

Szám: ÖNK/1-11/2025.

ELŐTERJESZTÉS
Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének
2025. november 20-i
Közmeghallgatására

Tárgy: Tájékoztató Veszprém Megyei Jogú Város 2025. évi környezeti állapotáról

Előterjesztő: Varga Tamás alpolgármester

Az előterjesztés előkészítésében részt vett:

Sulyok Balázs Ede főépítész
Schoderbeck Éva műszaki ügyintéző
dr. Kalocsai Balázs irodavezető
Toldy Miklós hatósági ügyintéző
Dr. Józsa Tamás kabinetfőnök, irodavezető
Antal Tamás csoportvezető
Szajkó Viktória csoportvezető
Durmics Zsuzsanna irodavezető
Kovács Zoltán irodavezető
Haluza János parkfenntartási ügyintéző
Réfi Ferencné csoportvezető
Petróczi Imre megbízott

Tájékoztató, döntést nem igényel.

Az előterjesztés törvényességi felülvizsgálatát végezte:

dr. Lohonyai Bernadett
aljegyző, irodavezető

**Tájékoztató
Veszprém Megyei Jogú Város
2025. évi
környezeti állapotáról**

Tartalomjegyzék

Bevezetés	6
1. A város alapvető adottságai	7
2. A város környezeti állapotát meghatározó főbb tényezők.....	8
3. Levegőminőség, meteorológia	9
3.1. Levegőminőség	9
3.2. Meteorológia	14
3.3. Hőségriasztás	19
3.4. Levegőszennyezési hatósági ügyek	20
4. Zaj- és rezgésvédelem.....	21
4.1. Zaj- és rezgésforrások	21
4.2. Környezeti zaj ügyében indított eljárások	25
5. A vizek állapota, vízgazdálkodás	26
5.1. Alapvető természetföldrajzi adottságok	26
5.2. Felszín alatti és felszíni vizek minősége, védelme	28
5.3. Vízbázisvédelem	34
5.4. Ivóvízellátás	36
5.5. Szennyvízelvezetés, -tisztítás	41
5.6. Szennyvíz, ivóvíz és csapadékcatorna fejlesztések, rekonstrukciók	42
5.7. Vízjogi eljárások	43
6. Talajvédelem	44
6.1. Alapvető természetföldrajzi adottságok	44
6.2. Talajvédelmi ügyek	44
7. Köztisztaság, hulladékgazdálkodás.....	45
7.1. Köztisztaság	45
7.2. Kommunális, szelektív és lom hulladékok gyűjtése	46
7.3. Hulladékgyűjtő udvarok	47
8. Épített környezet és tájvédelem	54
8.1. A városkép és a táj kapcsolata, értékek védelme	54
8.2. Az épített környezetet érintő változások	55
9. Környezet-egészségügyi adatok	57
10. A természeti értékek és a zöldfelületek védelme	60
10.1. Nemzetközi és országos jelentőségű védett értékek	60
10.2. Helyi jelentőségű védett értékek állapota és megvalósult védelmi intézkedések	66
10.3. A biodiverzitás alakulása	69
10.4. Zöldfelület gazdálkodás	74
10.5. A városi zöldfelületet érintő hatósági ügyek	85
11. A környezeti állapotra kedvező hatású önkormányzati fejlesztések, projektek.....	88
11.1. Megvalósult fejlesztések és beruházások	88

11.2.	Tervezett fejlesztések és beruházások.....	92
12.	A környezeti állapotra vonatkozó adatok és szakmai anyagok forrása.....	94

Bevezetés

A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény 46. § (1) bekezdés e) pontja alapján a települési önkormányzat illetékességi területén a környezet védelme érdekében elemzi, értékeli a környezet állapotát, és az 51. § (3) bekezdése szerint a lakóhelyi környezet állapotának alakulásáról a települési önkormányzat szükség szerint, de legalább évente tájékoztatja a lakosságot.

A korábbi évekhez hasonlóan Veszprém Megyei Jogú Város legfontosabb környezet- és természetvédelmi feladatairól, a környezeti elemek állapotáról idén is írásos tájékoztató készült, amiben a főbb információk kerültek összegyűjtésre.

Az összeállítás célja, hogy az érdeklődők valós információkat kaphassanak közvetlen környezetük helyzetéről, illetve megismerhessék az Önkormányzat által – a környezeti állapotok javítása érdekében – az elmúlt évben végzett tevékenységet.

Mivel az emberi élet alapja a Földön a környezeti elemek – azaz a föld, a levegő, a víz, az élővilág, valamint az ember által létrehozott épített (mesterséges) környezet és ezek összetevőinek, a közöttük zajló folyamatoknak – fennmaradása, ezért ezek megőrzéséért és fejlesztéséért globálisan és lokálisan is folyamatosan tenni szükséges. Veszprém Megyei Jogú Város számos eredményt elért már ebben a témában, hiszen több szakterületi tervvel, stratégiával rendelkezik, szép sikereket hozott számos településfejlesztési cél megvalósulása, folyamatosan pályázatokat visz végig. A település fenntarthatóbbá, élhetőbbé tétele iránti elkötelezettséget jó néhány díj is tükrözi (pl. 2012 - KlímaSztár Díj, 2024 - BigSEE Architecture Díj). Persze fontosak a díjak, a kitüntetések, de az ezek elnyerését lehetőségessé tévő fejlesztések és az eredményeik az igazi nyeremények, illetve az ezeket „kiélvező” polgárok, intézmények és gazdasági társaságok, sőt maga a megmaradó természeti és épített környezet az igazi nyertesek.

A 2025. év több olyan eredményt is hozott, amely a városi környezet védelmét, fejlesztését segítheti elő. Ezek közül néhány:

- Új önkormányzati rendelet született, amely a helyi környezetvédelmi alap létrehozásának céljait bővítette, konkretizálta.
- A település rendelkezik Hőség- és UV-riadó Tervvel, amely idén került felülvizsgálatra.
- Frissítésre került a füstköd-riadó tervről szóló önkormányzati rendelet is.
- Idén zárul az „URBACT IV 20273 BiodiverCity” projekt, amely révén előállításra került egy „Integrált cselekvési terv” a zöld-kék infrastruktúra-fejlesztésekre vonatkozóan a 2026-2031-es időszakra.
- Tavaly decemberben felülvizsgálatra került a veszprémi Zöldfelületi Stratégia, majd idén megújult a „Városüzemeltetési Feladatok Kézikönyve” is a Stratégia részeként.

Köszönet illeti a hivatal, a társhatóságok és -szervezetek azon munkatársait, akik valamilyen módon részt vettek a tájékoztató elkészítésében vagy tevékenységükkel hozzájárultak Veszprém Város környezeti állapotának fenntartásához, javításához.

Fentiek figyelembevételével Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzata a város 2024-2025. évi környezeti állapotáról a rendelkezésre álló adatok alapján az alábbi tájékoztatást adja a lakosság részére.

Veszprém, 2025. november 10.

Varga Tamás

1. A város alapvető adottságai

Veszprém Megyei Jogú Város a Közép-dunántúli régióban, Veszprém vármegyében, a Veszprémi kistérségben helyezkedik el, teljes területe 126,9 km², lakossága 55.308 fő, népsűrűsége 435,83 fő/km².

A Veszprém környéki dombvidék a várost körülölelő természetes határt alkotja, amely fontos szerepet játszik a város levegőminőségének alakításában. A domborzat hatása a levegőminőségre elsősorban a városra érkező légáramlatokon keresztül érvényesül. Maga Veszprém város geomorfológiai értelemben három fő szerkezeti elemre épült. Szabadságpuszta, Kádárta nagy része, a déli intézményközpont, a városmag középső és déli területe a lényegében a Balaton-felvidék folytatásának tekinthető triász karbonátos kőzetek alkotta karsztplató északi peremén, illetve annak letörésénél fekszenek. A város iparterületének és Jutaspusztának az északi része, valamint Gyulafirátót déli területei a fiatal üledékekkel kitöltött Veszprém-Devecseri árokban találhatók. Gyulafirátót északi része az Északi Bakony lábánál fekszik, részben egy neogén-negyedidőszaki eredetű hordalékkúpon. A Veszprém közigazgatási területén megjelenő felszíni formációk ennek megfelelően szintén heterogének. Az alapvetően karsztos környezet miatt talajvízzel a város nagy részén nem kell számolni, csak a völgytalpak közelében jellemző, átlagos mélysége 2-4 méter közötti. Az időjárás alakulására jellemző, hogy a fagyos, zord és téli napok száma folyamatosan csökken, míg a nyári és hőségnapok száma az utóbbi években hasonló szinten mozog. Ezen adatok alapján megállapítható, hogy a település klímája fokozatosan változik, és egyre melegebbé válik.

A települési területek több, egymástól távolabbi foltban találhatók Veszprém területén, mivel egyes városrészek nem kapcsolódnak közvetlenül a belvároshoz. Ilyen városrész Kádárta, Gyulafirátót, Szabadságpuszta, Jutaspuszta és Csererdő.

A belterületen a központban nagyrészt vegyes terület-felhasználási egységek dominálnak, körülötte pedig lakóterületek helyezkednek el. A gazdasági területek főként a település belterületének szélein találhatók, legnagyobb kiterjedésben attól északnyugatra ipari és egyéb gazdasági területekként, északkeletre pedig elsősorban kereskedelmi, szolgáltató területekként. Szigetszerűen a többi terület-felhasználási egység közé ékelődve belterületen is találni kisebb erdőterületeket, valamint zöldterületeket, nagyobb sűrűségben a település északi részén, délkeleti részén azonban kevésbé jellemzőek.

Külterületein a legjellemzőbb terület-felhasználásokat az erdőterületek, mezőgazdasági területek és különleges területek jelentik. Nagy kiterjedésű, összefüggő erdő található a település északi részén, de a település belterületét északkeleti és nyugati irányban is övezik kisebb erdők. A mezőgazdasági övezetek között főként szántókat találni, de a belterülettől északkeleti és nyugati irányban nagyobb kiterjedésű kertes részek is vannak, a belterülettől északra pedig jelentős kiterjedésű honvédelmi célú ingatlanok találhatók, melyet elsősorban gyeppel borít.

A közlekedési hálózatának legfőbb elemei a várost dél felől elkerülő kelet-nyugat irányú 8-as számú főút, valamint az ebbe becsatlakozó többi főút, melyek a következők: északi irányból érkezik a 82-es főút, déli irányból a 73-as főút, délnyugati irányból pedig a 77-es főút. A település belterületének úthálózata sugaras jellegű, a legnagyobb utak mind a központba futnak be: Jutasi út, Budapest út, Mártírok útja, József Attila utca és a Pápai utca. A település vasútállomása a belterület északi részén a 830-as út mentén helyezkedik el.

2. A város környezeti állapotát meghatározó főbb tényezők

Veszprém Megyei Jogú Város (VMJV) környezetvédelmi helyzete országos szinten jónak minősíthető. VMJV a 2023. évben elkészítette a város környezetvédelmi programját, amely 2026-ig irányoz elő feladatokat. Ebben több kihívás, megoldandó feladat azonosításra került:

- Előre láthatóan a klímaváltozás miatt Veszprém város területén a jövő legnagyobb kihívása a villámárvizek és a csapadékhiány kettőssége lesz.
- Fokozott figyelmet kell fordítani vízbázisainkra, melyek országos viszonylatban is kiemelten érzékenyek. A vízgazdálkodásban várható változásra folyamatosan fókuszálni kell.
- Tekintettel arra, hogy Veszprém ivóvízbázisait legnagyobb részben karsztvizeknél található vízelőhelyek alkotják, a település földtani közegének védelme és a talajminőség megőrzése kiemelt jelentőségű, és a talaj védelmével szorosan összefüggő kérdéskör a vízbázisok védelme.
- A jelenleg aktív talajerózióknak leginkább kitett területek Veszprémtől északra és északkeletre találhatók, hegylábi, karsztos területeken. Ezen kívül a Séd-patak völgyében jelen van a vonalas erózió, Veszprémtől délre pedig a felületi erózió is. A talajerózió fő oka az elmúlt évtizedekben a bányászattal, a beépítésekkel kapcsolatos.
- A klímaváltozás hatására a városnak fel kell készülnie eddig nem látott betegségvektorok megjelenésére is.
- Az utóbbi időben egyre hangsúlyosabbá válik a városi levegőszennyezés környezetre és az emberi egészségre gyakorolt hatása. Télen a légszennyezés fő okozója gyakran a fatüzelés és a helytelen tüzelési technikák. Nyáron viszont a közlekedésből származó légszennyezés válik kiemelkedő problémává. Az időszakonkénti légszennyezés-figyelmeztetések és a közlekedési szabályozások bevezetése szükséges lépések lehetnek a légszennyezés csökkentése érdekében a város területén.
- A város közlekedési infrastruktúráját folyamatosan fejleszteni kell, aminek a jó környezeti állapot megtartását is figyelembe kell venni. Ebbe beletartozik a helyi tömegközlekedés és a közúthálózat további fejlesztése, illetve az alternatív közlekedési módok (pl. V-Bike program) elősegítése, mert a közlekedés erős befolyással bír elsődlegesen a levegő minőségére.
- Jelentős változást hozott a város (és az ország) életében a hulladékgazdálkodás átalakulása. E változás és a szelektív hulladékgyűjtési feladatok a következő pár évben tevételes beavatkozást igényelnek.
- A fejlesztések, beavatkozások során fő cél a kiegyensúlyozott térszerkezet egyediségének megőrzése, egységes környezet és minőségi lakókörnyezet biztosítása. A megőrzésre érdemes természeti és épített környezet és városkarakter védelmében csökkenteni kell a közlekedési kényszereket, így a későbbiekben kisebb terhelés éri a már így is zsúfolt értékes területeket.
- A biodiverzitás megőrzését jelentős mértékben szolgálja jelenleg érvényes védelmek fenntartása, azonban célszerű a még védelem alatt nem álló értékes elemekre a védelmet kiterjeszteni. Fontos lenne többek között:
 - az éghajlatváltozáshoz alkalmazkodó gyepterületek bővítése,
 - a városi fák, sövények és cserjék gondozásának felülvizsgálata és javítása,
 - a zöld lombbal fedett területek növelése, a cserjeszint megerősítése,
 - a vízvisszatartási lehetőségek feltárása a városi zöldterületek esővízzel történő öntözésére.

3. Levegőminőség, meteorológia

3.1. Levegőminőség

A levegőtisztaság-védelmi előírásokat a levegő védelméről szóló 306/2010. (XII. 23.) Korm. rendelet tartalmazza. A légszennyezettségi határértékeket a levegőterhelési szint határértékeiről és a helyhez kötött légszennyező pontforrások kibocsátási határértékeiről szóló 4/2011. (I. 14.) VM rendelet határozza meg, melynek egészségügyi határértékei a 1. mellékletben találhatók.

A hivatkozott Korm. rendelet alapján Magyarország területén az országos légszennyezettség értékelése érdekében a levegőterheltségi szintet és a légszennyezettségi határértékek betartását az Országos Légszennyezettségi Mérőhálózat vizsgálja. A Mérőhálózat szakmai irányítása a környezetügyért felelős tárca, azaz az Energiaügyi Minisztérium alá tartozik. Az egyes mérőállomások és mérőpontok üzemeltetését 2024. június 30-ig a területileg illetékes kormányhivatalok munkatársai végezték. A feladatot 2024. július 1-től a HungaroMet Nonprofit Zrt. látja el.

Az Országos Légszennyezettségi Mérőhálózat két részből áll, automata mérőállomásokból és manuális mérőpontokból. Veszprémben, a Kádár utcában működik automata monitoring mérőállomás, amely folyamatosan méri a légszennyező anyagok, kén-dioxid (SO_2), nitrogén-oxidok (NO , NO_2 , NO_x), szén-monoxid (CO), ózon (O_3), szilárd részecskék (szálló por PM_{10} , $\text{PM}_{2,5}$), valamint benzol (C_6H_6) koncentrációját.

A kiemelt jelentőségű légszennyező anyagok határ- és küszöbértékei

	Határértékek [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]			Küszöbértékek [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]	
	órás	24 órás	éves	Tájékoztatási	Riasztási
SO_2	250 (24-nél többször nem léphető túl évente)	125 (3-nál többször nem léphető túl évente)	50	400 (három egymást követő órában)	500 (három egymást követő órában vagy 72 órán túl meghaladott 400)
NO_2	100 (18-nál többször nem léphető túl évente)	85	40	350 (három egymást követő órában)	400 (három egymást követő órában vagy 72 órán túl meghaladott 350)
CO	10000	5000 (Napi 8 órás mozgó átlag maximuma)	3000	20 000 (három egymást követő órában)	30 000 (három egymást követő órában vagy 72 órán túl meghaladott 20 000)

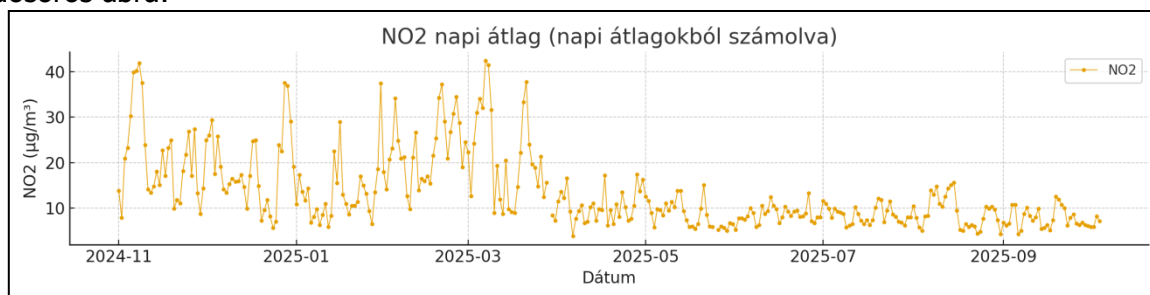
Szálló por PM₁₀	—	50 (35-nél többször nem léphető túl évente)	40	75 (két egymást követő napon és meteorológiai előrejelzések szerint a következő napon javulás nem várható)	100 (két egymást követő napon és a meteorológiai előrejelzések szerint a következő napon javulás nem várható)
Benzol	—	10	5	—	—

Az alábbiakban a beszámoló időszakára vonatkozó légszennyezettségi adatok kerülnek bemutatásra és elemzésre.

NO₂ — főbb eredmények

Átlag (napi átlagokból számítva): 13.41 µg/m³; Medián: 10.36 µg/m³; Min: 3.88; Max: 42.45
1 órás NO₂ túllépések száma: 0

Idősoros ábra:

2024-11: átlagos napi koncentráció 20.8 µg/m³ (max napi átlag: 41.9; adatnapok: 30).
2024-12: átlagos napi koncentráció 18.6 µg/m³ (max napi átlag: 37.6; adatnapok: 31).
2025-01: átlagos napi koncentráció 13.3 µg/m³ (max napi átlag: 37.5; adatnapok: 31).
2025-02: átlagos napi koncentráció 22.9 µg/m³ (max napi átlag: 37.2; adatnapok: 28).
2025-03: átlagos napi koncentráció 20.7 µg/m³ (max napi átlag: 42.4; adatnapok: 30).
2025-04: átlagos napi koncentráció 10.4 µg/m³ (max napi átlag: 17.4; adatnapok: 30).
2025-05: átlagos napi koncentráció 8.6 µg/m³ (max napi átlag: 15.1; adatnapok: 30).
2025-06: átlagos napi koncentráció 8.6 µg/m³ (max napi átlag: 13.3; adatnapok: 30).
2025-07: átlagos napi koncentráció 8.5 µg/m³ (max napi átlag: 12.2; adatnapok: 31).
2025-08: átlagos napi koncentráció 9.0 µg/m³ (max napi átlag: 15.7; adatnapok: 31).
2025-09: átlagos napi koncentráció 7.8 µg/m³ (max napi átlag: 12.5; adatnapok: 30).
2025-10: átlagos napi koncentráció 6.8 µg/m³ (max napi átlag: 8.2; adatnapok: 4).

NO₂ — legmagasabb napi átlagok (top 10)

Dátum	NO ₂ napi átlag (µg/m ³)
2025-03-07	42.4
2024-11-08	41.9
2025-03-08	41.4
2024-11-07	40.2
2024-11-06	39.8
2025-03-21	37.8
2024-12-28	37.6
2024-11-09	37.5
2025-01-30	37.5
2025-02-20	37.2

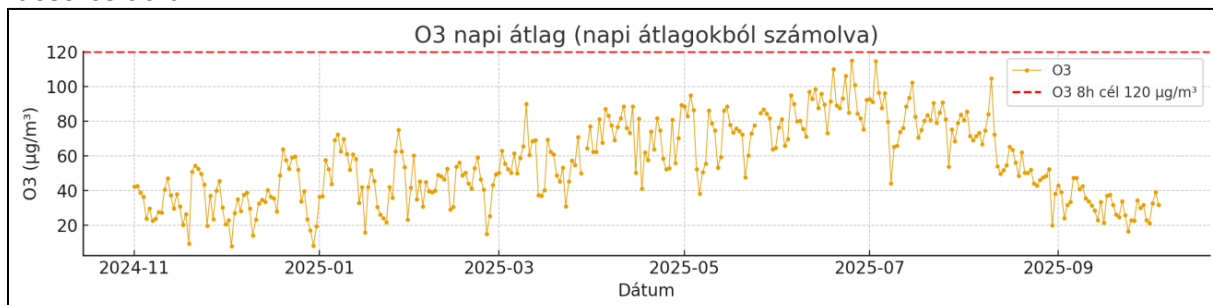
Lehetséges okok: Forgalmi csúcsidőszakok (munkaidő, reggel/este) okozhatják a 1 órás csúcsokat.

O₃ — főbb eredmények

Átlag (napi átlagokból számítva): 56.17 µg/m³; Medián: 53.05 µg/m³; Min: 7.89; Max: 115.05

O₃ 8 órás mozgóátlag túllépéssel érintett napok száma: 14

Idősoros ábra:

2024-11: átlagos napi koncentráció 34.7 µg/m³ (max napi átlag: 54.3; adatnapok: 30).
 2024-12: átlagos napi koncentráció 34.2 µg/m³ (max napi átlag: 63.8; adatnapok: 31).
 2025-01: átlagos napi koncentráció 47.2 µg/m³ (max napi átlag: 74.9; adatnapok: 31).
 2025-02: átlagos napi koncentráció 43.5 µg/m³ (max napi átlag: 60.3; adatnapok: 28).
 2025-03: átlagos napi koncentráció 56.7 µg/m³ (max napi átlag: 90.0; adatnapok: 30).
 2025-04: átlagos napi koncentráció 70.7 µg/m³ (max napi átlag: 89.3; adatnapok: 30).
 2025-05: átlagos napi koncentráció 72.5 µg/m³ (max napi átlag: 94.9; adatnapok: 30).
 2025-06: átlagos napi koncentráció 87.8 µg/m³ (max napi átlag: 115.0; adatnapok: 30).
 2025-07: átlagos napi koncentráció 81.5 µg/m³ (max napi átlag: 114.8; adatnapok: 31).
 2025-08: átlagos napi koncentráció 59.7 µg/m³ (max napi átlag: 104.6; adatnapok: 31).
 2025-09: átlagos napi koncentráció 31.8 µg/m³ (max napi átlag: 47.4; adatnapok: 30).
 2025-10: átlagos napi koncentráció 31.1 µg/m³ (max napi átlag: 39.0; adatnapok: 4).

O₃ — legmagasabb napi átlagok (top 10)

Dátum	O ₃ napi átlag (µg/m ³)
2025-06-25	115.0
2025-07-03	114.8
2025-06-19	110.1
2025-06-23	106.1
2025-08-10	104.6
2025-07-15	102.3
2025-06-26	101.0
2025-06-13	98.5
2025-06-11	97.0
2025-07-04	96.5

Lehetséges okok: Nyári, napos időszakokban fotokémiai képződés okozza az ózontúllépéseket.

CO — főbb eredmények

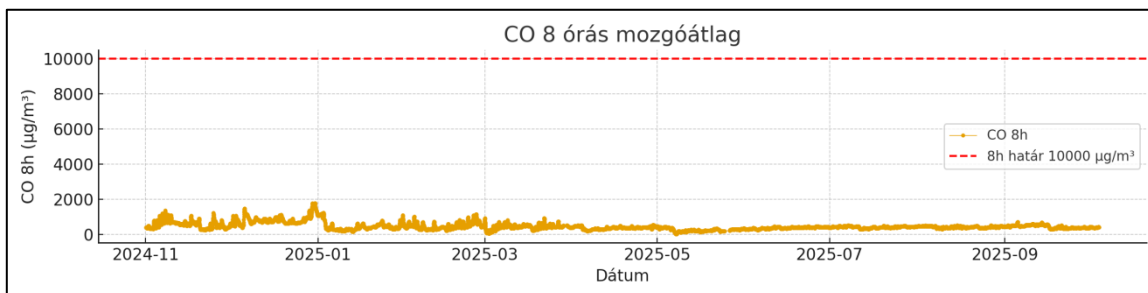
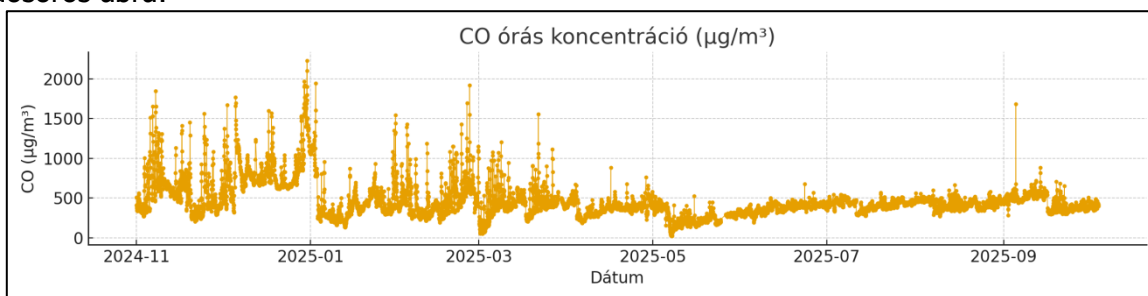
Átlag (napi átlagokból számítva): CO teljes átlag (µg/m³): 463.1, CO teljes maximum (µg/m³): 2231

Túllépéssel érintett napok száma: 0

Hónap	N	Átlag	Medián	Min	Max	Std
2024-11	30	577.0	578.3	284.2	912.8	177.1
2024-12	31	846.4	786.0	521.8	1644.1	226.8
2025-01	31	449.2	404.0	190.0	1127.7	223.2
2025-02	28	495.2	477.3	273.0	863.6	143.8

2025-03	30	433.7	450.6	146.0	586.5	105.1
2025-04	30	373.4	381.8	212.5	482.2	67.4
2025-05	30	254.5	245.8	63.6	424.7	80.6
2025-06	30	375.8	391.9	273.4	447.8	45.0
2025-07	31	418.3	427.1	325.1	498.2	43.1
2025-08	31	428.0	429.3	366.2	483.0	36.9
2025-09	30	451.1	440.5	314.2	596.2	82.7
2025-10	4	401.5	405.0	375.5	420.6	19.0

Idősoros ábra:

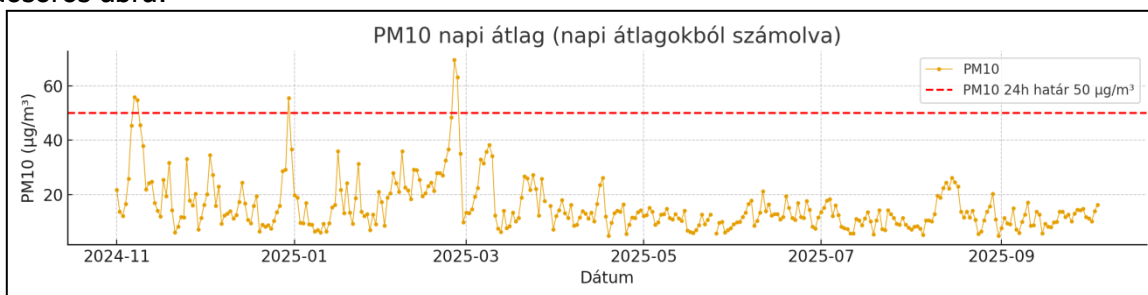
PM₁₀ — főbb eredmények

Átlag (napi átlagokból számítva): 15.66 µg/m³; Medián: 12.94 µg/m³; Min: 4.83; Max: 69.58

24 órás határérték (> 50.0 µg/m³) túllépések száma: 5

Túllépés dátumok (részletek): 2024-11-07, 2024-11-08, 2024-12-30, 2025-02-25, 2025-02-26

Idősoros ábra:

2024-11: átlagos napi koncentráció 22.6 µg/m³ (max napi átlag: 55.9; adatnapok: 30).

2024-12: átlagos napi koncentráció 17.8 µg/m³ (max napi átlag: 55.5; adatnapok: 31).

2025-01: átlagos napi koncentráció 14.2 µg/m³ (max napi átlag: 35.9; adatnapok: 31).

2025-02: átlagos napi koncentráció 28.2 µg/m³ (max napi átlag: 69.6; adatnapok: 28).

2025-03: átlagos napi koncentráció 18.9 µg/m³ (max napi átlag: 38.3; adatnapok: 30).

2025-04: átlagos napi koncentráció 13.0 µg/m³ (max napi átlag: 26.2; adatnapok: 30).

2025-05: átlagos napi koncentráció 10.3 µg/m³ (max napi átlag: 15.2; adatnapok: 30).

2025-06: átlagos napi koncentráció 13.0 µg/m³ (max napi átlag: 21.1; adatnapok: 30).

2025-07: átlagos napi koncentráció 10.8 µg/m³ (max napi átlag: 18.4; adatnapok: 31).

2025-08: átlagos napi koncentráció 13.7 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (max napi átlag: 26.2; adatnapok: 31).
 2025-09: átlagos napi koncentráció 11.0 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (max napi átlag: 17.2; adatnapok: 30).
 2025-10: átlagos napi koncentráció 12.9 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (max napi átlag: 16.1; adatnapok: 4).

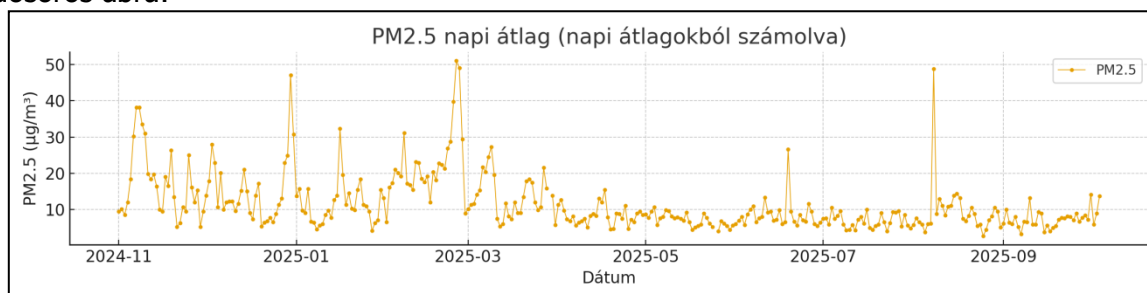
PM₁₀ — legmagasabb napi átlagok (top 10)

Dátum	PM ₁₀ napi átlag ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)
2025-02-25	69.6
2025-02-26	63.2
2024-11-07	55.9
2024-12-30	55.5
2024-11-08	54.9
2025-02-24	48.3
2024-11-09	45.6
2024-11-06	45.4
2025-03-09	38.3
2024-11-10	38.0

Lehetséges okok: Lakossági fűtés (szilárd tüzelés) télen, forgalmi eredetű por, építkezési/poros munkálatok. Száraz, szélcsendes időjárás fokozza a koncentrációt.

PM_{2.5} — főbb eredmények

Átlag (napi átlagokból számítva): 11.48 $\mu\text{g}/\text{m}^3$; Medián: 8.96 $\mu\text{g}/\text{m}^3$; Min: 2.67; Max: 51.12
 Idősoros ábra:

2024-11: átlagos napi koncentráció 17.1 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (max napi átlag: 38.2; adatnapok: 30).
 2024-12: átlagos napi koncentráció 15.2 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (max napi átlag: 47.2; adatnapok: 31).
 2025-01: átlagos napi koncentráció 11.4 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (max napi átlag: 32.3; adatnapok: 31).
 2025-02: átlagos napi koncentráció 22.6 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (max napi átlag: 51.1; adatnapok: 28).
 2025-03: átlagos napi koncentráció 13.6 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (max napi átlag: 27.3; adatnapok: 30).
 2025-04: átlagos napi koncentráció 8.4 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (max napi átlag: 15.4; adatnapok: 30).
 2025-05: átlagos napi koncentráció 7.1 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (max napi átlag: 10.7; adatnapok: 30).
 2025-06: átlagos napi koncentráció 8.5 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (max napi átlag: 26.6; adatnapok: 30).
 2025-07: átlagos napi koncentráció 6.8 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (max napi átlag: 10.5; adatnapok: 31).
 2025-08: átlagos napi koncentráció 9.5 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (max napi átlag: 48.8; adatnapok: 31).
 2025-09: átlagos napi koncentráció 7.0 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (max napi átlag: 13.1; adatnapok: 30).
 2025-10: átlagos napi koncentráció 10.6 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (max napi átlag: 14.2; adatnapok: 4).

PM_{2.5} — legmagasabb napi átlagok (top 10)

Dátum	PM _{2.5} napi átlag ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)
2025-02-25	51.1
2025-02-26	49.1
2025-08-08	48.8
2024-12-30	47.2
2025-02-24	39.8
2024-11-07	38.2

2024-11-08	38.2
2024-11-09	33.5
2025-01-16	32.3
2025-02-07	31.1

Évszakos trendek

NO₂: TÉL: 18.1 µg/m³, TAVASZ: 13.2 µg/m³, NYÁR: 8.7 µg/m³, ŐSZ: 13.8 µg/m³
O₃: TÉL: 41.6 µg/m³, TAVASZ: 66.6 µg/m³, NYÁR: 76.2 µg/m³, ŐSZ: 33.1 µg/m³
CO: TÉL: 600.3 µg/m³, TAVASZ: 353.8 µg/m³, NYÁR: 407.7 µg/m³, ŐSZ: 507.0 µg/m³
PM₁₀: TÉL: 19.8 µg/m³, TAVASZ: 14.1 µg/m³, NYÁR: 12.5 µg/m³, ŐSZ: 16.6 µg/m³
PM_{2.5}: TÉL: 16.2 µg/m³, TAVASZ: 9.7 µg/m³, NYÁR: 8.3 µg/m³, ŐSZ: 12.0 µg/m³

- Téli időszak (november – február): Ez az időszak mutatja a legsúlyosabb levegőterhelést. A szilárd tüzelőanyagokkal (fa, szén) történő helyi fűtés következtében a PM₁₀ és PM_{2.5} részecskék koncentrációja rendszeresen meghaladta a napi határértéket, főleg stagnáló levegőjű, hideg anticiklonális időjárási helyzetekben. Ezek az epizódok rövidek, de intenzívek voltak.
- Forgalmi források: A nitrogén-dioxid (NO₂) szintje a forgalmasabb útszakaszokon (pl. Budapest út, Széchenyi István utca) a városi átlagnál magasabb, de az éves határértéknek mindenképpen megfelelt. A forgalom jelentős forrássá válik a részecskeszámára is a téli hónapokban, ami a helyi fűtési forrásokra rakódik.
- Nyári időszak (május – augusztus): A nyári hónapokra jellemző a földi ózon (O₃) képződése. A magas hőmérséklet és az erős napfény hatására a koncentráció több alkalommal is megközelítette az információküszöb értéket. A részecskeszint ezen évszakon kívül alacsony és kiváló minőségű volt.

Fentiekből is kiderült, hogy a vizsgált időszakban Veszprém levegőminősége vegyes képet mutatott, de a város levegőminősége a magyarországi viszonyok között átlagosnak értékelhető. A legnagyobb kihívást továbbra is a téli részecske-szennyezés jelenti, amely elsődlegesen a helyi fűtési szokásokból ered. A forgalommal összefüggő szennyezés jól kezelhető szinten van, de figyelemmel kísérendő. Összességében elmondható, hogy Veszprém levegője a meglévő kihívások ellenére élhető környezetet biztosít, amely azonban folyamatos felügyeletet és célzott fejlesztéseket igényel a fenntarthatóbb jövő érdekében.

Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzata több intézkedést is hozott a városi levegőminőség javítása érdekében (pl. SECAP, SUMP, Zöld stratégia stb.).

A település rendelkezik Hőség- és UV-riadó Tervvel is, amely a riasztási fokozatokkal és az alkalmazandó intézkedések megfogalmazásával, végrehajtásával foglalkozik (felülvizsgálva: 2025-ben).

Frissítésre került a füstköd-riadó tervről szóló 21/2025. (VI. 26.) önkormányzati rendelet is. A 2024-2025. években a tájékoztatási és riasztási fokozatot nem kellett elrendelni.

3.2. Meteorológia

A 2024 novemberétől 2025 októberéig tartó 12 hónap meleg és csapadékban változatos időjárási karaktert mutatott Veszprém számára. Az időszak a klímaváltozásra jellemző tendenciákat tükrözte: kiemelkedően enyhe téli hónapokat, egy forró és száraz nyarat, valamint néhány intenzív csapadékjelenséget regisztráltunk.

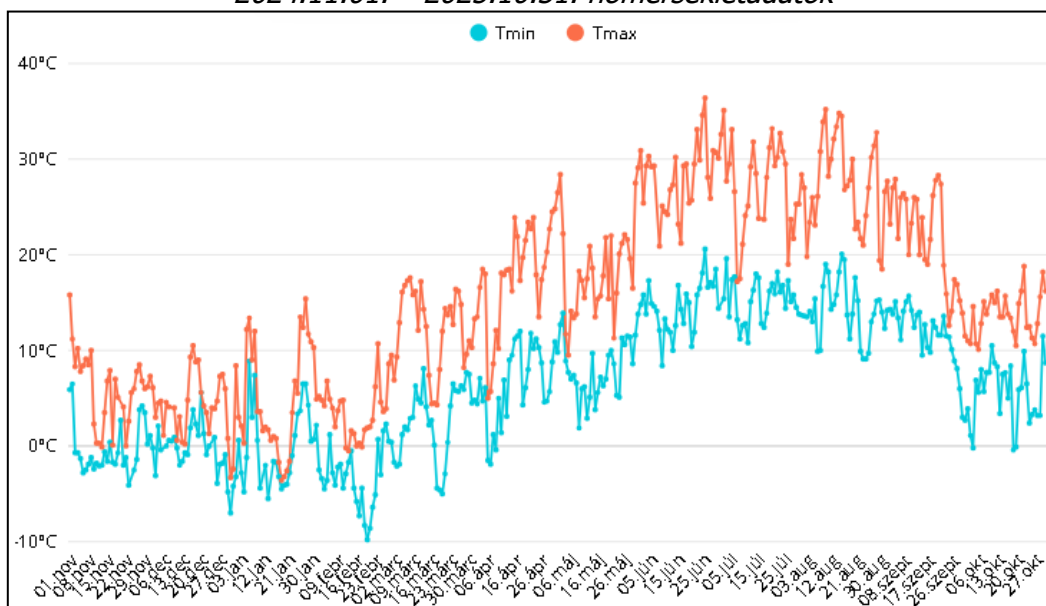
Hőmérsékleti adatok

Az elmúlt évek abszolút minimum és abszolút maximum hőmérsékleteit az alábbi táblázat mutatja be.

Az abszolút minimum és maximum hőmérsékletek Veszprémben (Co)

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
abszolút minimum (Co)	-7,7	-6,8	-9,5	-9,8	-8,9	-9,8	-10,4
abszolút maximum (Co)	35,1	34,2	38,4	38,5	34,4	36,6	36,9

2024.11.01. – 2025.10.31. hőmérsékletadatok

Trópusi napok ($T_{\max} \geq 30^{\circ}\text{C}$): 28 nap

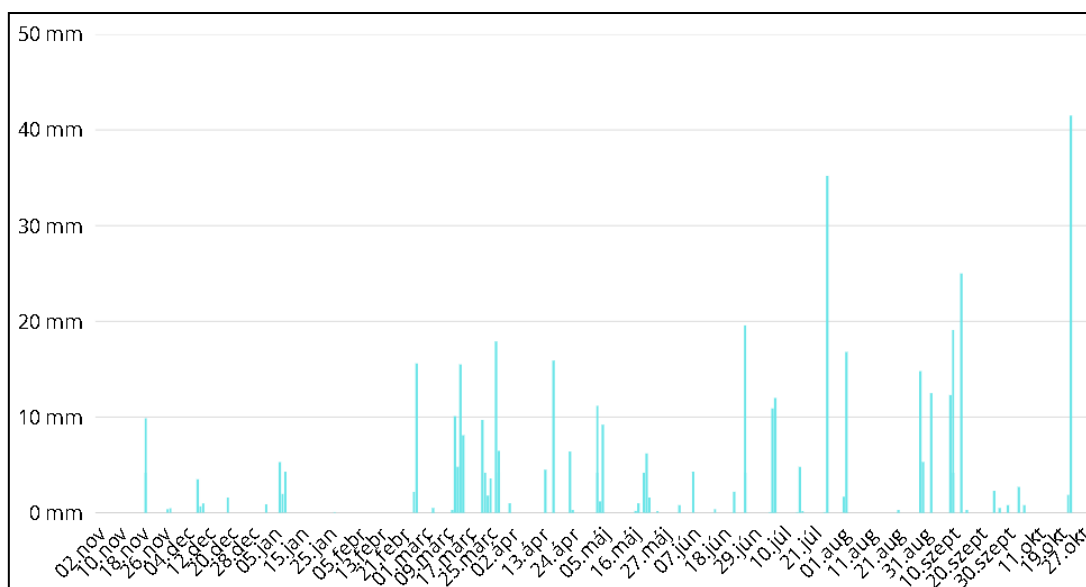
Fagyos napok ($T_{\min} < 0^{\circ}\text{C}$): 84 nap

Hőhullámok (definíció: ≥ 3 egymást követő nap $T_{\max} \geq 30.0^{\circ}\text{C}$) - 4 esemény:

1. 2025-06-29 — 2025-07-03 (5 nap), max T_{\max} : 35.1°C
2. 2025-08-08 — 2025-08-10 (3 nap), max T_{\max} : 35.2°C
3. 2025-08-12 — 2025-08-16 (5 nap), max T_{\max} : 34.8°C
4. 2025-08-27 — 2025-08-29 (3 nap), max T_{\max} : 32.8°C

Csapadékeloszlás

2024.11.01. - 2025.10.31. között eddig 443,4 mm eső hullott.

A csapadékadatoknál a hóvastagság (cm) nincs konvertálva mm-re, tehát ez az előbbi grafikonon nem került ábrázolásra.

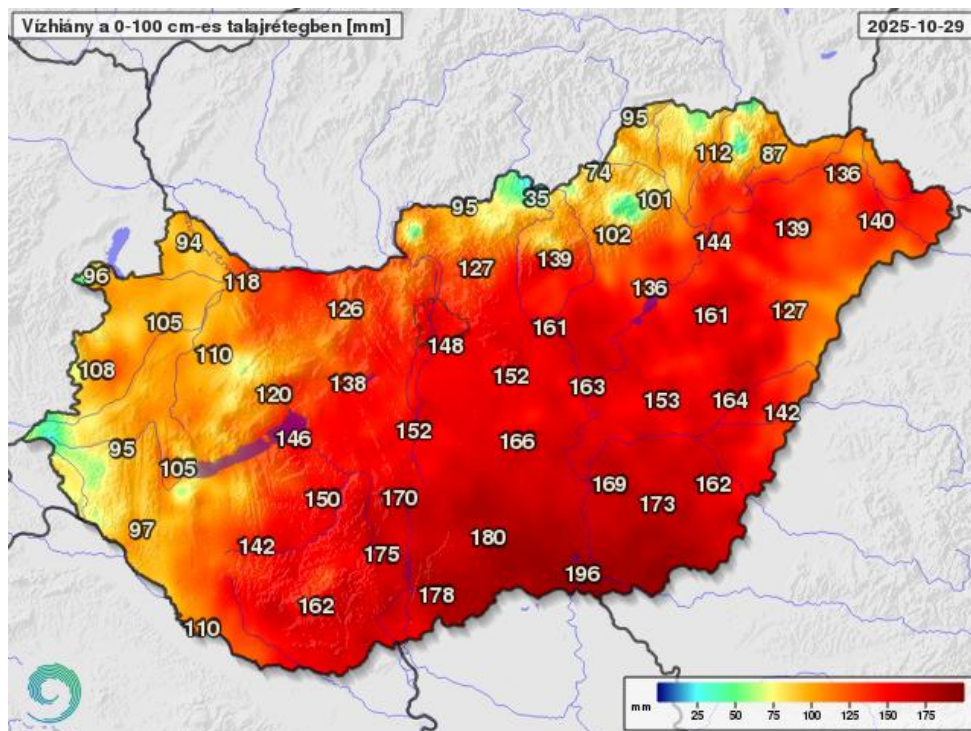
Havazás detektálása:

- November 22., 15 cm hó
- December 6., 4 cm hó
- December 14., reggel hólepel
- Január 15., 4 cm hó
- Január 20., reggel hólepel
- Február 12., 1,4 cm hó
- Február 13., 1,3 cm hó
- Április 7., reggel hózáporból csapadéknym

Az elmúlt évek csapadék eloszlása Veszprémben (mm)

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
január	40	6,8	37,6	14,4	103,5	30,7	14,5
február	10	32,8	27,4	17,4	14,2	20,4	24,5
március	5	32,6	7,2	22,9	34,3	29,1	67,7
április	36	11,6	33,3	49,4	67,8	38,1	27,7
május	136	25,6	88,5	31,9	108,1	63,8	31
június	74	93,9	10	51,4	91,1	174,5	16,5
július	40	60,5	32,6	25,2	91,6	2,1	72,3
augusztus	51	70,8	30,6	56	96,6	38,6	36,7
szeptember	52	35,6	10,6	84,2	18,7	78,7	68,6
október	33	115,5	47,6	8,2	60,4	72,4	47,7
november	112	3,8	42,7	62,5	94,5	31,5	*
december	101	46,4	47,7	56,4	117,4	17,2	*
	690	535,9	415,8	479,9	898,2	597,1	*

Október közepéig térségünkben 120 mm csapadékhiány alakult ki a 0-100 cm-es talajrétegen.

A csapadék mennyisége évente jelentősen eltér, és erős éven belüli hullámzást mutat. A beérkező csapadékmennyiség nem elégíti ki a növények vízigényét a vegetációs időszakban.

Tendenciák röviden

A 2024–2025 periódusban megfigyelt átlagok és szélsőértékek összhangban vannak a hazai összesítésekkel, amelyek 2024-re enyhe pozitív anomáliát jeleztek (2024 éves középhőmérséklet $\sim +1.2^\circ\text{C}$ a sokéves átlaghoz képest, metnet/vmet összegzések).

Évszakos trendek:

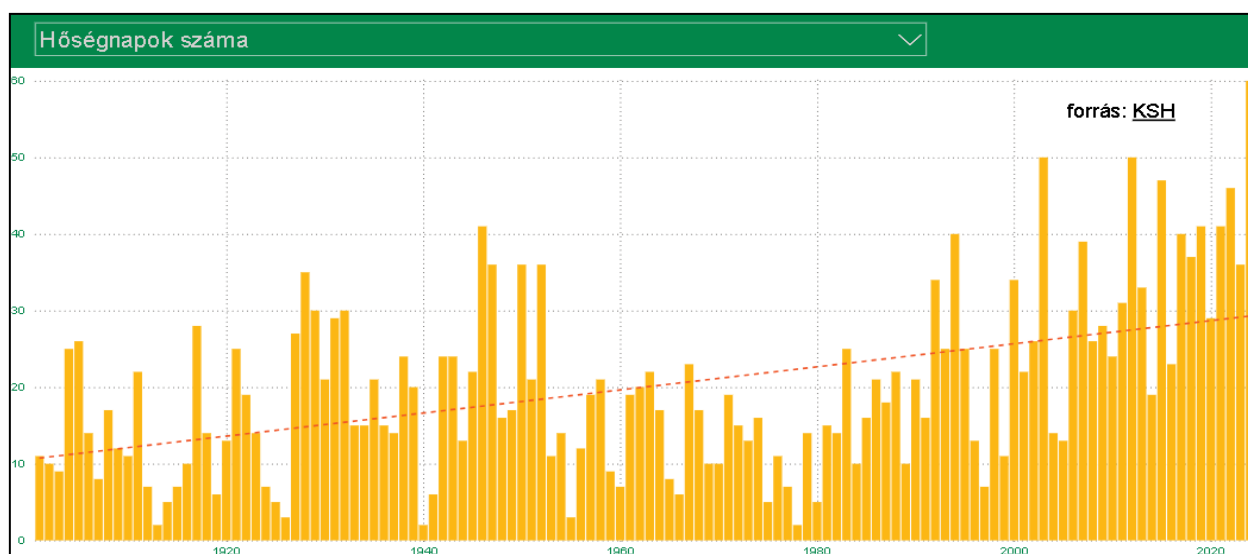
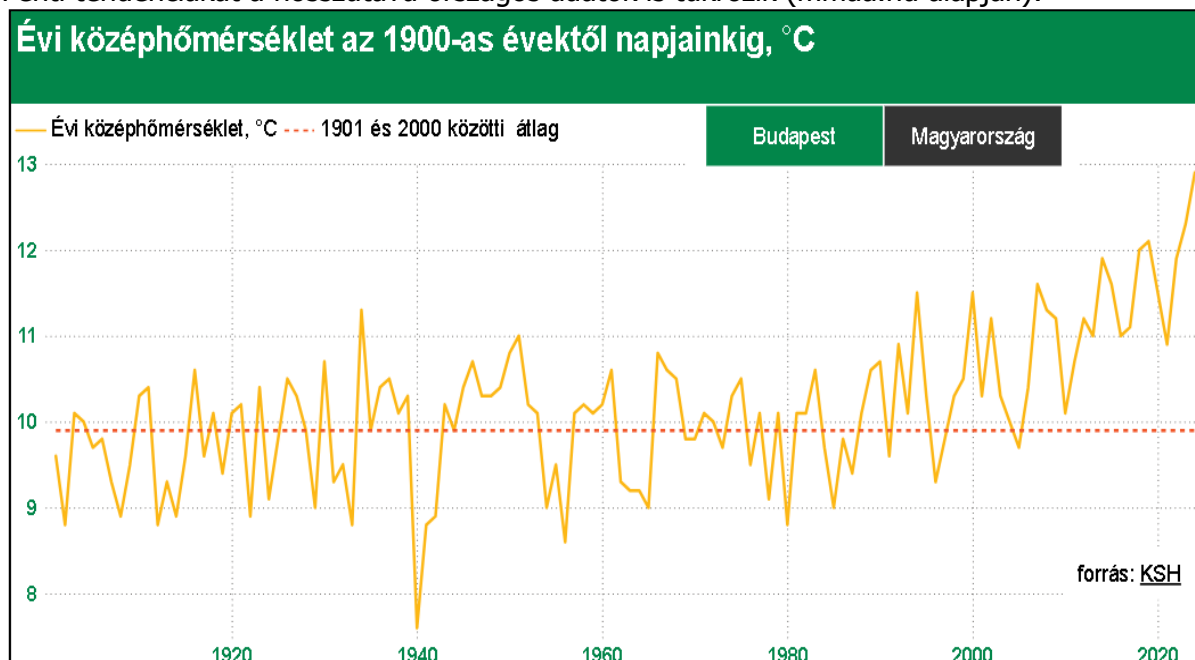
- Tél (2024.11 - 2025.02): Kiemelkedően enyhe és szinte hómentes. A fagyos napok száma ($T_n < 0^\circ\text{C}$) jelentősen (kb. 40%-kal) a múlt éves átlag alatt maradt. A csapadék fő formája az eső volt.
- Tavasz (2025.03 - 2025.05): Dinamikus és csapadékos. A májust zivataros, heves esőzés jellemezte, ami a talajvízkészletek pótlását szolgálta a következő száraz nyár előtt.
- Nyár (2025.06 - 2025.08): Forró és száraz, különösen július. A hóhullámok gyakoriak voltak, a csapadék egyenetlenül, de intenzíven, főleg zivatarok formájában hullott. A vízhiány a növényzetre nézve már jelentős stresszt okozott.
- Ősz (2025.09 - 2025.10): Hűvös és viharos. Szeptemberben gyakoriak voltak a frontrendszerek, erősebb szellőkéséssel. Október hideg, majd enyhe és csendes októberi időt hozott, a hónap végén melegedéssel és némi csapadékkal.

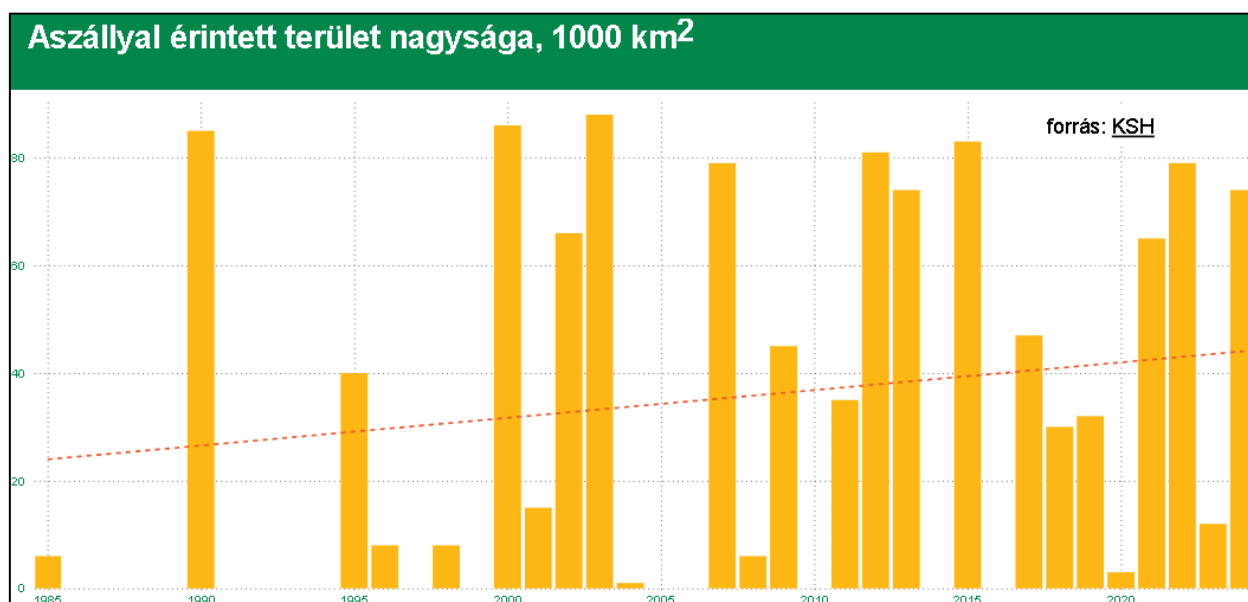
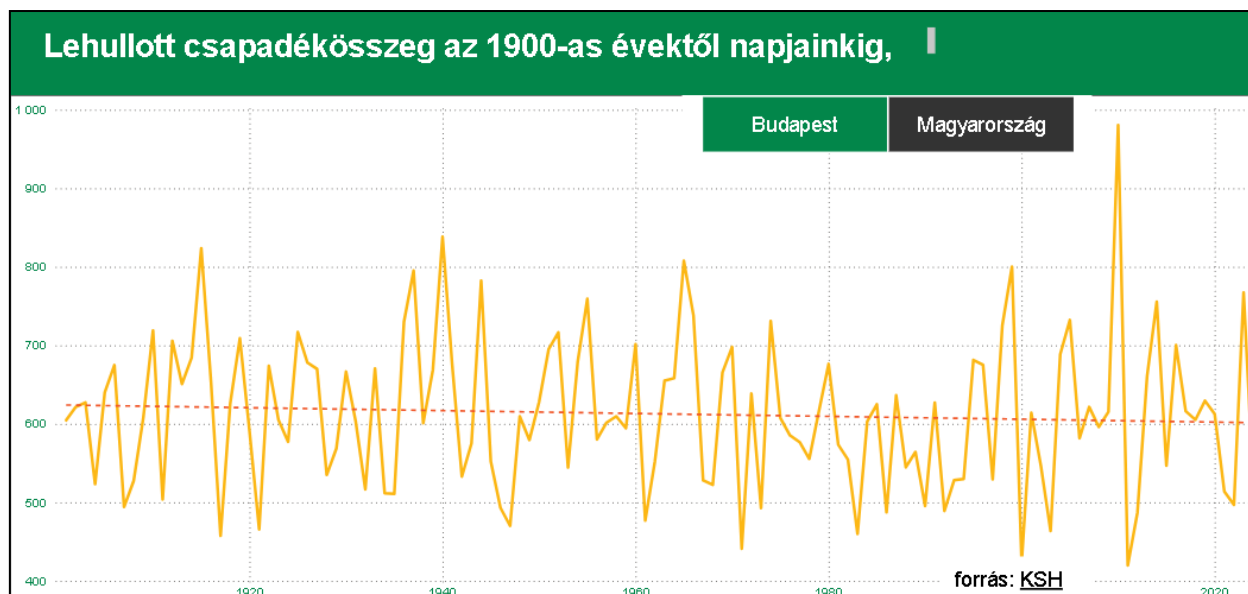
Melegedési tendencia:

- Az időszak egyértelműen meleg volt, a hőmérséklet mind a 12 hónapban meghaladta a történelmi átlagot. Ez összhangban van a globális felmelegedés trendjével.
- Csapadékszélsőségek: A csapadék mennyisége és intenzitása szélsőséesebb lett. A száraz, forró periódusokat (július) intenzív, rövid, árvizes esőzések követték (augusztus), ami a klímaváltozás egyik jellegzetes hatása.
- Az ilyen időjárási viszonyok növelik a mezőgazdasági kockázatokat (aszály, jégeső), a vízgazdálkodási terhelést (eredmény: innen szárazság, onnan árvizek) és az egészségügyi kockázatokat (hőstressz). A város számára létfontosságú a klímareziliencia erősítése, például a zöldfelületek, a városi árnyékos területek bővítésével, valamint a csapadékvíz-gazdálkodás és a szárazságtűrő növényzet

alkalmazásával.

Fenti tendenciákat a hosszútávú országos adatok is tükrözik (mmaa.hu alapján):

3.3. Hőségriasztás

A hőségriasztási rendszer hazánkban 2005 óta folyamatosan üzemel. A hőségriasztás országos rendszerét a Nemzeti Népegészségügyi és Gyógyszerészeti Központ (a továbbiakban: NNGYK) működteti, és a hőségriasztást az országos tisztifőorvos rendeli el.

Az országos riasztás célja az egészségügyi ellátó rendszer, az önkormányzatok, az együttműködő szervezetek figyelmét felhívni a szükséges intézkedések megtételére, valamint a lakosság tájékoztatása a fennálló helyzetről és a szükséges teendőkről.

A riasztási fokozatok kritériumait környezet-egészségügyi elemzések alapozták meg. A környezeti tényezők közül a hőmérséklet igen jelentősen befolyásolja az egészségi állapotot. A hóhullámos napok alatt a napi halálozás országos átlagban kb. 15%-kal emelkedik meg.

Ennek megfelelően a fokozatok elrendelése az alábbiak szerint történik:

- I. fokozat: Figyelmeztető jelzés belső használatra, kb. napi 25 °C-os, vagy azt

meghaladó középhőmérséklet esetén.

- II. fokozat: A meteorológiai előrejelzés szerint a középhőmérséklet várhatóan legalább három egymást követő napra eléri (vagy meghaladja) a napi 25°C-ot.
- III. fokozat: Az előrejelzés szerint a középhőmérséklet várhatóan legalább három egymást követő napra eléri (vagy meghaladja) a napi 27°C-ot.

A hőségriasztást, annak fokozatát, valamint az érvénybe lépés időpontját, illetve amennyiben az előreláthatóan prognosztizálható, annak várható időtartamát az országos tisztifőorvos határozza meg és hirdeti ki, és erről a vármegyei kormányhivatalok, valamint rajtuk keresztül a járási hivatalok és az illetékességi területükön működő egészségügyi szolgáltatók vezetői értesítést kapnak. Az előrejelzési adatok változása esetén, amennyiben szükséges, a hosszabbításra vagy fokozat módosításra vonatkozó intézkedésekre is sor kerülhet.

A hőségriasztás elrendelésével kapcsolatos információk 2023-tól a BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság VESZ, okostelefonokra és táblagépekre kifejlesztett veszélyhelyzeti értesítési szolgáltatás applikáción keresztül is közlésre kerülnek.

Az országos tisztifőorvos a HungaroMet Magyar Meteorológiai Szolgáltató Nonprofit Zrt. adatai alapján 2025. év nyarán több alkalommal rendelt el hőségriasztást:

- Június 5-én (csütörtök) 00.00 órától 2025. június 8. (vasárnap) 24.00 óráig másodfokú hőségriasztás
- Június 24-én (kedd) 00.00 órától június 27. (csütörtök) 24.00 óráig harmadfokú hőségriasztás
- Június 30. (hétfő) 00:00 - Július 7. (péntek) 24:00 másodfokú hőségriasztás
- Július 20. (vasárnap) 00:00 - Július 24. (csütörtök) 24:00 másodfokú hőségriasztás
- Július 24. (csütörtök) 00:00 - Július 26. (szombat) 24:00: harmadfokú hőségriasztás
- Augusztus 14-én (csütörtök) 00.00 órától augusztus 17-én (vasárnap) 24.00 óráig harmadfokú hőségriasztás

A hivatalos tájékoztatókban szereplő információk alapján az országos tisztifőorvos által elrendelt fokozatok kerültek ismertetésre.

3.4. Levegőszennyezési hatósági ügyek

A Veszprém Vármegyei Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztály tájékoztatása szerint Veszprém MJV közigazgatási területét érintően 141 db levegőtisztaság-védelmi hatósági ügy indult, amely közül 83 db az Országos Környezetvédelmi Információ Rendszerbe érkezett, a légszennyező pontforrások légszennyező anyag kibocsátásáról szóló éves adatszolgáltatás volt (LM), 27 db engedélyköteles légszennyező forrás alap és változás bejelentése (LAL). A veszprémi telephelyek levegőtisztaság-védelmi engedélyezésével kapcsolatosan 23 db eljárás indult, továbbá 8 db ellenőrzési eljárás (emissziómérési jegyzőkönyv ellenőrzése, helyszíni ellenőrzés).

Levegőtisztaság-védelmi kötelezés, figyelmeztetés és bírság kiadására nem került sor.

Lakossági bejelentések tekintetében levegőtisztaság-védelmi (bűzhatással járó) szempontból kiemelt területnek számít a Csererdő településrész.

4. Zaj- és rezgésvédelem

4.1. Zaj- és rezgésforrások

A környezeti zaj és rezgés elleni védekezés a védendő környezetben szükséges, ahol az emberi tevékenységet zavarja, továbbá az emberi egészséget veszélyezteti, ezért annak mértékét korlátozni kell. A magyarországi zajvédelmi szabályozás kettős jellegű, amely magában foglalja a terhelés oldali szabályozást és a forrás oldali szabályozást. Alapjában véve a települési struktúra alapján a zajforrások üzemeltetését úgy kell szervezni, hogy a terhelési oldalon a vonatkozó határértékek teljesüljenek.

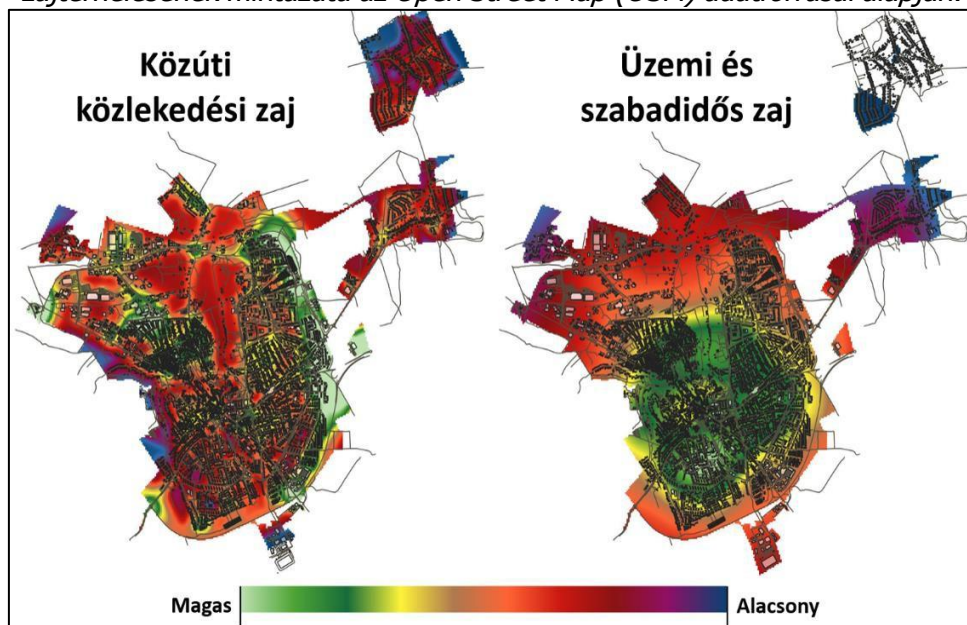
A védendő környezet, védendő terület, védendő épület, védendő helyiség és védendő homlokzat fogalma a környezeti zaj és rezgés elleni védelem egyes szabályairól szóló 284/2007. (X. 29.) Korm. rendelet szerint értelmezendők.

Veszprém város esetében a védendő területek „Veszprém Megyei Jogú Város Szabályozási Terve – Belterület” szerint alkalmazott területfelhasználási egységek szerint történik, amelyek megfeleltethetők a 27/2008. (XII. 3.) KvVM-EüM együttes rendelet 1., 2., 3. mellékletében található zajtől védendő területeknek.

A környezeti zaj- vagy rezgésforrás lehetnek:

- építési zaj- vagy rezgésforrás: olyan építőipari tevékenység, amely környezeti zajt vagy rezgést okoz.
- közlekedési zaj- vagy rezgésforrás: közlekedési útvonal (közút, közforgalom elől el nem zárt magánút, vasúti pálya, vízi út, valamint a repülőtér) üzemeltetése, kezelése.
- szabadidős zaj- vagy rezgésforrás: környezeti zajt, rezgést előidéző kulturális, szórakoztató, vendéglátó vagy sportlétesítmény, és az előbbi célú tevékenység, valamint az előbbi célra használt berendezés, gép.
- üzemi zaj- vagy rezgésforrás: az előzőekben felsorolt tevékenységek kivételével a környezeti zajt, rezgést előidéző, termelő, szolgáltató tevékenység, vagy az ilyen tevékenységhez használt, környezeti zajt, rezgést előidéző telephely, gép, berendezés, ideértve a termelő, szolgáltató tevékenységhez kapcsolódó, telephelyen belüli – közlekedési célú tevékenységnek nem minősülő – járműhasználat, járműmozgás, rakodás.

Veszprém közúti közlekedési relatív zajterhelésének, illetve üzemi és szabadidős relatív zajterhelésének mintázata az Open Street Map (OSM) adatforrásai alapján.

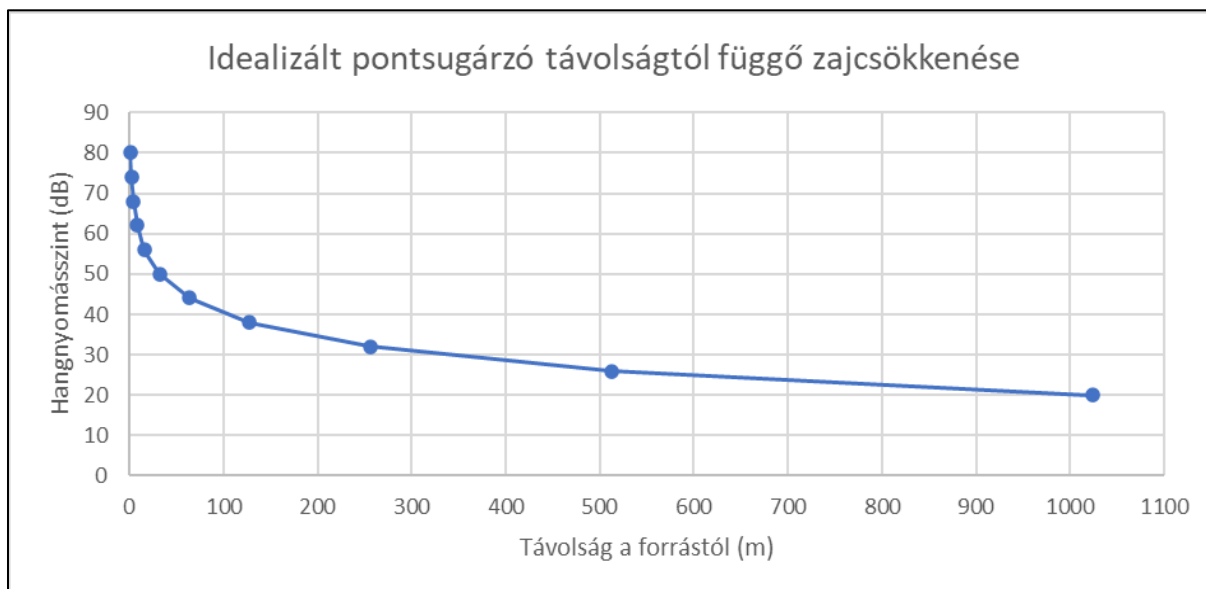

Mivel a terhelési határértékek az üzemi és szabadidős zajforrásokat együttesen kezelik, így a két forrástípust itt is együtt tárgyaljuk. Az együttes kezelést támogatja, hogy ezek a forrástípusok általában pontszerű hangforrásként (pontsugárzó) modellezhetők, míg a közlekedési zaj – távolságtól függően – gyakrabban viselkedik vonalszerű hangforrásként (vonalsugárzó). A közlekedési zaj esetében közúti, vasúti és légi közlekedési forrástípusokat különböztetünk meg. Veszprém esetében a közúti közlekedési zaj a domináns forrás, a vasúti és légi források terhelése a védendő területeken – a város struktúrájából adódóan – nem jelentős.

A környezeti állapot átfogó értékeléséhez szükséges zajmérési adatok és/vagy a források kibocsátási értékei (hangteljesítményszint) szükségesek, azonban egy tájékoztató jellegű relatív értékeket megjelenítő környezeti zajtérkép készíthető a szabad hozzáférésű térképi adatbázisok objektumai és a típusuknak megfelelő irodalmi hangteljesítményszint értékek felhasználásával, melynek térképi ábrázolását a következő ábra mutatja be (Sebestyén és Tsai., 2022.). Az ábrán látható relatív értékek nem jelentenek a határértékeknek történő megfelelést vagy nem megfelelést, csupán a forrástípusok irodalmi adatai alapján modellezett tájékoztató zajtérképet.

Az ipari létesítmények (üzemi források) zaja nem meghatározó Veszprém védett területein, mivel a pontszerűként modellezhető zajforrások esetében a távolság megduplázásával 6 dB-el csökken a kialakuló hangnyomásszint.

A hangforrástól távolodva várható hangnyomásszint értékek idealizált pontsugárzók esetében.

A fenti ábrán az látható, hogy egy 80 dB hangteljesítményszinttel rendelkező forrástól 1024 m távolságban a várható zajterhelés (hangnyomásszint) 20 dB lesz, mivel ez esetben az 1 m vonatkoztatási távolságot tízszer dupláztuk meg, így a geometriai törvényszerűség alapján 10 X 6 dB csökkenés várható, mely alapján pontosan 20 dB várható ebben a távolságban. Ezen geometriai csökkenés az elsődleges meghatározó tényezője annak, hogy a város külső területein elhelyezkedő üzemi források miért nem jellemzőek Veszprém védendő területeinek a zajterhelésében. Fontos kiemelni, hogy nem idealizált esetben figyelembe kell venni a forrás hangteljesítményszintjét, irányítási indexet, irányítási tényezőt, a távolságtól függő – bemutatott – tényezőt, a levegő hangelnyelő hatását, a talajhatást, növényzet csillapító hatását, beépítettség miatti szintcsökkenést és az akadályok hangárnyékoló hatását.

Az üzemi és szabadidős létesítményektől származó zaj terhelési határértékei a zajtól védendő területeken

Határérték (LTH) az LAM megítélési szintre – Zajtól védendő terület	(dB) nappal 06-22 óra	(dB) éjjel 22-06 óra
Üdülőterület, különleges területek közül az egészségügyi területek	45	35
Lakóterület (kisvárosias, kertvárosias, falusias, telepszerű beépítésű), különleges területek közül az oktatási létesítmények területe, a temetők, a zöldterület	50	40
Lakóterület (nagyvárosias beépítésű), a vegyes terület	55	45
Gazdasági terület	60	50

A táblázat szerint Veszprémben az adott típusba tartozó terület-felhasználási egységek esetében a táblázatban lévő terhelési határértékeknek kell megfelelni nappali és éjjeli időszakban – üzemeltetéstől függően – egyaránt.

Összességében elmondható, hogy Veszprém zajvédelmi szempontból kedvező helyzetben van, mivel az üzemi és szabadidős zajforrások terheléséből származó lakossági panaszok sporadikusak. Az új zajforrások esetében a zajkibocsátási határértékek megállapításával a rendezési tervnek megfelelő terhelési határértékek megtartása, így a védendő területek elzajosodása meggátolható.

A közlekedéstől származó zaj esetében Veszprémben a közúti közlekedési forrás határozza meg a lakosság terhelését, a védendő területeken a vasúti és légi közlekedéstől származó zajterhelés a közúti zajterheléstől jelentősen elmaradnak.

A közúti közlekedési zaj esetében az útszakasz hangteljesítményszintje elsősorban a forgalom nagyságától, összetételétől, az átlagsebességtől, a burkolat típusától és minőségétől függ, így analóg módon a nagyobb forgalmat bonyolító útszakaszok esetében kell magasabb zajterheléssel számolni.

A közlekedéstől származó zaj terhelési határértékei a zajtól védendő területeken

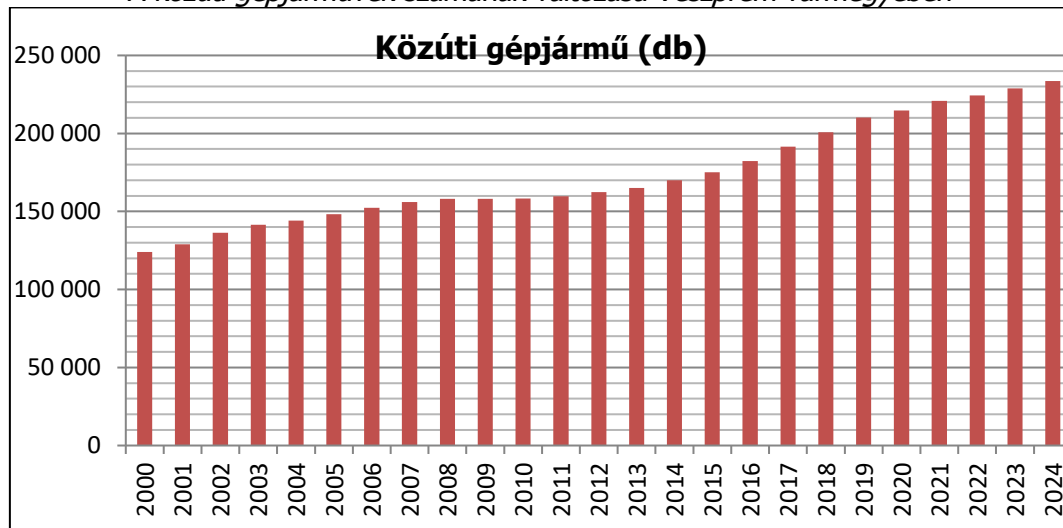
Zajtól védendő terület		Üdülőterület, különleges területek közül az egészségügyi terület	Lakóterület (kisvárosias, kertvárosias, falusias, telepsterű beépítésű), különleges	Lakóterület (nagyvárosias beépítésű), vegyes terület	Gazdasági terület
kiszolgáló út	nappal 06-22 óra	50	55	60	65
	éjjel 22-06 óra	40	45	50	55
mellékút	nappal 06-22 óra	55	60	65	65
	éjjel 22-06 óra	45	50	55	55
főút	nappal 06-22 óra	60	65	65	65
	éjjel 22-06 óra	50	55	55	55

(Határérték (LTH) az LAM'kö megítélési szintre (dB))

Veszprémben az adott típusba tartozó területfelhasználási egységek esetében a táblázatban lévő terhelési határértékeknek kell megfelelni nappali és éjjeli időszakban egyaránt. A közúti közlekedési zaj sajátossága, hogy az éjjeli időszakban a maximális terhelés jellemzően 22-23 óra, illetve 5-6 óra közötti időszak.

A vármegye területén az utóbbi 25 évben több mint 188 %-al emelkedett a közúti gépjárművek (személygépkocsi, autóbusz, motorkerékpár, tehergépkocsi, vontató) száma, amely növekvő tendencia a városban is megfigyelhető. Önmagában a járművek számának a növekedése kevésbé határozza meg a zajterhelést, mintsem a forgalomban kialakuló várakozási időszakok terhelése. Ugyanakkor az egy adott helyen időszakosan előforduló forgalmi torlódások megnövekedett zajszinteket eredményezhetnek, amelyek döntően a nappali időszakra korlátozódnak, így az éjjeli terhelésben nem jelentkezik ez a hatás. Veszprém városa a kiépített elkerülő útnak köszönhetően a közúti közlekedési zajjal a városon belüli közlekedési zajával terhelt, az átmenő forgalom nem jellemző.

A közúti gépjárművek számának változása Veszprém vármegyében

4.2. Környezeti zaj ügyében indított eljárások

A Veszprém Vármegyei Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztály tájékoztatása szerint Veszprém MJV közigazgatási területét érintően 8 db zaj- és rezgésvédelmi hatósági ügy indult, melyből 4 db zajkibocsátási határérték megállapító határozat kiadásával kapcsolatos eljárás volt, 3 db ellenőrzési eljárás, 1 db másodfokú eljárás.

A zajkibocsátó telephelyekre előírt adatszolgáltatási kötelezettség nincs, a Kormányhivatal új telephelyek, egyéb engedélyezési eljárások kapcsán zaj- és rezgés szakkérdés vizsgálat keretében vizsgálja a telephelyek zajkibocsátását.

Zaj- és rezgésvédelmi kötelezés, figyelmeztetés és bírság kiadására nem került sor.

Lakossági bejelentések tekintetében zaj elleni védelmi szempontból kiemelt területnek számít a Tüzér utca környéke.

Veszprém Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala által a tárgyi időszakban hatósági eljárások keretében vizsgált zajforrások:

- gépjármű, motorkerékpár kereskedelme, javítása: 2 db
- kiskereskedelem (kivéve gépjármű, motorkerékpár): 2 db
- vendéglátás: 14 db

Környezeti zaj ügyekben indított eljárások:

- Környezeti zajkibocsátási határérték megállapítása: 9 db
- Megszüntetés: 9 db

5. A vizek állapota, vízgazdálkodás

5.1. Alapvető természetföldrajzi adottságok

Veszprém vízbeszerzési lehetőségei különösen kedvezőek a térségi vízföldtani adottságok következtében. Ennek köszönhetően jelentős, jó minőségű vízkészletek állnak rendelkezésre, így a város vízellátása 4 fő vízbázisra épült ki, ami lehetővé teszi a vízkormányzást.

A város vízellátó rendszerét tápláló víztermelő telepek: Aranyosvölgyi galéria és kutak, Séd-völgyi fúrt kutak, Laczkó karsztakna, Lőtéri fúrt kút, Gyulafirátóti fúrt kutak, Kádártai galériák, Gyulafirátót községi kút. A felsorolt vízbázisok több kiépített kútja nincs bekötve a termelő rendszerbe.

Az előny mellett jelentkező hátrány, hogy nyílt karsztos területről van szó, így a felszín alatti vízkészletek fokozott védelme szükséges, mert természetes földtani védelem hiányában, valamint speciális tulajdonságai miatt a karsztvízkészlet a felszíni eredetű szennyeződésekre fokozottan érzékeny, potenciális szennyező források jelenléte esetén pedig sérülékeny. A makro szennyező anyagok közül legjelentősebb a kommunális és/vagy mezőgazdasági eredetű nitrát, a mikroszennyezők közül a mezőgazdasági eredetű növényvédőszer-származékok, illetve az ipari-gazdasági eredetű klórozott szénhidrogének vagy a közlekedési eredetű olaj.

A csapadékvizek végső befogadója a Séd-patak, ami egyben a keletkezett tisztított szennyvíz elvezetője is. Veszprém környékére jellemzőek a hosszan elnyúló, szűk száraz völgyek, az ún. aszóvölgyek. Ezek a völgyek általában szárazak, vízszállítás nem történik, de csapadékos időszakokban akár komoly vízhozamot is szállíthatnak. Ezek a jelentősebb völgyek a következők: Gyulafirátótól északra találhatóak a Répás és a Gyökeres árok, délen a Látóhegytől nyugatra lévő Lencse-völgy, nyugaton a Tekeres-völgy és észak-nyugaton az Esztergáli-völgy. A Répás és a Gyökeres árok csapadékos időszakban Gyulafirátót észak-keleti részére öntheti a csapadékvizét, a Lencse-völgy a Látóhegyi árok déli vízgyűjtő területe, a Cholnoky lakótelep keleti részét terheli, a Tekeres-völgy a Csatár-hegytől keletre csatlakozik a Veszprémi Sédbe. A völgyben helyenként máig fellelhető a Tekeres-patak medre, de a meder jobbára üres az északi torkolati szakasz kivételével. Az Esztergáli-völgy Veszprém jutaspusztai területére köt be.

A város területén belül, különösen a városközpontra, illetve a település északi és nyugati városrészeire jellemzőek magasságilag tagolt domborzatú területek, mint pl. a Cserhát, a Várhegy környéke, a Pajtakert, a Temető-hegy, a Kálvária-hegy és a Jeruzsálemhegy városrészek egyes részei. A felszín tagoltságának kialakulásában nagy szerepet játszott a Veszprémi Séd patak völgye, amely mély és kanyargós völgyével a város meghatározó tájképi eleme lett. Mellékvölgyei: a Fejes-völgy, a Hosszú-völgy, a Buhim-völgy, Völgyikút-völgy.

A város legmélyebb területe a Veszprémi Séd völgye. A város belterületének két jellemző pontján, a Veszprémvölgyi utcai hídnál, a vízfolyás 36+169 km szelvényében, ahol belép a Séd a város belterületére, 227,48 mBf-i fenékszintje van a medernek, míg a 30+775 vízfolyás szelvényben a szennyvíztisztító telep melletti hídnál, ahol kilép a vízfolyás a belterületről 201,50 mBf-i magasságok a jellemzőek. A városban e két magassági érték között 1,6-7,9 ‰ közötti fenékeséssel halad a meder.

Gyulafirátót településrészen az egyik fő völgyvonulat az Alsóharaszt és a Német utcák között húzódik, és a Rátóti Séd völgyének külterületi szakaszához csatlakozik. A másik kisebb völgyvonulat a Német utca és a Zirci utca között húzódik. A lejtésviszonyok kevésbé meredek.

A Hajmáskéri út közelében lévő, átlagosan 205,0-207,0 mBf-i magasságokról 199,0 mBf-i magasságig csökkennek a lakott terület terepszintjei nagyjából 14 ‰-es lejtéssel. A település harmadik része a Zirci úttól nyugatra eső terület. Ezt a településrészt tagolt domborzat jellemzi. Több völgyvonulat szeli keresztül Rátót ezen részét, amelyek között természetesen lokális magas pontok tagolják a település domborzatát. A legjelentősebb völgyben a Vízi, majd a Kolostor utcával párhuzamosan a Rátóti Séd medre halad észak-nyugat – dél-keleti irányban a 82. sz. fkl. útig, majd onnan mintegy 1300 fm távolságra torkollik a vízfolyás a Veszprémi Sédbe. Ez a vízfolyás időszakos jellegű.

Kádárta településrész területét több kisebb völgy szabdalja, azonban a település fő völgye a falu központján keresztül, a Séd utcával párhuzamosan húzódó völgy, amelyben a Kádártai Séd állandó vízfolyás medre fut befogadója, a Veszprémi Séd felé, dél-északi irányba.

Vízkérelhárítási szempontból a település domborzati viszonyaiból adódó vízkár kockázatai a következőkben foglalhatók össze:

- Egyrészt számolni kell a várost külterületről érő csapadékvíz terheléssel. Ez a domborzati viszonyokat tekintve elsősorban a város déli területein realizálódik, vagyis a Füredi-domb, az Egry lakótelep és a Fejesvölgy környékén (Baláca utca, Takácskert) várhatóak külterületről származó elöntések. Ezeket a kockázatokat némileg mérséklük a területen meglévő keleti, nyugati, valamint a Fejesvölgyi záportározók, valamint a jelenleg építés alatt álló 2x2 sávra átépített 8. számú főút.
- Az út szélesítésével és a különbsztű csomópontok kiépítésével jelentősen átalakulnak a csapadékvíz felszíni lefolyási viszonyai, ami akár a külvizekkel való elöntés valószínűségét mérsékelheti.
- Ezekon kívül Gyulafirátót északi része érdemel ilyen szempontból figyelmet, mivel erre a területre az északi vízgyűjtőről jövő aszónvölgyek, a Répás- és a Gyökeres-árok szállíthatnak csapadékos időjárásban komolyabb vízmennyiséget.
- Veszprém város közigazgatási területén a csapadékvíz elvezető hálózat nyílt csapadékvíz elvezető árkokból és zárt csatornákból áll. A mintegy 98.000 fm hosszú nyílt árokhálózatot és a 66.482 fm hosszú zárt csatornahálózatot az Önkormányzat üzemelteti.

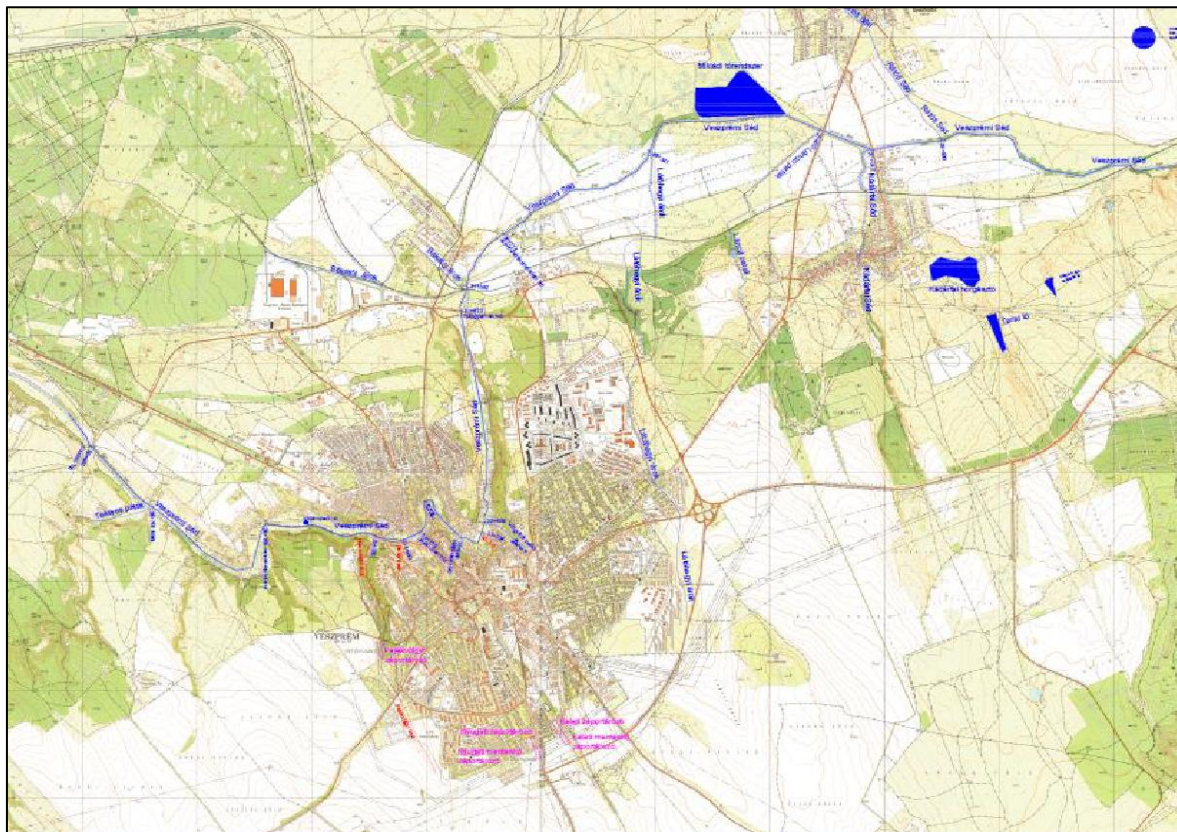
Veszprémbe az elmúlt mintegy 20 év adatait tekintve az éves minimális csapadék mintegy 440 mm körüli, a maximális csapadék pedig a 900-1000 mm-t is elérheti. Megállapítható, hogy éven belül a május-júniusi időszak, a július második fele - szeptember első harmada, a november vége - december közepe közötti időszakok mondhatóak egyértelműen csapadékosnak. Ezekon az időszakokon belül is a legveszélyesebb időszakoknak a nyár eleji és nyár végi csapadékesemények bizonyulnak. Egy-egy záporcsapadékból hirtelen, akár fél óra alatt is komoly mennyiségű csapadékmennyiségek zúdulhatnak le. Ezek az intenzív csapadékhullások okozhatnak a településeken komoly vízkárokat is, mivel a csapadékvíz-elvezető műveket gazdaságtalan lenne ezekre a hirtelen záporcsapadékokra méretezni. A település vízkárok elleni védelmének egyik módja a heves lefolyású részvízgyűjtő területeken építendő árvízcsúcs csökkentő vagy záportározók kialakítása.

Veszprém város területén is fontos feladat növelni a talajba beszivárgó vizek arányát, mivel a karsztvízkészlet utánpótlása kerül veszélybe, ha minden, a város területére hulló csapadékvízről igyekszünk megszabadulni, így a felszínen lefolyó vizek nagy hányada elvezetésre kerül. Annak érdekében, hogy a felszíni lefolyás szabályozása megoldható legyen, illetve ezzel együtt a beszivárgás hányada is növelhető legyen, az ún. zöld-kék infrastruktúra fejlesztése lehetne a megoldás. Itt felmerülhet egy-egy területen kisebb vízfelületek kialakítása, a vízfolyásokon, árkokon rönkgátak megépítése, mezőgazdasági területeken védőerdősávok kialakítása a tetővizek elszikkasztása vagy ún. esőkertek, esetleg szikkasztó

árkok létesítése is.

Veszprém város területén jelenleg 5 db záportározó működik. Egyéb, ideiglenes csapadékvíz tározási lehetőséget a sűrű beépítettség és a domborzati viszonyok miatt csak gondos tervező munkával lehet kialakítani.

Veszprém vízrajz – átnézeti helyszínrajz

5.2. Felszín alatti és felszíni vizek minősége, védelme

Felszín alatti vizek

A monitorozási tevékenység – termelő és észlelőkutak vízminőségének ütemterv szerint történő ellenőrzése – a jogszabályi előírások és a védőterületi határozatok alapján történik.

A monitorozás célja:

- termelő kutak – közvetetten a fogyasztóknak szolgáltatott víz – minőségének széles spektrumú ellenőrzése, azaz a rutin vízkémiai vizsgálatokon túlmenően szerves és szervesetlen mikroszennyezők vizsgálata is;
- vízbázisok vízgyűjtőjén meglévő, ismert szennyezések állapotának, terjedésének nyomon követése az észlelő kutak monitoringozásával;
- termelő kúthoz áramló – utánpótlódó – vízkészlet vízminőségének ellenőrzése egy esetlegesen újonnan megjelenő szennyezés időben történő észlelése érdekében.

Jogszabályi háttér:

- a közcélú ivóvízművek, valamint a közcélú szennyvízelvezető és -tisztító művek üzemeltetése során teljesítendő vízügyi és vízvédelmi szakmai követelményekről,

vizsgálatok köréről, valamint adatszolgáltatás tartalmáról szóló 16/2016. (V. 12.) BM rendelet;

- a földtani közeg és a felszín alatti vízszennyezéssel szembeni védelméhez szükséges határértékekről és a szennyezések méréséről szóló 6/2009. (IV. 14.) KvVM–EüM–FVM együttes rendelet;
- az ivóvíz minőségi követelményeiről és az ellenőrzés rendjéről szóló 5/2023. (X.25.) Korm. rendelet.

A vízbázisvédelmi határozatok a jogszabályban kötelezően előírt vízvizsgálatokon túlmenően további – minden egyes vízbázisra egyedileg előírt – vízvizsgálati előírásokat tartalmaznak. A vízvizsgálatok köre illeszkedik a potenciális szennyező komponensek köréhez, a védőterületen folytatott tevékenységek jellegéhez és kiterjed az egészségre káros (karcinogén, mutagén) kockázatos anyagok, paraméterek vizsgálatára is.

A monitoring tevékenység során vizsgált komponenskörök:

- általános vízkémiai paraméterek;
- alapállapot-vizsgálatok keretében kiegészítő kémiai vizsgálatok a 16/2016. (V. 12.) BM rendelet alapján;
- toxikus fémek és félfémek;
- szerves mikroszennyezők: alifás/aromás szénhidrogének – TPH. BTEX. PAH;
- halogénezett alifás és aromás szénhidrogének – VOCl (alifás, pl. triklór-, tetraklór-etilén, szén-tetraklorid, kloroform), klórbenzolok, PCB-k. klórfenolok (aromás);
- peszticidek (növényvédőszer).

Szükség esetén – pl. új szennyező komponens megjelenése vízkészletben, bejelentés szennyezésről – a BAKONYKARSZT Zrt. ismételt vagy az előírásoknál részletesebb tartalmú vízvizsgálatokat végez (pl. cser-erdei szennyezés).

A Bakony Művek (Veszprém, Csererdő) területén a '70-80-as években bekövetkezett ipari szennyezés (talajban, talajvízben toxikus fémek, klórozott szénhidrogének határérték felett) karsztos vízkészletet is súlyosan terhelő hatására (karsztvízben triklór- és tetraklór-etilén határérték felett) az elmúlt években derült fény. A szennyezéssel érintett terület a Gyulafirátóti-vízbázis 1998-ban diagnosztikai vizsgálatok keretében lehatárolt „B” zónai hidrogeológiai védőterületén található. A felülvizsgálat keretében elvégzett modellezés alapján a csapadékoság befolyásolja a felszín alatti áramlási pálya alakulását, amely száraz időszakban a korábbi modellnek megfelelően DNy-i irányban, a Csatár-hegy felé nyúlik el, míg átlagos beszivárgás esetén ÉNy felé, Márkó irányába hajlik el. A hulladéklerakó telep a Gyulafirátóti- és Aranyosvölgyi-vízbázisok áramlási pályájának szélén helyezkedik el.

A Gyulafirátóti-vízbázist 6 db termelőkút (Gyulafirátót 1-6) alkotja, amelyek közül folyamatosan üzemel a Gyulafirátót 1-2. sz. vízműkút, aktív tartalék a Gyulafirátót 3. sz. vízműkút, vízminőségi és műszaki okok miatt üzemén kívüli tartalékok a Gyulafirátót 4-6 sz. kutak (szivattyú nincs beépítve). Monitoring célból létesült a diagnosztikai vizsgálatok keretében a két darab Gyulafirátót melletti (Gyulafirátót I-II.), a két darab szennyvíztelepi (Szvt-1-2) és a jutaspusztai (Jut-3) észlelőkút.

A hulladéklerakó környezetében létesített észlelőkutak üzemeltetője a „VKSZ” Zrt. A vízbázis utánpótlódási területén található még a Bakony Művek, a Bramac Kft., a Locargo Kft. és a Honvédség/NATO (Újmajor 2. sz.) kútja.

A Gyulafirátóti-vízbázis egyes termelő és észlelő kútjának jellemző vízminőségi állapota a legutóbbi (2015-21) vizsgálatok alapján

Komponens	Gyulafirátót 1-2. sz. vízműkút	Gyulafirátót 6. sz. vízműkút	Jut-3 észlelőkút	Szvt-1 észlelőkút	Szvt-2 észlelőkút
fajl. vez. kép. ($\mu\text{S}/\text{cm}$)	560-600	530	1500	630	810
nitrát (mg/l)	7-15	29	260	28	31
nitrit (mg/l)	<0.01	<0.01	<0.01	<0.01	<0.01
ammónium (mg/l)	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02
szulfát (mg/l)	10-15	26	175	12	60
klorid (mg/l)	2-4	3.5	60	11	15
össz. CaO (mg/l)	215	200	500	230	280
arzén ($\mu\text{g}/\text{l}$)	0.5	<0.5	1.1	<0.5	0.6
TPH ($\mu\text{g}/\text{l}$)	<50	<50	<50	<50	<50
kloroform ($\mu\text{g}/\text{l}$)	<1	<1	<1	<1	<1
triklór-etilén ($\mu\text{g}/\text{l}$)	<1	n.d.-0.49	<1	<1	<1
tetraklór-etilén ($\mu\text{g}/\text{l}$)	<1	n.d.-0.57	<1	<1	<1
szén-tetraklorid ($\mu\text{g}/\text{l}$)	<1	n.d.-7.1	<1	<1	n.d.-2.2
peszticidek ($\mu\text{g}/\text{l}$)	<0.01	n.d.-0.04	0.02	n.d.-0.01	<0.01

A Sédvölgyi vízbázist 10 db termelőkút (Séd 1-6. Csátár 1-2. Kiskúti fúrt kút. Lőteri fúrt kút), valamint a Laczkó karsztakna és 2 db galéria (Kiskúti és Unger-galéria) alkotja.

Üzemrendi okok miatt üzemen kívüli tartalék a Kiskúti- és Unger-galéria. Nem kerültek bekötésre még a Séd 3. Séd 5-6. valamint a Csátár 1-2 kutak (passzív tartalék). Hasonlóképpen nem kerültek bekötésre a Tekeresvölgyi távlati vízbázis kútjai sem, melyek közül a Tekeresvölgy 1., Tekeresvölgy 5. és Tekeresvölgy 8. (T-1. T-5. T-8) került bevonásra a rendszeres vízvizsgálatok körébe.

Monitoring célból létesült egy észlelőkút a Séd 6. sz. vízműkút mellett (Séd 6/a) és a főút mellett (Körgyűrű fk.). A vízbázis utánpótlódási területén található a vilmapusztai fúrt kút.

A Sédvölgyi-vízbázis egyes termelő és észlelő kútjának jellemző vízminőségi állapota a legutóbbi (2015-21) vizsgálatok alapján

Komponens	Lőtér vízműkút	Laczkó karsztakna	Sédvölgy 1-2. sz. vízműkút	Séd 6/a észlelőkút	Körgyűrű észlelőkút	Tekeres 1. észlelőkút
fajl. vez. kép. ($\mu\text{S}/\text{cm}$)	620	610	600	680	705	620
nitrát (mg/l)	22	13	8	23	21	7.5
nitrit (mg/l)	<0.01	<0.01	<0.01	0.01	<0.01	<0.01
ammónium (mg/l)	<0.02	<0.02	<0.02	0.02	<0.02	<0.02
szulfát (mg/l)	12	11	12	40	70	30
klorid (mg/l)	8	6	3.5	9	19	4
össz. CaO (mg/l)	225	220	220	255	240	225
arzén ($\mu\text{g}/\text{l}$)	0.5	0.5	<0.5	<0.5	<0.5	<0.5
TPH ($\mu\text{g}/\text{l}$)	<50	<50	<50	<50	<50	<50
kloroform ($\mu\text{g}/\text{l}$)	<1	<1	<1	<1	<1	<1
triklór-etilén ($\mu\text{g}/\text{l}$)	<1	<1	<1	<1	<1	<1
tetraklór-etilén ($\mu\text{g}/\text{l}$)	<1	<1	n.d.-0.06	<1	<1	<1
szén-tetraklorid ($\mu\text{g}/\text{l}$)	<1	<1	<1	<1	<1	<1
peszticidek ($\mu\text{g}/\text{l}$)	n.d.-0.05	0.03-0.06	n.d.-0.04	0.02	<0.01	<0.01

Az Aranyosvölgyi-vízbázist 3 db termelőkút és galériás forrásfoglalás alkotja, melyek közül folyamatosan üzemel az 5. sz. vízműkút és a galéria. A Sédhez közelebb telepített 3. sz. kút csak alkalmanként kerül beindításra, a 4. sz. kút kútműszaki okok miatt nem indítható.

Vízminőségi monitoringba bevont észlelőkutak: a Fenyves utcai K-2. a Kistó utcai K-4. a Házgyári úti FTV-4 és -7.

Az Aranyosvölgyi-vízbázis egyes termelő és észlelő kútjának jellemző vízminőségi állapota a legutóbbi (2015-21) vizsgálatok alapján

Komponens	Aranyosv.- galéria	Aranyosv. 3-5. sz. vízműkuta k	Séd- patak	K-2	K-4	FTV-4
fajl. vez. kép. ($\mu\text{S}/\text{cm}$)	680	680	715	750	790	735
nitrát (mg/l)	15	15	18.5	27	25	28
nitrit (mg/l)	<0.01	<0.01	0.06	<0.01	<0.01	<0.01
ammónium (mg/l)	0.02	<0.02	0.02	<0.02	<0.02	<0.02
szulfát (mg/l)	17	17	36	30	24	20
klorid (mg/l)	20	19	24	29	54	57
össz. CaO (mg/l)	230	230	245	255	240	220
arzén ($\mu\text{g}/\text{l}$)	0.6	0.6	-	0.6	-	<0.5
TPH ($\mu\text{g}/\text{l}$)	<50	<50	<50	<50	-	n.d.-79
kloroform ($\mu\text{g}/\text{l}$)	<1	<1	<1	<1	-	<1
triklór-etilén ($\mu\text{g}/\text{l}$)	<1	<1	n.d.- 0.125	<1	-	<1
tetraklór-etilén ($\mu\text{g}/\text{l}$)	<1	<1	n.d.- 0.152	<1	-	<1
szén-tetraklorid ($\mu\text{g}/\text{l}$)	<1	<1	<1	<1	-	<1
peszticidek ($\mu\text{g}/\text{l}$)	0.01-0.04	n.d-0.04	-	-	-	-

A Kádártai-vízbázist két galériaág alkotja, amelyek közül folyamatosan üzemel a K-i galériaág, míg a Ny-i ág vízminőségi okok miatt tartósan ki lett zárva a vízellátásból.

A diagnosztikai fázisban a modellezéshez, majd a vízminőségi monitoringhoz 6 db észlelőkút létesült (Kádárta F-1-6).

A Kádártai-vízbázis galériaágainak és egyes észlelő kútjának jellemző vízminőségi állapota a legutóbbi (2015-21) vizsgálatok alapján

Komponens	Kádártai- galéria K-i ág	Kádártai- galéria Ny-i ág	Kádárta F-1 észlelőkút	Kádárta F-2 észlelőkút	Kádárta F-3 észlelőkút
fajl. vez. kép. ($\mu\text{S}/\text{cm}$)	621	735	555	675	710
nitrát (mg/l)	25	32	28	40	37
nitrit (mg/l)	<0.01	<0.01	<0.01	<0.01	<0.01
ammónium (mg/l)	<0.02	0.02	<0.02	<0.02	<0.02
szulfát (mg/l)	17	28	27	58	45
klorid (mg/l)	8	18	7	15	23
össz. CaO (mg/l)	215	245	200	245	245
arzén ($\mu\text{g}/\text{l}$)	<0.5	<0.5	<2	<2	<2
TPH ($\mu\text{g}/\text{l}$)	<50	<50	<50	<50	<50
kloroform ($\mu\text{g}/\text{l}$)	<1	<1	<1	<1	<1
triklór-etilén ($\mu\text{g}/\text{l}$)	1.6-1.9	2.4-2,5	<1	<1	<1
tetraklór-etilén ($\mu\text{g}/\text{l}$)	<1	<1	<1	<1	<1
szén-tetraklorid ($\mu\text{g}/\text{l}$)	<1	<1	<1	<1	<1
peszticidek ($\mu\text{g}/\text{l}$)	0.01-0,10	0.05-0.15	0.04	0.10	0.05

A Veszprém térségi karsztos vízkészletek utánpótlódásukat a beszivárgó csapadékvizekből nyerik, ezért a térségben lehulló csapadékvíz minél nagyobb arányú helyben tartása, beszivárgásának biztosítása vízkészletgazdálkodási szempontból fontos feladat. (A mennyiségi védelem biztosításának másik eleme a vízkivételek szabályozása.) A 2015 óta tartó, halmozottan csapadékhiányos időszak következtében csökkenő karsztos beszivárgás hatását jól mutatják a regionálisan süllyedő karsztvízszintek, csökkenő forráshozamok. Ugyanakkor a vízminőségvédelemmel kapcsolatos jogszabályok – 219/2004. (VII.21.) Korm. rendelet és a 123/1997. (VII.18.) Korm. rendelet – tükrében a vízkészletek mennyiségi védelme mellett a vízminőségi védelem is hangsúlyosan figyelembe veendő.

Veszprém Ipari Park és Szabadságpuszta térségében a karsztvízben feltárt, illékony klórozott szénhidrogén szennyeződés – habár a lokalizálása érdekében a VIDEOTON Holding Zrt. Veszprém-Alsóerdők területén folytat műszaki beavatkozást – a karsztvíz áramlási viszonyok miatt ÉK-re másfél km-re fúrt kútban (Ákos kertészet) már évekkel ezelőtt kimutatható volt. Esetenként a Kádártai galériában is kimutatható (ivóvíz határérték alatt), bár ennek a forrása még nem igazolt.

A Szabadságpuszta környéki, 110-130 m mély, karsztvízre települt öntözőkutakban 85 mg/l a víz nitrátkoncentrációja (50 mg/l az ivóvíz határérték).

A szabadságpusztai öntözőkutaktól északra 2 km-rel a Tartu utcában lévő 80 m-es karsztkutakban 62 mg/l a nitrát.

A mezőgazdasági területhasználatokkal kapcsolatosan megállapítható, hogy növekvő nitrátterhelést jelentenek az üzemelő vízbázisokra:

- Kádárta F-2 észlelőkútban a nitrát 66 mg/l,
- Kádárta F-4 észlelőkútban a nitrát 49 mg/l
- Kádárta F-5 észlelőkútban a nitrát 56 mg/l (ez 2025-ös adat)
- Kádárta F-6 észlelőkútban a nitrát 43 mg/l
- Kádárta-galéria Ny-ág (vízmű) nitrát 58 mg/l;
- Vilmapusztai észlelőkút (Sédvölgyi vízbázis) nitrát 118 mg/l,
- Jutas-3 észlelőkút (Gyulafirátót vízbázis) nitrát 119 mg/l.pl.

A Gyulafirátóti-vízbázis 5-6-os kútjaiban megjelent szén-tetraklorid (feltehetően a közeli Újmajor területéről származó, katonai eredetű egykori szennyezés eredménye), illetve a régebbi években a nitráttartalom is meghaladta az akkori határértéket (45 mg/l körül volt). További vizsgálatot, illetve kárelhárítást igénylő szennyezés a csererdei triklór-etilén szennyezés terjedésének nyomon követése szükséges.

Az új parcellázások, új beépítési övezet kialakítása, módosítása során – tekintettel arra, hogy Veszprém teljes területe valamilyen vízbázisvédelmi övezetbe esik – a 123/1997. (VII.18.) Korm. rendelet alapján egyedi kockázatértékelési vizsgálat végzendő, és/vagy a vízbázisokat üzemeltető BAKONYKARSZT Zrt. állásfoglalását meg kell kérni. Fontos kiemelni, hogy az egyes tervek, illetve programok környezeti vizsgálatáról szóló 2/2005. (I.11.) Korm. rendelet 4. § (2) bekezdése alapján készülő környezeti értékelések jellemzően érdemben nem foglalkoznak a térségi vízkészlet minőségi és mennyiségi védelmével, tehát vízbázisvédelmi célú hidrogeológiai vizsgálat elvégzése, elkészítése szükséges és indokolt lenne. Kíváncsú minél nagyobb zöldfelületi arányok meghatározása, illetve az ipari-gazdasági övezetek területén a zöldfelületek tényleges használati jellegének ellenőrzése (pl. zöldfelületen, külső védőterületen tehergépjárművek parkoltatása).

Felszíni vizek

Veszprém közigazgatási területén az alábbi vízfolyások találhatóak:

- Békatói-árok
- Kádártai-séd
- Látóhegyi-árok
- Névtelen-2201
- Rátóti-séd
- Tekeres-patak
- Veszprémi-séd
- Veszprémi-Séd jobb parti mellékág, 0173/43, 0179/58 hrsz. árok

A Veszprémi-séd ökológiai és integrált állapotának felmérése (VGT3, 2022)

Felszíni víztest neve	Biológiai elemek	Fizikai-kémiai elemek	Specifikus szennyezők állapota	Hidro-morfológiai kockázat	Ökológiai állapota	Kémiai állapot	Víztest integrált állapota
Veszprémi-Séd felső	mérsékelt	mérsékelt	jó	jó	mérsékelt	jó	mérsékelt
Veszprémi-Séd középső	mérsékelt	mérsékelt	mérsékelt	mérsékelt	mérsékelt	mérsékelt	mérsékelt
Veszprémi-Séd alsó	mérsékelt	gyenge	mérsékelt	jó	jó	mérsékelt	mérsékelt

A felsorolt vízfolyások közül a Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság vagyonkezelésében van a Veszprémi-séd, a Kádártai-séd, valamint a Békatói-árok (1+300-2+400 km szelvények közötti szakasz). A Veszprémi Szakaszmérnökség a 2024. november – 2025. október időszakban a forrásaihoz mérten elvégezte a Közép-dunántúli Vízügy Igazgatóság vagyonkezelésében lévő vízfolyások szükséges fenntartási feladatait. A kaszási időszakban rendszeresen kaszálták a Veszprémi-Séd belterületi szakaszának túlnyomó részét. A beépítettség és parkosítás miatt több olyan patakszakasz is van, amely fenntartógépekkel nem megközelíthető. A Veszprémi-Séd 34+840 – 36+200 km szelvények közötti szakaszán az elburjánzott vízi növényzet visszaszorítását mozaikosan elvégezték a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóságával egyeztetve, a vízi életközösségek tartós sérelme nélkül. Több balesetveszélyes fa került kivágásra belterületen (Veszprém 6417 és 2307/1 hrsz.-okon) élet és vagyonvédelmi okok miatt. A Veszprémi-Séd egykori medrének partján épült kádártai bicikliút vízvezetését javították meder-rekonstrukcióval, kotrással a Veszprém 0319 hrsz.-on, amely a Kádártai-sédbe csatlakozik.

2025. évben „Veszprém Megyei Jogú Város komplex pályázata – a városi kék infrastruktúra megújítása, korszerű csapadékvíz-gazdálkodás és az elvezetés javítása” TOP-PLUSZ-1.3-2-23 kódszámú kiírás alapján került beadásra.

5.3. Vízbázisvédelem

Sérülékeny az a vízbázis, ahol a vízáadó réteg felett nincs vízzáró képződmény, így a felszínről leszivárgó szennyező anyagok rövidebb-hosszabb idő után elérhetik a vízkivételi helyeket. Veszprém térsége a karsztos tározó szempontjából a fokozottan sérülékeny kategóriába tartozik, mert mind a vízbázisok, mind utánpótlódási területeik túlnyomóan fedetlen, nyílt karsztos területre esnek, azaz csak vékony talajtakaró, illetve csupán foltszerű elterjedésben meglévő 0,5-5,0 m lösz, illetve miocén kavicsos agyag borítja a karsztvíztárolót, amelyben viszont szűrőhatással nem számolhatunk, amellet pedig jelentősen átlag feletti felszín alatti

áramlási sebességek alakulhatnak ki benne.

A vízbázisvédelmi feladatokat a vízbázisok, a távlati vízbázisok, valamint az ivóvíz ellátást szolgáló vízi létesítmények védelméről szóló 123/1997. (VII. 18.) Korm. rendelet 23. § (1) bekezdés a) pontja szerint a védőidomot, védőterületet üzemelő vízbázis (vízkivétel), vízi létesítmény esetén a határozatnak megfelelő ütemezésben, c) pontja szerint pedig a folyamatban lévő engedélyezési eljárás alatt álló, de üzemeltetési engedéllyel még nem rendelkező vízkivétel, vízlétesítmény esetén a határozatnak megfelelő ütemezésben, de nem később, mint a hatálybalépéstől számított 5 éven belül kell kialakítani.

A Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság a fentiek értelmében 1997-ben pályázatot írt ki a sérülékeny vízbázisok biztonságba helyezésére. Így készült el 1998-ban a négy fő veszprémi ivóvízbázis diagnosztikája és biztonságba helyezési és biztonságban tartási terve. Ezt követően a 2009-2011 közötti időszakban sor került a Gyulafirátót községi kút diagnosztikájára, valamint biztonságba helyezési és biztonságban tartási tervének elkészítésére a KEOP 2.2.3/A/09 azonosító számú pályázat keretében.

A diagnosztikai munkák a már meglévő termelő és a vizsgálat folyamán mélyített észlelő kutak adatainak teljes körű feldolgozásával hidrodinamikai modellezéssel készültek.

A 4 nagy veszprémi vízbázis, valamint a Gyulafirátót „községi” kút belső, külső és hidrogeológiai „A” – „B” védőterületei az alábbi határozatokkal kerültek elrendelésre:

- Sédvölgyi-vízbázis: KDT KTVF 5687/2008. sz. határozata,
- Aranyosvölgyi-vízbázis: KDT KTVF 65193/09. sz. határozata,
- Gyulafirátóti-vízbázis: KDT KTVF 30801/2008. sz. határozata,
- Kádártai-vízbázis: KDT KTVF 45195/2010. sz. határozata,
- Gyulafirátót „községi” kút: KDT KTVF 77776/11. sz. határozata.

A Kádártai-vízbázis védőterületi határozata egyidejűleg a Veszprémi vízbázisok közösen kijelölt hidrogeológiai „C” védőterületét is elrendelte.

A KEOP 2.2.3.A pályázat keretében 2009-2011 évben készült el Gyulafirátót „községi” vízbázis (Hajmáskéri úti kút) biztonságba helyezési és biztonságban tartási terve, mely alapján elrendelésre kerültek a vízbázis védőterületei (határozat száma: 77776/11., a határozat 2011. október 24-én vált jogerőssé). Ezzel valamennyi Veszprémi vízbázis határozatilag elrendelt védőterülettel rendelkezik.

A védőterületi határozatokban foglalt védőterület kialakítási és üzemeltetési feladatok végrehajtása a nagy kiterjedésű nyitott karsztos utánpótlódási területek következtében jelentős költségvonzzal jár, az egyszeri beavatkozások (pl. illegális hulladéklerakások felszámolása, védőterületi határok kitáblázása), illetve a napi üzemeltetés (pl. monitoring rendszer működtetése, éves helyszínelések lefolytatása) feladatai tekintetében egyaránt. Az elmúlt években kezdeményezés született a védőterületi tájékoztató táblák önkormányzati elhelyezésére, melyhez a Társaság komplex tervet (digitális helyszínrajz, valamint a tájékoztató táblák javasolt tartalma) adott. A kitáblázás környezetvédelmi előnyeit is figyelembe véve célszerű lenne a védőterületek kitáblázásának feladatait a Környezetvédelmi Programban is szerepeltetni és – más vízművek példája szerint – mielőbb kihelyezni azokat (erre kizárólag önkormányzati eszközökkel van reális lehetőség).

A Veszprém Gyulafirátóti-vízbázis (1-6. sz. kutak) védőterületeinek módosító védőterületi határozat kiadása Veszprém érdekében a Sédvölgyi vízbázis külső védőterületének használati korlátozási munkarészei – a kerékpárút létesítése kapcsán történt tulajdoni módosulások miatt

– aktualizálást igényelnek, mely folyamatban van.

A BAKONYKARSZT Zrt. közreműködőként véleményeket adott több városi dokumentum elkészítéséhez. Ezeken belül többek között a vízbázisok által hasznosított karsztvízkészlet mennyiségi és minőségi védelmének további feladataival kapcsolatos javaslatok is szerepelnek, melyek beépítése célszerű Veszprém MJV Környezetvédelmi Programjába, figyelembe véve ezek fontosságát Veszprém jelenlegi és jövőbeni jó környezeti állapota szempontjából. A megadott vélemény érintette továbbá a beépítések, illetve az intenzívebbé váló területhasználatok kapcsán megnövekedő felszíni lefolyás és a főkarsztvíztároló lokálisan csökkenő utánpótlódásának kérdéseit is, mellyel kapcsolatban – a vízbázisvédelem mellett a jövő vízgazdálkodásának kiemelten fontos témakörként – szükséges lenne a víz-visszatartási lehetőségek komplex vizsgálata a teljes veszprémi vízgyűjtő vonatkozásában, különös tekintettel a karsztos területek speciális adottságaira és a lefolyási viszonyokat kedvező irányban befolyásoló (a lefolyást az arra alkalmas helyeken késleltető) tényezőkre. Ez több szakterület egybehangolt munkáját igényli, azon belül is kiemelten a hidrológiai viszonyok vizsgálata és a felszínalatti vizek (karsztvíztároló) védelmi szempontjainak nagy súllyal történő figyelembevétele szükséges, a befogadók kapacitásának és állapotának párhuzamos vizsgálata mellett.

5.4. Ivóvízellátás

Veszprém vízbeszerzési lehetőségei különösen kedvezőek a térségi vízföldtani adottságok következtében. Ennek köszönhetően jelentős, jó minőségű vízkészletek állnak rendelkezésre, így a város vízellátása 4 fő vízbázisra épült ki, ami lehetővé teszi a vízkormányzást.

A város vízellátó rendszerét tápláló víztermelő telepek: Aranyosvölgyi galéria és kutak, Séd-völgyi fúrt kutak, Laczkó karsztakna, Lőteri fúrt kút, Gyulafirátóti fúrt kutak, Kádártai galériák, Gyulafirátót községi kút. A felsorolt vízbázisok több kiépített kútja nincs bekötve a termelő rendszerbe.

Az előny mellett jelentkező hátrány, hogy nyílt karsztos területről van szó, így a felszín alatti vízkészletek fokozott védelme szükséges, mert természetes földtani védelem hiányában, valamint speciális tulajdonságai miatt a karsztvízkészlet a felszíni eredetű szennyeződésekre fokozottan érzékeny, potenciális szennyező források jelenléte esetén pedig sérülékeny. A makro szennyező anyagok közül legjelentősebb a kommunális és/vagy mezőgazdasági eredetű nitrát, a mikroszennyezők közül a mezőgazdasági eredetű növényvédőszer-származékok, illetve az ipari-gazdasági eredetű klórozott szénhidrogének vagy a közlekedési eredetű olaj.

Veszprém Megyei Jogú Város és néhány környező település vízellátását és szennyvizének tisztítását is a BAKONYKARSZT Zrt. biztosítja.

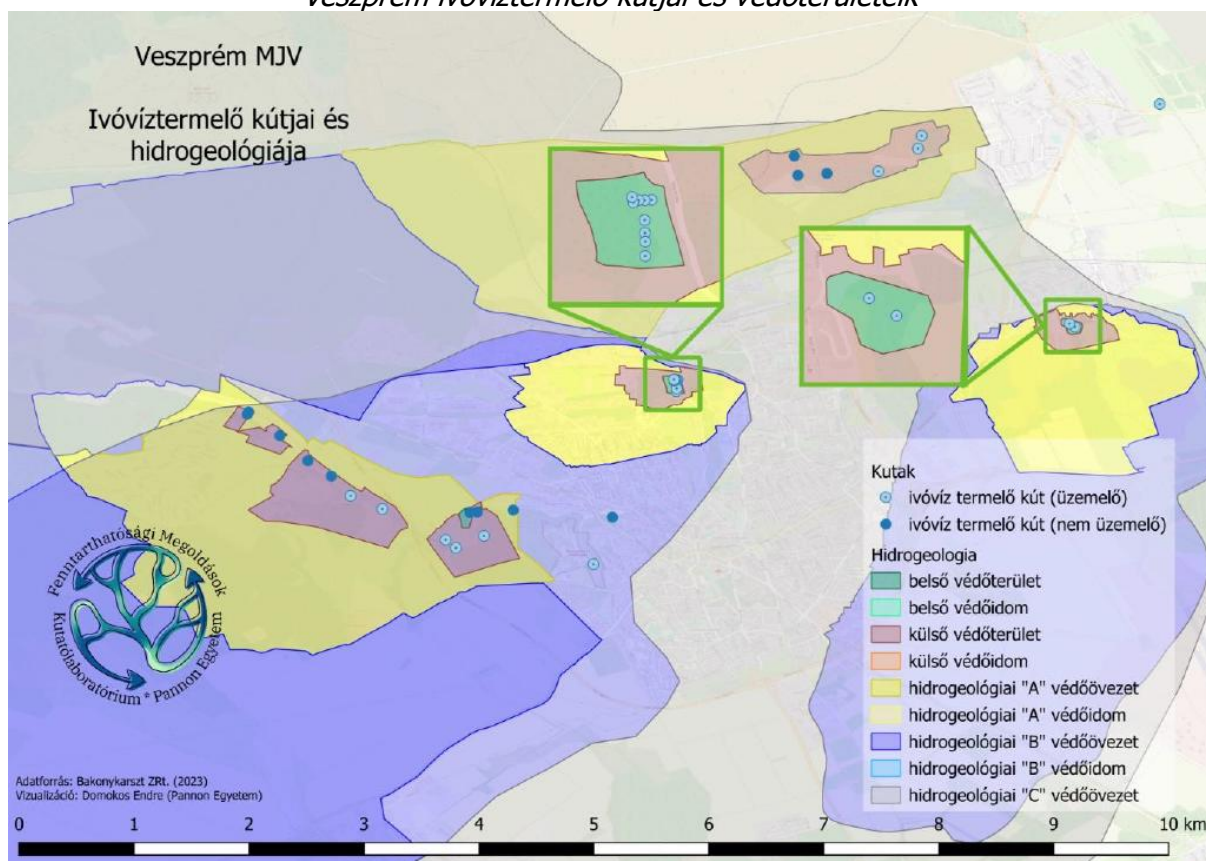
Veszprém városának és a város ivóvíz-ellátási rendszeréhez hozzákapcsolt környező településeknek vízigénye jelenleg átlagosan 15.200 m³/nap, amely a nyári csúcsban elérheti a 18-19.000 m³/napot is. A fenti mennyiségekben benne foglaltatik a vízellátó rendszerhez kapcsolt települések – Szentkirályszabadja, Nemesvámos, Tótvázsony, Hidegkút – vízfelhasználása is.

Az alábbi táblázatban a jelenleg üzemelő víztermelő telepek és azok kapacitásai láthatók (megnevezés a vízmű által használt jelölésrendszer szerint). Az alábbi kapacitások a jelenlegi felszereltség melletti kivehető vízhozamokat tüntetik fel (beépített szivattyú, villamos energia, irányítás technika, hidraulikai viszonyokat figyelembe véve):

*Jelenleg üzemelő víztermelő telepek és azok kapacitásai
(Adatforrás: BAKONYKARSZT Zrt.)*

Vízbázis neve	Vízbeszerző,- ellátómű neve	Kapacitás (m ³ /nap)
Séd-völgyi vízbázis	Kiskúti fúrt kút	2 030
	Laczkó karsztakna	8 100
	Sédvölgyi kutak	
	Lőtéri fúrt kút	1 540
Aranyosvölgyi vízbázis	Aranyosvölgy 3. és 5. kút	4 500
	Aranyosvölgyi galéria	
Kádártai vízbázis	Kádártai galéria DK-i ág	4 000
Gyulafirátóti vízbázis	Gyulafirátóti 1-3. kutak	5 300
	Gyulafirátóti községi kút	450
Összesen:		25 920

Veszprém ivóvíztermelő kútjai és védőterületeik

Veszprémi vízbázisok kútműszaki, víztermelési és vízminőségi jellemzői
(Adatforrás: BAKONYKARSZT Zrt.)

Ellátott települések		Kútműszaki, víztermelési és vízminőségi jellemzők										
Vízbázis	Vízbeszerzőművek, vízellátórendszerek	Üzemeltetés módja	Talpmélység	Szűrőzés tereptől	Kút kapacitása	Vízbázis kapacitása	Szolgáltatható vízmennyiség	Víztermelés 2021-ban	Vízadó		Általános vízminőségi kép	Ismert vízminőségi, műszaki probléma, egyéb megjegyz.
		Ü/AT/PT	(m)	(m-m)	(m³/d)	(m³/d)	(m³/d)	(m³/d)	típusa	védettsége	(2015-2021. évi vízvizsgálatok alapján)	
Veszprém-Gyulafirátót-Kádárta-												
-Szentkirályszabadja-Nemesvámos-Hidegkút-Tótvázsony												
Veszprém Sédvölgyi vízbázis	Sédvölgy 1. kút	Ü	150,0	26,3-135,0	7390	23500	12000	1643	karszt	érzékeny	nitrát: 7-11 mg/l, fajl.vez.kép.: 590-620 µS/cm, össz.CaO: 210-230 mg/l	
	Sédvölgy 2. kút	AT	150,0	35,2-150,0	4100			0			nitrát: 7-9 mg/l, fajl.vez.kép.: 630-640 µS/cm, össz.CaO: 210-230 mg/l	
	Sédvölgy 3. kút	PT	150,0	47,9-150,0	2260			0			nitrát: 8-10 mg/l, fajl.vez.kép.: 620-630 µS/cm, össz.CaO: 210-230 mg/l	tartalék (jelenleg megfigyelő) kút, vízhálózatba nincs bekötve
	Sédvölgy 4. kút	Ü	150,0	26,1-131,1	2460			10			nitrát: 11-12 mg/l, fajl.vez.kép.: 630-690 µS/cm, össz.CaO: 210-230 mg/l	Csatár-hegy vízellátására kártyás víznyerőhelyhez bekötve
	Sédvölgy 5. kút	PT	130,6	41,0-121,0	1600			0			nitrát: 20-25 mg/l, fajl.vez.kép.: 650-660 µS/cm, össz.CaO: 210-240 mg/l	tartalék (jelenleg megfigyelő) kutak, vízhálózatba nincsenek bekötve
	Sédvölgy 6. kút	PT	150,0	34,0-132,7	2050			0				
	Csatárölgy 1.	PT	95,0	21,0-82,9	3390			0			nitrát: 8 mg/l, fajl.vez.kép.: 620 µS/cm, össz.CaO: 230 mg/l	
	Csatárölgy 2.	PT	100,0	25,6-92,1	3900			0				fajlagos vízhozam csökkent
	Laczkó karsztakna	Ü	22,5	táró	2500			1677			nitrát: 10-15 mg/l, fajl.vez.kép.: 610-620 µS/cm, össz.CaO: 200-230 mg/l	
	Lőtéri fűrt kút	Ü	155,0	78,4-140,0	1800			2041			nitrát: 18-25 mg/l, fajl.vez.kép.: 620-640 µS/cm, össz. CaO: 200-230 mg/l	gyakori bakteriális probléma, erős csőkorrozó
	Kiskúti fűrt kút	AT	120,0	35,0-120,0	2770			0			nitrát: 8-15 mg/l, fajl.vez.kép.: 600-640 µS/cm, össz.CaO: 210-230 mg/l	

Ellátott települések		Kútműszaki, víztermelési és vízminőségi jellemzők										
Vízbázis	Vízbeszerzőművek, vízellátórendszerek	Üzemeltetés módja	Talpmélység	Szűrőzés tereptől	Kút kapacitása	Vízbázis kapacitása	Szolgáltatható vízmennyiség	Víztermelés 2021-ban	Vízadó		Általános vízminőségi kép	Ismert vízminőségi, műszaki probléma, egyéb megjegyz.
		Ü/AT/PT	(m)	(m-m)	(m³/d)	(m³/d)	(m³/d)	(m³/d)	típusa	védettsége	(2015-2021. évi vízvizsgálatok alapján)	
Veszprém Aranyosvölgyi vízbázis	Aranyosvölgy 3. kút	AT	30,0	9,8-29,0	2770	4500	4500	2	karszt	érzékeny	nitrát: 13-16 mg/l, fajl.vez.kép.: 680-700 µS/cm, össz.CaO: 210-240 mg/l	a 3. és 5. sz. kutak között intenzív egymásra hatás tapasztalható, az 5. sz. kútból is kivethető a 3. sz. kútnál megadott hozam
	Aranyosvölgy 4. kút	PT	30,0	3,6-30,0	230			0				
	Aranyosvölgy 5. kút	Ü	30,0	16,9-28,9	1070			1732				
	Aranyosvölgyi galéria	Ü	-	galéria	1800			1187				
Kádártai vízbázis	Kádártai galéria ÉNY-i ág	PT	-	galéria	3000	8000	5000	0	karszt	érzékeny	nitrát: 25-35 mg/l, fajl.vez.kép.: 710-740 µS/cm, össz. CaO: 240-260 mg/l	magas nitráttartalom miatt vízellátásból tartósan kizárva
	Kádártai galéria DK-i ág	Ü	-	galéria	5000			2470			nitrát: 25-30 mg/l, fajl.vez.kép.: 620-640 µS/cm, össz.CaO: 200-240 mg/l	
Veszprém Gyulaíratóti vízbázis	Gyulaíratót 1. kút	Ü	120,0	71,0-101,0	2870	8000	6800	2159	karszt	érzékeny	nitrát: 10-15 mg/l, fajl.vez.kép.: 550-570 µS/cm, össz.CaO: 190-220 mg/l	a térségben a karsztvíz szintje markánsan megemelkedett, fajlagos vízhozam nőtt, építéskori állapothoz képest nagyobb kivethető vízmennyiség
	Gyulaíratót 2. kút	Ü/AT	250,0	45,0-237,4	1030			96			nitrát: 7-10 mg/l, fajl.vez.kép.: 600-610 µS/cm, össz.CaO: 200-220 mg/l	
	Gyulaíratót 3. kút	AT	107,0	25,0-88,5	3000			518			nitrát: 20-28 mg/l, fajl.vez.kép.: 510-520 µS/cm, össz.CaO: 180-200 mg/l	
	Gyulaíratót 4. kút	PT	102,9	29,8-84,2	2460			0			-	nitráttartalom és egyéb szennyezés miatt üzemén kívül helyezett kutak (tartós üzemmódban nitrát nőhet)
	Gyulaíratót 5. kút	PT	100,5	28,4-89,7	2980			0			nitrát: 18-20 mg/l, fajl.vez.kép.: 560 µS/cm, össz.CaO: 180-220 mg/l	
	Gyulaíratót 6. kút	PT	103,0	25,8-100,0	1230			0			-	
	Gyulaíratóti községi kút	Ü	182,0	132,1-177,6	450	450	450	328	karszt	részlegesen védett	nitrát: 6-8 mg/l, fajl.vez.kép.: 570 µS/cm, össz.CaO: 190-260 mg/l	fajlagos vízhozam csökkent

Veszprémi vízbeszerzőművek víztermelése (m³)
(Adatforrás: BAKONYKARSZT Zrt.)

	Aranyosvölgy 3.	Aranyosvölgy 4.	Aranyosvölgy 5.	Aranyosvölgy galéria	Kiskúti fűrt kút	Lőtéri fűrt kút	Sédvölgy 1.	Sédvölgy 2.	Sédvölgy 4. (Csatár-hegy vízvételvezés)	Laczkó karsztakna	Gyulafirátót 1.	Gyulafirátót 2.	Gyulafirátót 3.	Gyulafirátót fk.	Kádártai galéria
2024 október	0	0	80 267	34 457	0	0	41	0	258	78 732	106 194	3 567	34 428	10 177	72 745
2024 november	0	0	79 801	33 875	0	0	0	0	351	76 332	95 172	3 166	28 424	9 681	73 703
2024 december	0	0	75 252	31 837	0	19 014	0	0	353	77 525	94 622	3 448	19 570	10 253	77 673
2025 január	136	0	69 878	29 283	0	38 229	20 497	0	401	81 843	98 769	3 497	15 345	10 147	76 068
2025 február	0	0	59 773	29 923	0	36 017	18 247	0	371	70 803	93 129	3 621	19 104	9 669	60 797
2025 március	130	0	63 882	34 753	0	39 686	21 612	0	345	79 233	98 812	4 232	17 607	10 707	75 421
2025 április	0	0	58 514	32 424	0	27 368	34 673	0	464	66 898	92 021	4 810	17 985	9 955	67 871
2025 május	6 793	0	52 319	35 048	0	24 027	44 530	0	563	68 330	92 955	3 780	16 729	10 103	69 067
2025 június	22 091	0	28 681	38 856	0	48 581	32 551	0	992	69 388	115 695	8 275	33 588	10 240	62 322
2025 július	32 584	0	45 977	46 138	0	49 055	34 817	0	771	53 409	106 610	6 498	28 905	10 548	65 963
2025 augusztus	30 476	0	40 370	44 124	0	47 780	28 694	0	681	52 389	111 347	6 000	27 231	10 319	61 308
2025 szeptember	25 670	0	32 526	45 619	0	46 784	17 501	0	397	57 414	93 456	3 420	9 632	9 353	65 629
Összesen	117 880	0	687 240	436 337	0	376 541	253 163	0	5 947	832 296	1 198 782	54 314	268 548	121 152	828 567
Vízbázisonként	1 241 457				1 467 947						1 521 644			121 152	828 567

Számos vízbeszerző mű – Sintér-kút, Unger-, Lampert-, Kiskúti-galéria – a vízhozam és vízminőségi okok miatt a vízellátásból kikapcsolásra került. Ezek a kutak és vízbázisok a valamikori, 110 évvel ezelőtt megépített vízellátó rendszer vízbázisai voltak.

További, még nem bekötött kutak állnak azonban még rendelkezésre, ha a vízigények jelentősen megemelkednének. Ezek a kutak jelenleg passzív tartalékok, ezért megfigyelőként szolgálnak a kiépített monitoring rendszer részeként.

5.5. Szennyvízelvezetés, -tisztítás

Veszprém város kommunális szennyvíz csatornahálózatát és a szennyvíztisztító telepet a BAKONYKARSZT Zrt. üzemelteti. A szennyvíztisztító mű három fokozatú technológiával működik, úgymint fizikai, biológiai és tápanyag eltávolító rendszerrel. A tisztított elfolyó szennyvíz – folyamatos laboratóriumi vizsgálata mellett – befogadója a Séd felszíni vízfolyás egyedi határértékkel. A technológia során keletkezett szennyvíziszapot először sűrítik, majd szárítják. A meglevő telepre száraz időben 12.000-15.000 m³/nap mennyiségű szennyvíz érkezik. Csapadékos időben a beérkező vízmennyiség elérheti ennek a másfél-kétszeresét is. A város területén működő ipari üzemek tisztítatlan, valamint részlegesen tisztított, előtisztított szennyvizeit is a városi szennyvíztisztító telep fogadja.

A nagyobb kibocsátók között megtalálhatók közintézmények és ipari üzemek egyaránt.

Veszprém és környéke nagyobb szennyvízkibocsátói
Adatforrás: BAKONYKARSZT Zrt.

Kibocsátó	Fogyasztási hely címe	Szennyvízmennyiség m ³ /év
JOST Hungária Bt	Veszprém, Henger u. 1.	10.644
TESCO-GLOBÁL Áruházak Zrt.	Veszprém, Külső-Kádártai u. 3.	12.029
VALEO Autoelectric Magyarország Kft.	Veszprém, Piramis u. 1.	16.400
PANNON Egyetem	Veszprém, József A. u. 34.	50.615
Veszprém Megyei Büntetésvégrehajtási Intézet	Veszprém, Külső-Kádártai u. 12.	58.261
Savenica Fromage Zrt.	Veszprém, Kistó u. 9.	91.047
UNILEVER Magyarország Kft.	Veszprém, Kistó u. 5.	126.966
HARIBO HUNGÁRIA Kft.	Nemesvámos, Külterület	39.585
Continental Automotive Hungary Kft.	Veszprém, Házgyári u. 6-8.	10.617
Közbiztonsági és Ellátási Főigazgatóság	Veszprém, Kórház u.	71.331
Nemzeti Sportügynökség Nonprofit Zrt.	Veszprém, Külső-Kádártai u.	58.749
Kittenberger Kálmán Nonprofit Kft.	Veszprém, Kittenberger u.	57.384
PL Beauty Cosmetics Kft	Veszprém, Juhar u.	14214

A következő táblázatban szerepel a veszprémi szennyvíztisztítóba előtisztított szennyvizet a csatornahálózaton keresztül bebocsátó vállalkozások, közületek listája. A listában nem szerepelnek ugyan, de a hatályos jogszabályoknak megfelelően a benzinkutaknak és a meleg ételt készítő éttermeknek is kell rendelkezniük a szénhidrogének (olajok, zsírok) leválasztására alkalmas előtisztítókkal.

*A veszprémi szennyvíztisztítóba a csatornahálózaton keresztül előtisztított szennyvizet
bebocsátó vállalkozások, közületek
Adatforrás: BAKONYKARSZT Zrt.*

Kibocsátó	Kibocsátó telephelye	Előtisztító	Kibocsátott szennyvíz minősége
UNILEVER Magyarország Kft.	8200 Veszprém. Kistó utca 5.	Fizikai kémiai tisztítás	csatorna határérték
Savenica Fromage Zrt.	8200 Veszprém. Kistó utca 9.	Fizikai kémiai tisztítás	csatorna határérték
Howmet-Köfém Kft.	8248 Nemesvámos. Dózsa Gy. u. 2/A.	Kémiai tisztítás	csatorna határérték
Pannon Egyetem. Radiokémia Intézeti Tanszék	8201 Veszprém. Egyetem út 10.	Időszakos betározás	csatorna határérték
Jost Hungária Bt.	8200 Veszprém. Henger u. 1.	Kémiai tisztítás	csatorna határérték

5.6. Szennyvíz, ivóvíz és csapadékcsatorna fejlesztések, rekonstrukciók

A BAKONYKARSZT Zrt. az alábbi területeken végzett víziközmű kivitelezéseket:

- Veszprém, Remete u. ivóvízvezeték rekonstrukció
- Veszprém Mikszáth Kálmán utca ivóvízvezeték rekonstrukció a Kodály Zoltán utca - Viola utca közötti szakaszon (280 fm NA150 ac)
- FI-2015-1899 Veszprém Jutasi út, Ivóvízvezeték rekonstrukció Széchenyi utca - Budapest út szakaszon (210 fm D160 KPE)
- FI-2014-1912 Veszprém Jutasi út, Ivóvízvezeték rekonstrukció Munkácsy Mihály utca - Jutasi út 87. szám szakaszon (680 fm D160 KPE)
- Veszprém Halle u. ivóvízvezeték rekonstrukció (390 fm NA 250 ac.)
- Veszprém Látóhegyi utca ivóvízvezeték rekonstrukció
- Veszprém, Kengyel u. 8. bekötés csere (D25 KPE 9,0m)
- Veszprém, Malom u. (14-20 hrsz. között) ivóvíz gerincvezeték felújítás (D110 KPE 60m, D25 KPE 15m)
- Veszprém, Csátár u. 6. bekötés csere (D25 KPE 4m)
- Veszprém, Egri J. u. 8. bekötés csere (D25 KPE 13m)
- Veszprém, Jutasi út 67-87. hrsz. közötti bekötések elzárószerelvényeinek felújítása és a 2364/42 hrsz. ingatlan bekötés csere (D90 KPE 27m)
- Veszprém, Jázmi u. 7. bekötés csere (D25 KPE 5m)
- Veszprém, Kiskőrösi u. 61-69 sz. közötti szakaszon gerincvezeték felújítás (D90 KPE 17m)
- Veszprém-Gyulafirátót, Posta u. 22. bekötés csere (D25 KPE 3m)
- Veszprém-Gyulafirátót, Haraszt u. 34. bekötés csere (D25 KPE 15m)
- Veszprém, Hérics u. 10. bekötés csere (D32 KPE 15m)
- Veszprém, Batthyányi Lajos u. 21. előtt gerincvezeték felújítás (D90 KPE 15m)
- Veszprém-Kádárta Vízműtelep kerítés és kapufelújítás
- Veszprém, Tiszafa u. 13. bekötés csere (D32 KPE 16m)
- Veszprém, Bercsényi u. 16. bekötés csere (D25 KPE 9m)
- Veszprém, Paál L. u. 36. bekötés csere (D25 KPE 10m)
- Veszprém-Gyulafirátót, Torzsa u. 22. bekötés csere (D25 KPE 20m)
- Veszprém, Jutasi út 2364/42 hrsz. (tenispályák) bekötés csere (D110 KPE 20m)

- Veszprém-Kádárta, Molnárhegyi u. 4. bekötés csere (D25 KPE 5m)
- Veszprém, Áchim András tér 6. bekötés csere (D25 KPE 5 m)
- Veszprém, Kórház u. 1. bekötés csere (D25 KPE 5 m)
- Veszprém-Kádárta nagy gépház szivattyú csere
- Veszprém, Billege u. 3. bekötés csere (D25 KPE 2m)

5.7. Vízjogi eljárások

A vízvédelmi hatóság adatszolgáltatása alapján a város területéről benyújtott monitoring eredmények intézkedést igénylő szennyezettséget nem mutatnak, vízminőség romlást nem jeleznek. A felszín alatti vizek tekintetében a VKSZ Veszprém 0105/1 hrsz.-ú hulladéklerakó kármenetsítéséhez kapcsolódó monitoring jelentés alapján lehet – sok éve ismert – szennyezettségről beszélni.

A felszíni vizek tekintetében a városon keresztül folyó Séd patak emelendő ki. Három szennyezésről, eseményről szerzett tudomást a vízügyi hatóság az elmúlt időszakban. Az egyik egy benzinkútról származó szennyeződésből, a másik a „Volán” telepről eredt. Mindkét esetben a vízvédelmi hatóság intézkedett, a szennyezés megszüntetésre került, és a további megelőzés érdekében szintén intézkedett a vízvédelmi hatóság. A harmadik a Major u. mögötti patak szakaszon észlelt vöröses-barna elszíneződés eredete nem derült ki, mivel a hatósági helyszíni szemle idejében már nem volt víz a mederben, egyéb felhasználható információt a helyiektől pedig nem kapott a vízvédelmi hatóság. Ezekből a szennyezésekből tömeges halpusztulás, illetve jelentős élővilág károsodás nem következett be.

Az elmúlt időszakban nem lehet kiemelni jelentősnek mondható vízilétesítmény engedélyezését. A vízügyi hatósági engedélyek néhány kút és a hozzájuk kapcsolódó esetleges egyedi vizsgálatra, néhány esetben víziközmű hálózati rekonstrukcióra, illetve hálózatbővítésre terjedtek ki. Ezek mellett néhány esetben került kiadásra tisztított szennyvíz, illetve csapadékvíz kibocsátásra szóló vízvédelmi hatósági engedély. A hatósági engedélyezés mellett a vízügyi és vízvédelmi hatóság közel 150 egyéb (jellemzően építésügyi, közlekedési, környezetvédelmi) hatósági eljárásban közreműködve képviselte a vízvédelmi érdekeket.

Veszprém Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatalánál a tárgyi időszakban nem volt vízjogi eljárás.

6. Talajvédelem

6.1. Alapvető természetföldrajzi adottságok

Veszprém karsztosodott területen fekszik, domináns talajtípusa az ezeken a tömör, karbonátot tartalmazó, repedezett kőzeteken kialakult rendzina talaj. Az ilyen talajtípust sekély termőréteg jellemzi, amelyen átjutva a különféle szennyeződések könnyen mélyre tudnak szivárogni a karbonátos kőzeteken át a karsztvizekbe. Egyébként Veszprémet és szűkebb környezetét változatos talajtípusok jellemzik: rendzinán kívül a karbonátos réti (vagy öntés) talajok, váztalajok (közethatású talajok); a barna erdőtalajok is előfordulnak (bár ez uróbbi ritka). Gyakoriak a rossz vízgazdálkodású meszes talajok, az agyagos, vályogos, dolomitmorzsalékos talajok, melyek esetében a humusz aránya 1%-nál kevesebb lehet.

Néhány releváns talajtípus főbb tulajdonsága

Talajtípus	Talajérték-szám	Termő-réteg vastagság	Szervesanyag készlet	Talajképző kőzet	Vízgazdálkodási tulajdonság
Rendzina	20-10	20-40 cm	200-300	mészkő, dolomit	Sekély termőrétegűség miatt szélsőséges vízgazdálkodású talajok
Ramann-féle barna erdőtalajok	60-50	>100 cm	100-200	lössös üledék	Közepes víznyelésű és vízvezető-képességű, nagy vízraktározó-képességű, jó víztartó talajok
Réti talajok	60-50	>100 cm	200-300	glaciális és alluviális üledék	Jó víznyelésű és vízvezető-képességű, jó vízraktározó-képességű, jó víztartó talajok

A karsztplatókat takaró talajok jelentős része már a középkori erdőkitermelések hatására lepusztult, illetve eredetileg is vékony termőréteggel rendelkező talajok lehettek. A területet érő antropogén hatások (katonai használat, különböző motoros terepsportok) tovább fokozták a terület talajainak erózióját, ami helyenként a talaj elvesztését is eredményezte. A jelenleg aktív talajerózióknak leginkább kitett területek Veszprémtől északra és északkeletre találhatók, hegylábi, karsztos területeken. Ezen kívül a Séd-patak völgyében jelen van a vonalas erózió, Veszprémtől délre pedig a felületi erózió is. A talajerózió fő oka az elmúlt évtizedekben azonban a bányászattal, a beépítésekkel kapcsolatos.

Tekintettel arra, hogy Veszprém ivóvízbázisait legnagyobb részben karsztvizeknél található vízelőhelyek alkotják, a település földtani közegének védelme és a talajminőség megőrzése kiemelt jelentőségű, és a talaj védelmével szorosan összefüggő kérdéskör a vízbázisok védelme. A talaj erózió és talajszennyezés szempontjából is kiemelten fontos a csapadékvíz-elvezetés és a felszíni vízrendezés kérdésköre is.

6.2. Talajvédelmi ügyek

A Veszprém Vármegyei Kormányhivatal Agrárügyi Főosztály tájékoztatása szerint Veszprém Megyei Jogú Város közigazgatási területén 2024. 11. hó és 2025. 10. hó közötti időszakban nem indult talajszennyezéssel és talajvédelemmel kapcsolatban eljárás.

7. Köztisztaság, hulladékgazdálkodás

7.1. Köztisztaság

Környezetünk megítélésében közterületeink tisztasága meghatározó szerepet tölt be. Ezzel a feladattal az Önkormányzat a „VKSZ” Zrt.-t bízta meg.

A közterületek tisztántartása nyári és téli munkálatokra bontható. A téli munkák minden év november 15-től a következő év március 15-ig tartanak.

A nyári közterület tisztítás gépi seprésre (közutak, járdák, terek) és kézi seprésre (járdák, terek, lépcsők) bontható. Ide tartozik továbbá az ún. utcai hulladékgyűjtők rendszeres ürítése, illetve azok karbantartása, javítása, cseréje.

A téli közterület tisztítás részét képezi a téli hóeltakarítás, melynek során kiemelten kezelik a város tömegközlekedési útvonalait, illetve a lejtős, veszélyes útszakaszokat.

A köztisztaság területén folyamatosan visszatérő probléma a közterületekre kerülő szemét. Az elhagyott hulladékot a szél az utakra, járdákra, illetve a parkokba, zöldterületekre hordja. Egy település tisztaságát nagyban befolyásolja a lakossági hulladék összegyűjtésének módja, a gyűjtőedények száma, fajtája és ürítésének gyakorisága, másrészt a lakosság fegyelmezettsége és környezettudatos magatartása.

Az országban 2023-ban jelentősen átalakult a hulladékgazdálkodás, amely a MOL MOHU Hulladékgazdálkodási Zrt. feladatellátásával valósul meg.

Veszprémben a köztisztasággal összefüggő tevékenységekről szóló 30/2014. (VI. 30.) önkormányzati rendelet szabályozza a területhez kapcsolódó feladatellátást, és negalkotásra került a 32/2021. (IX. 30.) önkormányzati rendelet az elhagyott hulladék felszámolása érdekében tett intézkedésekről.

A városban összesen kint lévő hulladékgyűjtő edények száma mintegy 700 db. A hulladékgyűjtő edények száma évenként változik az új gyűjtők telepítése és a rongálások következtében. Az elmúlt években a kutya-futtatókban és egyéb parkokban elhelyezett gyűjtőedények száma 80 db-ra nőtt.

Veszprém városában az alábbi hulladékmennyiségeket gyűjtötte össze a „VKSZ” Zrt. köztisztasági feladatainak ellátása során 2024.11.-2025.10.15. időszakban:

Dátum	HAK 20 03 01 (kommunális hulladék, kg)	HAK 20 03 03 (úttisztítási hulladék, kg)
2024. november	23 580	3 320
2024. december	11 320	0
2025. január	18 880	1 380
2025. február	21 640	8 320
2025. március	12 160	13 960
2025. április	26 500	24 080
2025. május	16 740	17 120
2025. június	19 180	7 240
2025. július	28 060	9 900
2025. augusztus	18 880	10 200
2025. szeptember	18 400	16 360
2025. október 15-ig	8 660	1 360

7.2. Kommunális, szelektív és lom hulladékok gyűjtése

A Depónia Nonprofit Kft. 2025. január 1-től vette át Veszprém Megyei Jogú Város hulladékgazdálkodási közszolgáltatási feladatai vonatkozásában a gyűjtés-szállítási feladatokat mintegy 57.000 lakos és további intézményi ügyfél ellátása tekintetében.

Napi szintű feladatellátás során:

- települési szilárd hulladék,
- szelektív hulladék (papír, kevert csomagolási hulladék, üveg csomagolási hulladék),
- lom hulladék és
- kerti zöldhulladék

gyűjtés történik.

Gyűjtési rend és gyakoriság:

- települési szilárd hulladék
 - gyűjtési rend: házhoz menő
 - gyűjtési gyakoriság: 1-3 alkalom/hét
- szelektív hulladék
 - gyűjtési rend: házhoz menő
 - családi házas ügyfelek: kétheti
 - gyűjtési rend: gyűjtőszigetes (85 db helyszínen)
 - üveg csomagolási hulladék: 1 alkalom/hét
 - egyéb: 2 alkalom/hét
- lom hulladék
 - gyűjtési rend:
 - családi ügyfelek: házhoz menő
 - lakótelepi jellegű társasházak: gyűjtőpontos
 - gyűjtési gyakoriság: 1 alkalom/ügyfél/év
- kerti zöld hulladék (vegetációs időszakban)
 - gyűjtési rend: házhoz menő
 - gyűjtési gyakoriság: kétheti
 - fenyőfa gyűjtési időszak: 2025. januárban 2 alkalommal

Fentiekén túl a napi munkavégzés részét képezi az eseti intézményi hulladékszállítási feladatok ellátása megrendelés alapján, továbbá 85 db gyűjtősziget szűk vonzaskörzetének hulladékmentesítése illegális hulladékelhelyezés esetén.

A Depónia Nonprofit Kft. a feladatátvételhez kötődően elkezdte a szolgáltatótól bérelt hulladékgyűjtő edények állapotának felmérését, mellyel kapcsolatban a korábbi szolgáltatóval is történtek egyeztetések. A felmérés célja a jövőbeni esetleges állagjavító cserék nagyságrendjének vizsgálata.

A járatoptimalizáció eredménye:

- A környezet terhelésének csökkentése érdekében járatoptimalizáció végrehajtására került sor, melynek eredményeként pénteki napokon egy teljes járattal lehetett csökkenteni a gyűjtést végző járművek számát. Az optimalizáció eredményeként csökkent a fajlagos km, csökkent az üzemanyag felhasználás, és ezáltal a kibocsátás, továbbá csökkent a járatok okozta zaj és forgalom lassító hatás is.
- Fentiekén túl 3 db új Mercedes-Benz Arocs hulladékgyűjtő célgépet került üzembeállításra, melyek EURO 6-os motorral vannak szerelve, ennek megfelelően a környezetterhelésük jelentősen kisebb a régebbi típusú motorral szerelt célgépekhez képest.

Hulladékáramok mennyiségi adatai 2025. 1-9. hó:

• 15 01 01 Papír és karton csomagolási hulladék	303.734 kg
• 15 01 06 Egyéb kevert csomagolási hulladék	784.234. kg
• 15 01 07 Üveg csomagolási hulladék	130.514 kg
• 20 01 38 Fahulladék	2.120 kg
• 20 02 01 Biológiailag lebomló hulladék	497.814 kg
• 20 03 01 Egyéb települési hulladék	9.947.990 kg
• 20 03 07 Lomhulladék	110.956 kg

A házhoz menő lomtalanítást ezidáig igénybe vevők száma 302 fő ügyfél, a gyűjtőpontos társasházi lomtalanítás lehetőségével pedig 300 ügyfél élt. A lomtalanítás során mindösszesen 110.956 kg lom és 2.120 kg fa hulladék került begyűjtésre.

2025. szeptember 16-án szolgáltatásfejlesztés keretében bevezetésre került a társasházak tekintetében a gyűjtőpontos „kézből-kézbe” lom hulladékgyűjtés, melynek eredményeként:

- Megszűnt a lomtalanítást kísérő rendezetlen közállapot, a hulladékok közterületen történő szétbontása.
- Megszűnt a nem lom kategóriába tartozó illegális, esetenként veszélyes hulladékoknak a közterületre való kihelyezése.
- Kizárásra kerültek a jogosulatlan igénybe vevők.
- Előtérbe kerültek a körforgásos hulladékgazdálkodás célkitűzései.
- Megvalósult a MOHU elvárása, a fa hulladékfrakció elkülönített gyűjtése a lomtalanításhoz kötődően.
- Másodlagos hatásként erőteljesen megkezdődött a nem lom kategóriába tartozó hulladékok hulladékudvarokba irányítása (különös tekintettel a veszélyes hulladékokra).

A szolgáltatás további népszerűsítése érdekében az eddigi kommunikációt tovább kell erősíteni.

A lakossági visszajelzések alapján a zöldhulladék és a házhoz menő szelektív hulladék esetében megvalósult járatsűrítés és a gyűjtőpontos lomtalanítás bevezetése is az ügyfélelégedettség növekedését eredményezte, ezáltal javult a lakosok szolgáltatásélménye.

A feladatellátáshoz kapcsolódóan tapasztalt problémák Veszprém város közigazgatási területén:

- Űrszelvénybe nyúló fák, melyek gyakran okoznak kárt a hulladékgyűjtő járművekben (visszapillantó tükrök, sárga villogók, felépítményen található érzékelők sérülnek). Ezen észrevételeket/problémákat a Városüzemeltetési Iroda részére jelzik.
- A Karacs Teréz utcán található szelektív gyűjtősziget a gyakorlatban illegális hulladéklerakóhelyként üzemel. Felvetődik ezen sziget működtetésének felülvizsgálata.
- Veszprém Egyetemváros területén nagy nehézséget okoz a Csermák Antal utca és a Csikász Imre utca gyűjtése, de számos belvárosi utcában jellemző a tiltó táblák ellenére az akadályozó parkolás, melytől a célgépek nem férnek el, ezzel akadályozva a közszolgáltatási feladat zavartalan ellátását.

7.3. Hulladékgyűjtő udvarok

A hazai hulladékgazdálkodás 2023. évi átalakítását követően a MOHU MOL Zrt. végzi a koncesszió hatálya alá eső hulladékok gyűjtését és azok kezelését. A hulladékudvarok és az ott gyűjtött hulladékok is a koncesszió hatálya alá esnek.

A MOHU MOL Zrt. az ÉBH Észak-Balatoni Hulladékgazdálkodási Nonprofit Kft.-vel létesítményüzemeltetői szerződést kötött.

Veszprém város lakossága helyben a Veszprém, Aradi Vértanúk u. 3044. hrsz. alatti, valamint

Veszprém, Kistó u. 8. szám alatti hulladékudvarok szolgáltatásait tudja igénybe venni.

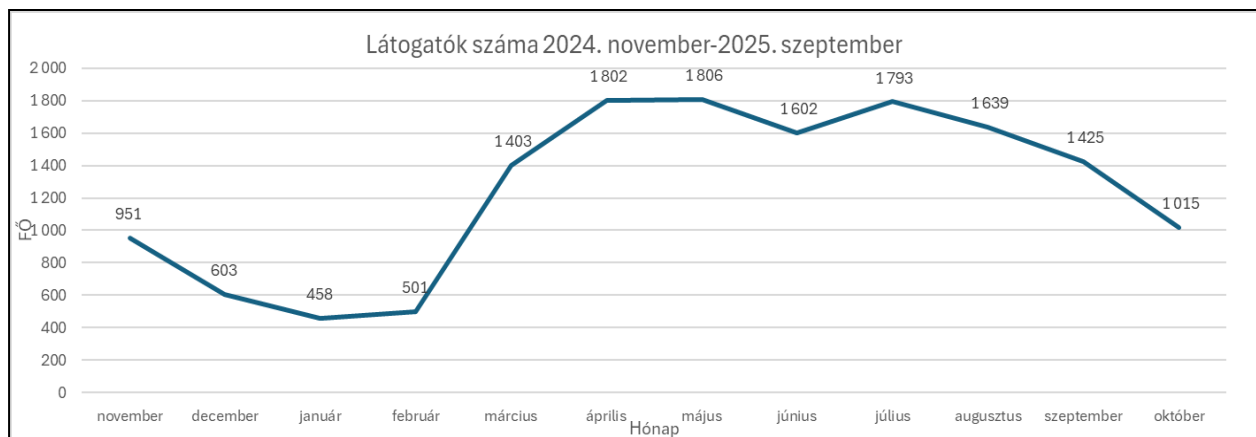
A hulladékudvarok magyarországi lakcímkártyával, tartózkodási engedéllyel, hatósági bizonyítvánnyal rendelkező bármely magánszemélytől fogadnak hulladékot.

Az átadható hulladékok skálája rendkívül széles, szinte teljesnek mondható azon hulladékok tekintetében, amik a háztartásokban előfordulnak, előfordulhatnak, keletkezhetnek. Fontos kiemelni, hogy a hulladékudvarok kommunális hulladékot nem vesznek át.

Az **Aradi Vértanúk utcai hulladékudvar** 2024.05.06-án nyitotta meg kapuit. A hulladékudvar az Észak-Balatoni Térség Regionális Települési Szilárdhulladék-kezelési Önkormányzati Társulás beruházásában valósult meg, melynek üzemeltetését az ÉBH Észak-Balatoni Hulladékgazdálkodási Nonprofit Kft. látja el.

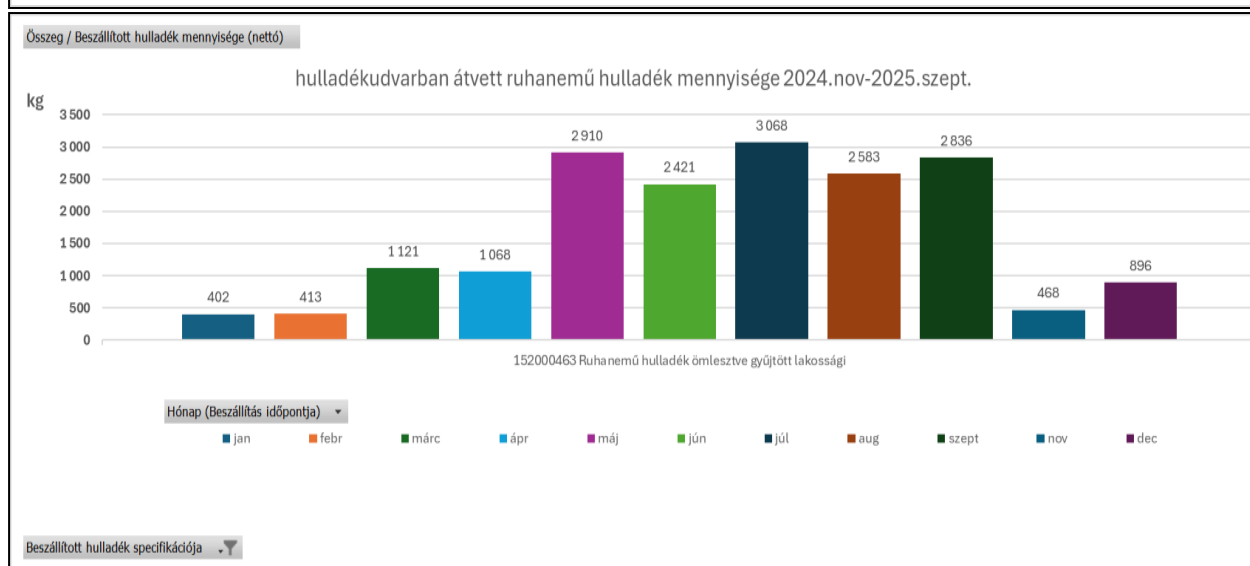
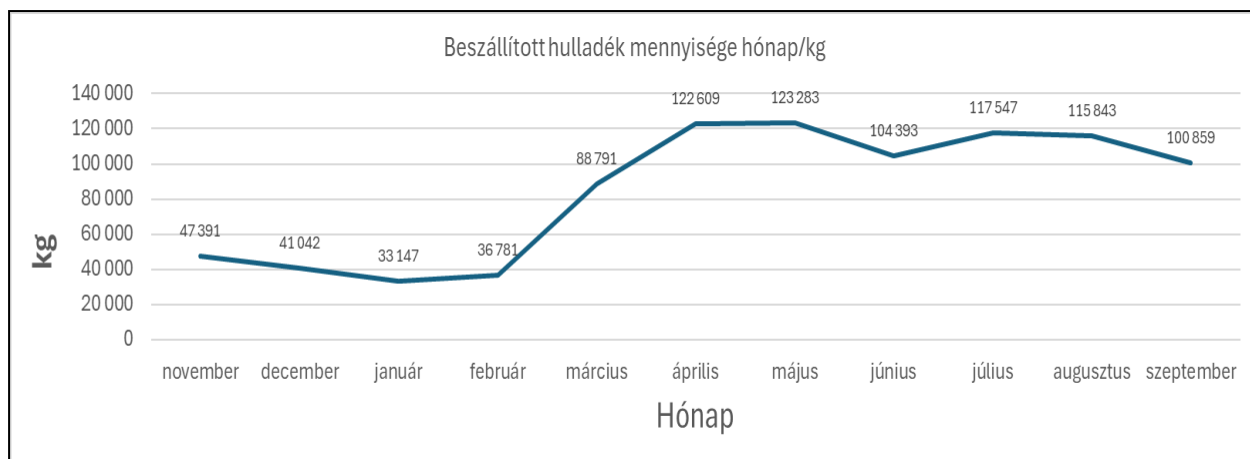
2024. november 1. és 2025. szeptember 30. között a hulladékudvart összesen 15 883 fő kereste fel. Ez év márciusáig havonta átlagosan 625 fő, míg ezt követően már 1400-1800-an keresték fel havonta. Ennek okaira a későbbiekben még visszatérünk.

Bár június hónapban csekély csökkenés tapasztalható mind az ügyfélszámban, mind pedig a beszállított hulladék mennyiségében, ez egyrészt magyarázható a júniusi rendkívüli meleg időjárással, hiszen június hónapban az országos tisztifőorvos két alkalommal rendelt el harmadfokú, míg egy alkalommal másodfokú hőségriasztást az ország egész területére, másrészt az előző év azonos időszakában ugyanez a tendencia volt tapasztalható.

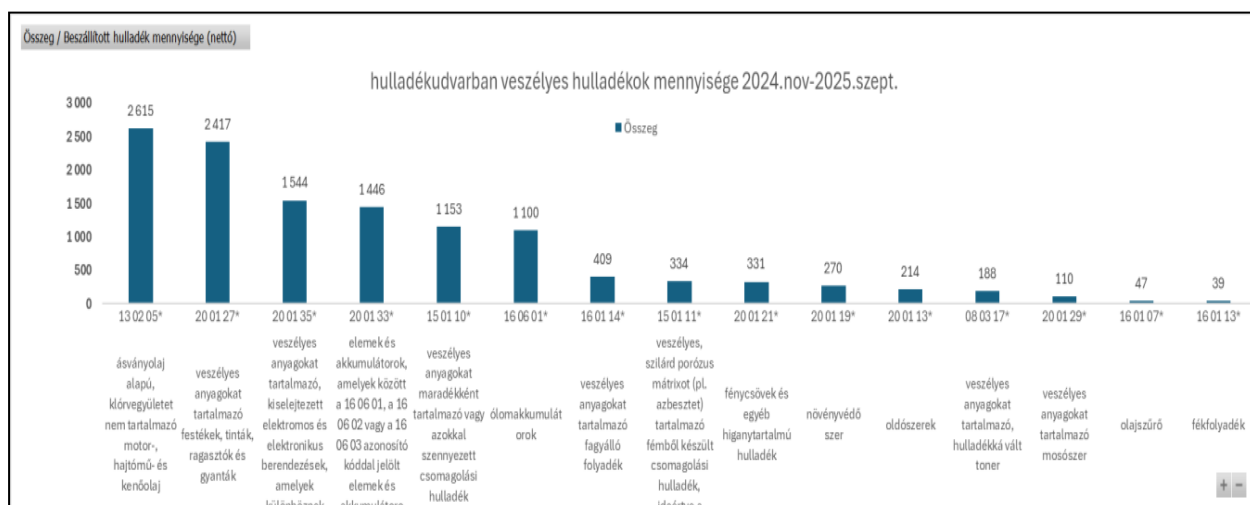

A hulladékudvarba 2024. november 1. és 2025. szeptember 30. között összesen 931 686 kg hulladék beszállítása történt.

Legnagyobb mennyiségben lomhulladék (234 502 kg), építési bontási hulladék (196 506 kg) és fa bútork hulladék (184 049 kg), valamint elektronikai hulladék (99 256 kg) érkezett. Kiemelkedő még a zöldhulladék (80 074 kg) és a gumiabroncs (36 242 kg) mennyisége. Mindenképpen szeretnénk kiemelni még az átvett textil, ruhanemű hulladékot. Összesen 18 186 kg érkezett ebből a frakcióból, ennek közel 82%-a április és szeptember között.

Veszélyes hulladék összesen 12 217 kg érkezett, ebből 2 615 kg motorolaj, 2 417 kg veszélyes anyagot tartalmazó festék, 1 127 kg ólomakkumulátor és 1 153 kg veszélyes anyagot tartalmazó csomagolási hulladék. Ezeken kívül nagyobb mennyiségben fékfolyadék, elemek, Li-ion akkumulátor is érkezett.

A DRS-visszaváltási rendszer 2024. júliusi bevezetését követően az üveg és PET csomagolási hulladékok mennyisége jelentősen csökkent. Ez egyértelműen a visszaváltási rendszer bevezetésének köszönhető. E két frakció együttesen nem éri el a 6 500 kg-t, míg papír

csomagolási hulladékból a vizsgált időszakban közel 35 t érkezett.

A nyitás óta eltelt közel másfél év tapasztalatai alapján megállapítható, hogy egyre többen szereznek tudomást a hulladékudvarról, egyre gyakrabban veszi igénybe a lakosság a szolgáltatást.

Az egyetlen nehézséget talán az okozza, hogy a különböző típusú hulladékokat fajtánként szétválogatva kell a mérlegre helyezni, majd azokat a mérést követően kell a megfelelő konténerbe vagy tárolóhelyre elvinni.

Ez azok számára okozhat némi kellemetlenséget, akik egyszerre többféle hulladékot szeretnének átadni.

A jelenleg használt lapmérleg mellé már megrendelésre került egy tengelysúly mérleg, mellyel a nagyobb mennyiségben beszállított hulladékok mérlegelését tudják megoldani oly módon, hogy azt nem lesz szükséges külön felhelyezni a mérlegre, a gépjárművel együtt történik a mérlegelés. Ugyanakkor érdemes megjegyezni, hogy a fejlesztést követően is hulladéktípusonként külön-külön kell majd mérlegelni. Erre azért van szükség, mert a hulladékudvaroknak szigorú nyilvántartást kell vezetnie a telephelyen található hulladékokról, ami jogszabályi kötelezettség, illetve a kiszállításokat is e nyilvántartás alapján lehet megszervezni.

A hulladékudvarban átadott hulladékok egy része ugyanis hasznosítókhoz, más részük pedig (pl. csomagolási hulladékok) válogatócsarnokokba kerülnek kiszállításra, ahol több szempont, pl. anyag és szín szerint válogatják azokat, majd szintén hasznosítók számára történik a hulladék átadása.

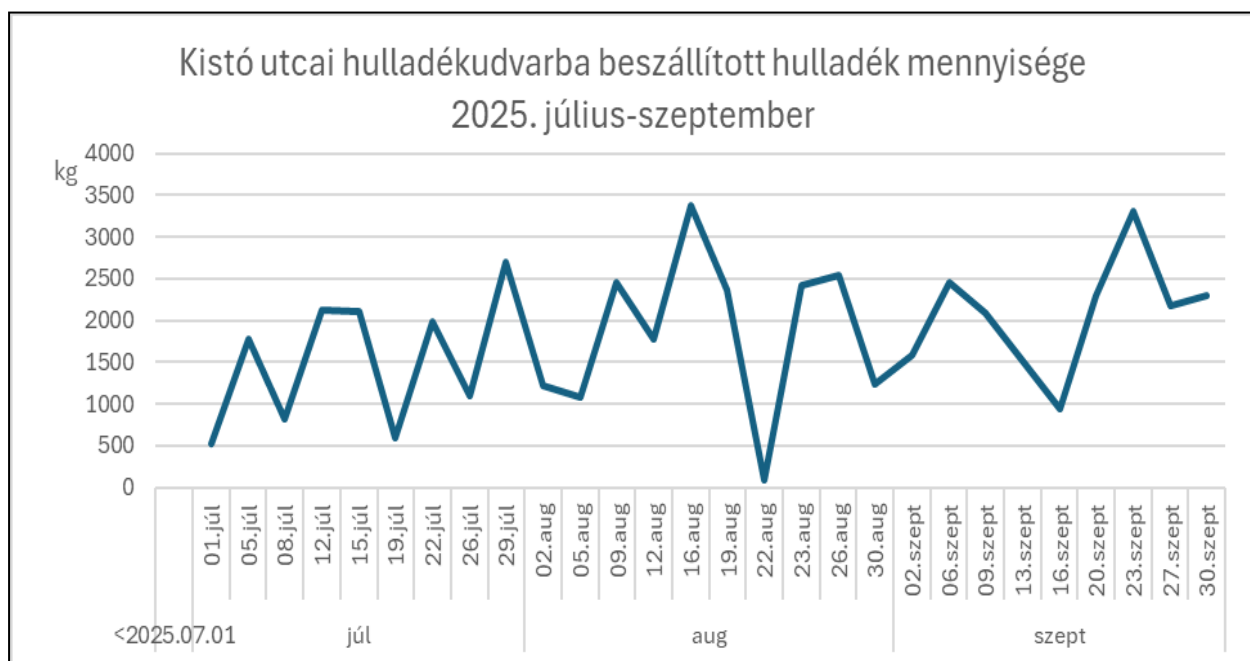
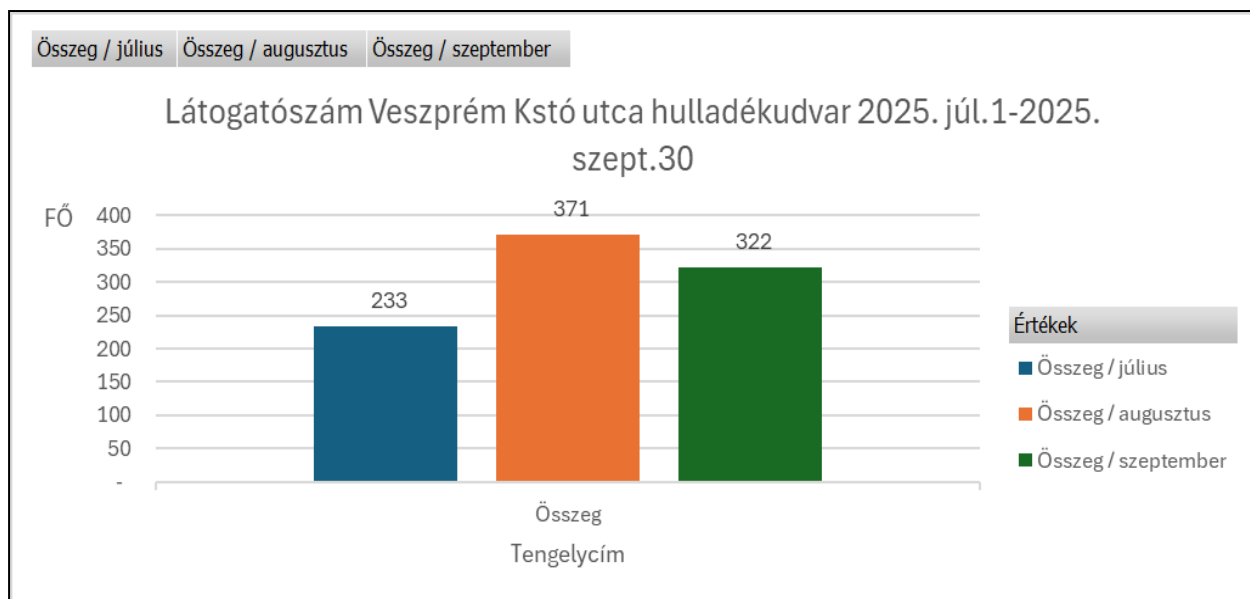
A hulladékudvarba beszállított hulladékok hasznosítóknak történő átadása vagy további előkezelésre történő kiszállítása folyamatos. Ennek szervezését, illetve hasznosítók számára történő értékesítését és átadását a MOHU Zrt. végzi.

A hulladékudvarba beszállított hulladék több mint 70%-a veszprémi háztartásokból származik.

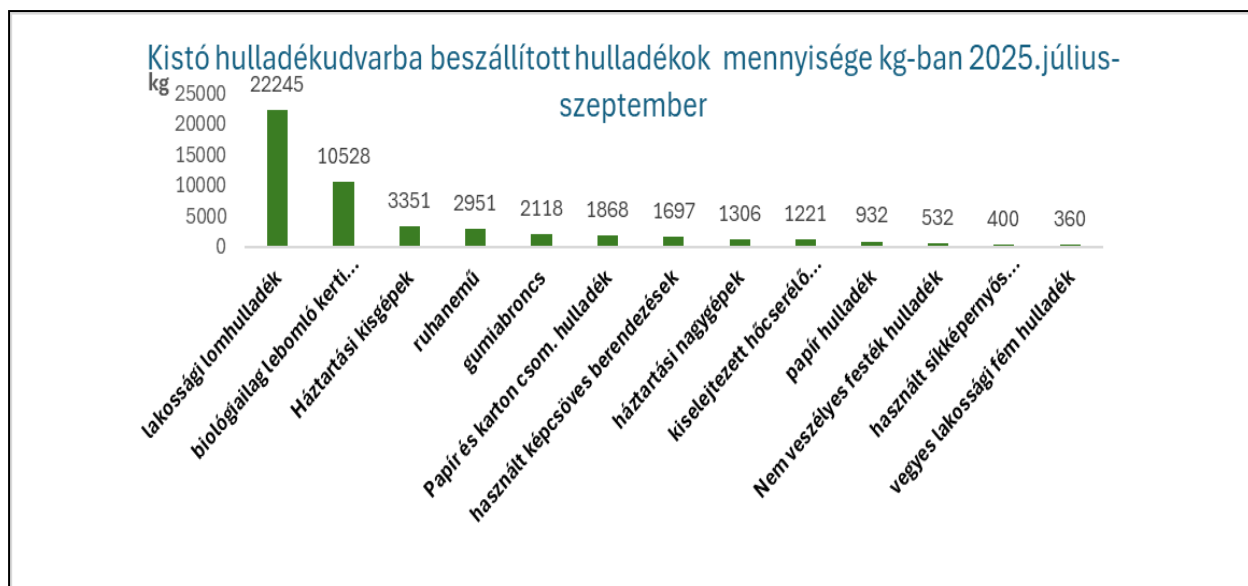
A **Kistó utcai hulladékudvar** működését a korábbi üzemeltető 2025 márciusában felfüggesztette, melynek következményeként jelentősen megnőtt az Aradi Vértanúk utcai udvar forgalma. Ezen udvar túlterheltségének csökkentése, valamint a lakossági igények figyelembevétele miatt a Kistó utcai hulladékudvar újranyitása mellett döntöttek. A hulladékudvar 2025. július 12-től, csökkentett nyitvatartási idővel, heti 20 órában, keddi napokon 08.00-20.00, valamint szombati napokon 08.00-16.00 között tart nyitva.

2025. július 1-ét megelőzően nem rendelkeznek sem látogatottsági, sem pedig a hulladékok mennyiségére, összetételére vonatkozó adatokkal.

Július 1. és szeptember 30. között összesen 926 fő kereste fel a hulladékudvart. Míg júliusban 233-an, addig augusztusban már 371-en vették igénybe a szolgáltatást, ami átlagosan 45-50 főt jelent naponta. Összesen 50 990 kg hulladékot szállítottak be. Figyelembe véve, hogy az udvar csak heti 20 órában van nyitva, illetve, mivel az udvar márciustól 4 hónapon keresztül nem fogadott látogatókat, így újra be kell vezetni a köztudatba, hogy az udvar újra megnyílt. A látogatószám és a beszállított hulladék mennyisége is biztatónak ítélik.

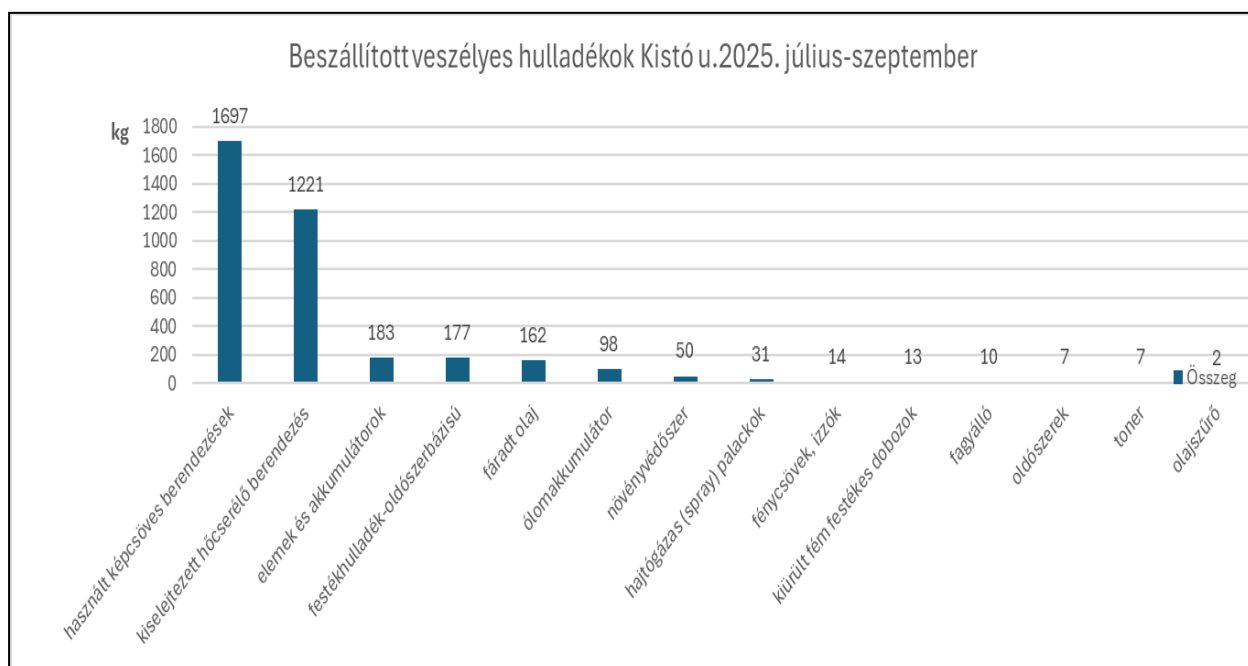

A Kistó utcai hulladékudvarban leadható hulladékok köre az építési bontási hulladék kivételével megegyezik az Aradi Vértanúk utcai hulladékudvarban leadható hulladékokkal.

Legnagyobb mennyiségben itt is lomhulladékot (22 245 kg), zöldhulladékot (10 528 kg) és elektronikai hulladékot (7 975kg) adtak le.

Veszélyes hulladék 3 672 kg érkezett a hulladékudvarba. Legnagyobb mennyiségben veszélyes anyagot tartalmazó képcsöves berendezés (1 697 kg) és veszélyes anyagot tartalmazó hőcserélő berendezés (1 221 kg). Nagyobb mennyiségben érkezett még elem, (183 kg) veszélyes festékhulladék (177 kg) és motorolaj (162 kg).

A Kistó utcában található hídmérleg hitelesítése 2025. október 6-án lejárt. Sajnos a hídmérleg rossz műszaki állapota nem tette lehetővé az újbóli hitelesítést, így az jelenleg üzemben kívül van. A szállított hulladék mérése lapmérlegen történik, melyről a lakosságot, valamint a MOHU MOL Zrt.-t tájékoztatták. A Társaság erre vonatkozó tájékoztatását a koncesszor elfogadta, valamint kiemelte, hogy a vonatkozó kormányrendelet értelmében a hulladékudvar üzemeltetéséhez 1 db 200 kg-os méréshatárú, 1 kg pontosságú mérleg szükséges. Az üzemeltetésnek nem feltétele a hídmérleg.

Bizonyos hulladékok esetében napi, illetve évi maximálisan leadható mennyiségi limit került megállapításra. Fontos kiemelni, hogy ezeket a limiteket nem a létesítmény üzemeltetője állapította meg. Limitek már korábban is érvényben voltak, és a koncessziós rendszer indulását követően a koncesszor az egyes hulladékgyűjtő udvarok gyűjtési kapacitását figyelembe véve, országosan egységesítette ezeket a korábbi, sokszor nehezen értelmezhető helyi limiteket.

Az előző év tapasztalatait figyelembe véve megállapítható, hogy a lakosság egyre inkább tudomást szerez a hulladékudvarok nyújtotta szolgáltatásokról, azokat szívesen és rendszeresen igénybe veszik.

Az Aradi vértanúk utcai hulladékudvar országos szinten is kiemelkedően teljesített. A MOHU MOL Zrt. augusztus hónapban az ország 12 hulladékudvarában hirdette meg Aranykuka kampányát. Az Aranykuka kampány célja a hulladékudvarok látogatottságának és ismertségének növelése volt. A nyereményjáték a kijelölt 12 hulladékudvarban zajlott 2025. augusztus hónapban, mely időszakban heti nyereményeket és fődíjakat sorsoltak ki azok között, akik ebben az időszakban hulladékot adtak le a résztvevő hulladékudvarokban.

A hulladékudvarok népszerűsítése érdekében kampányfilmet forgattak az udvarban, több sajtómegjelenése is volt az Aradi utcai hulladékudvarnak.

8. Épített környezet és tájvédelem

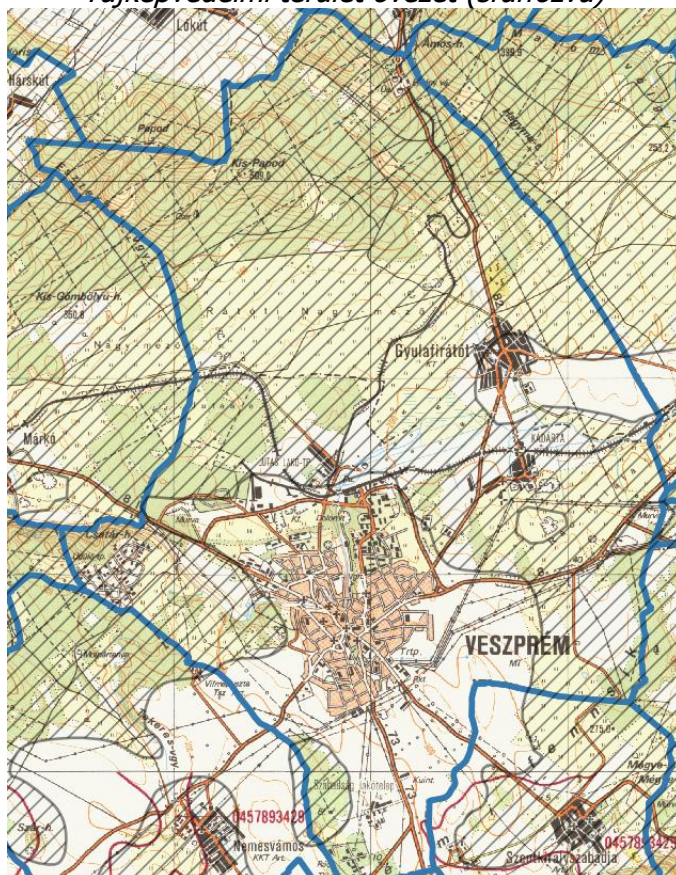
8.1. A városkép és a táj kapcsolata, értékek védelme

Veszprém a Séd-patak menti dombokon és völgyekben terül el, három kistáj találkozásánál: északról a Bakony hegyvonulata, délről a Balaton-felvidék, keletről pedig a sík Mezőföld északnyugati nyúlványa, a Veszprémi-fennsík határolja. A legmagasabban fekvő megyeszékhelyként felszíne átlagosan 260 méterrel található a tengerszint fölött. A város tájképi karakterét alapvetően a tagolt domborzat, a sajátos terepmorfológiai viszonyok és az ennek erőteljes hatása alatt kialakult épített örökség látványa határozzák meg.

A veszprémi városkép legsajátosabb jellemzője a városra több irányból, nagyobb és kisebb távolságokból adódó rálátások, valamint a városból a környező tájra nyíló kilátások. A térség domborzati viszonyai, a felszín erőteljes tagoltsága, az e miatt beépítetlenül maradt sávok hálózata, továbbá a jellemzően alacsony beépítések különösen kedveznek a város átláthatóságának. A külső rálátásokat is minden oldalról a tereplépcsők, relatív kiemelkedések sokasága biztosítja. A terep a Balaton mélyen fekvő medencéje felől erősen emelkedik a városig, majd észak felé ismét lejt a Séd völgye irányába, hogy messze a városon túl a Magas-Bakonyban a legmagasabb pontját érje el. A bakonyi lejtőkről akadálytalan lenne a városra való rálátás, azonban ez csupán elméleti lehetőség, mert a térségben hiányoznak a lakott területekhez és utakhoz köthető jellegzetes kilátópontok. Az északi irányban elhelyezkedő Kádárta és Gyulafirátót városrészek Veszprém legmélyebben fekvő területrészei.

Magyarország területére vonatkozóan tájképvédelmi terület övezeteként a 9/2019. (VI. 14.) MvM rendeletben foglaltak az irányadók. Veszprém Város közigazgatási területét jelentősen érinti a tájképvédelmi terület övezet.

Tájképvédelmi terület övezet (sraffozva)

A tájképvédelmi övezetek lehatárolásának célja azoknak az összefüggő területeknek a kijelölése, amelyek a természeti adottságok és rendszerek, valamint az emberi tevékenység sajátos kölcsönhatása következtében a táj látványa szempontjából megkülönböztetett fontosságúak. A tájképvédelmi övezetekben ezek az esztétikai jellemzők összhatásukban érvényesülnek a közigazgatási határoktól vagy a földrészletek ingatlan-nyilvántartásban rögzített határaitól függetlenül. A tájképvédelmi övezetek a terület- és településrendezési tervekben hozzájuk rendelt szabályokon és/vagy ajánlásokon keresztül elősegítik, hogy a területhasználat alakításakor a tájak esztétikai jellemzői, értékei fenntartásának szempontjai is érvényesüljenek.

A városon belül nagyobb és rövidebb távlatokból feltáruuló látványok sokasága jellemző. A terület mélyvonalában a nyugati irányból érkező, a Várhegyet megkerülő, majd az Aranyos-völgyben északra tovább haladó Séd-patak kanyarog. A vízpart mentén húzódó széles zöldterületek különleges környezeti értékei a városnak, és páratlan történeti emlékeket őriznek.

Veszprém fontos, a településképi arculatot meghatározó történeti településrészei:

- a Vár,
- a Séd völgye,
- a történeti beépítésű városközpont.

A város legértékesebb épített értékei jelenleg többrétű védelem alatt állnak.

A több mint 110 db műemléki védettség alatt álló elem zömében a város központjában található, valamint a külső lakóterületeken, Kádártán, Gyulafirátóton és a Csatárhegyen. Veszprém városának műemléki jelentőségű területe a Várhegyet és az Óváros egy részét foglalja magába. A hivatalos műemléki nyilvántartás szerint Veszprémben 105 db műemléki környezet található, ezek közé a műemlékek és a műemléki jelentőségű terület környezete tartozik.

A történelmi emlékhelyekről szóló 303/2011. (XII. 23.) Korm. rendelet alapján történelmi emlékhelynek számít Veszprém területén belül a Vár utca. Helyi építészeti örökségből a hatályos helyi rendelet jelenleg 262 db objektumot véd, 3 különböző szempont szerint:

- H: Homlokzati elemek, vakolatdíszek architektúra, (eredeti) nyílászárók, tetőidom, héjazat
- B: Boltozat, belső elrendezés, belső díszítés (kifestés), értékes padlóburkolat
- T: Telekszerkezet: eredeti melléképület, pl. ún. terményes ház, pajta.

A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 6. § (4)-(5) bekezdése alapján az egyedi tájértékek megállapítása és nyilvántartásba vétele a védett természeti területek természetvédelmi kezeléséért felelős szerv feladata. A településrendezési terv tartalmazza a tervezési területen található egyedi tájértékek felsorolását.

2025. október 29-én ünnepélyes keretek között adták át a 2025-ös Tájépítészeti Nívódíjakat. A pályázat célja, hogy ráirányítsa a figyelmet a tájépítészeti alkotásokra, melyek a tájépítészet elismertségét növelik, újszerűségük, műszaki és esztétikai kiválóságuk mellett hordozzák az azokon túlmutató értékeket, védik a meglévő értékeket, követik vagy egyeznek a fenntartható fejlődés elveivel.

Díjazott lett a „Turizmus, vendéglátás kertépítészeti projektjei” témában a Veszprém Vár utca, Tűztorony és Simoga-ház környezete (vezető tájépítész tervező: dr. Balogh Péter István †, tájépítész tervező: Major József, Patka Zsuzsa Kincső).

8.2. Az épített környezetet érintő változások

Általában a belterületi beruházások – azok HÉSZ szerinti szabályozott méretét és magasságát

betartva – nem jelentenek számottevő, új tájképi elemet. Ilyenek a belterületi lakásépítések, melyek nagyobb lakásszámuk ellenére is több épülettömegben 6-10 m magasságukkal nem tűnnek ki a környezetükből. A közelmúltban egyedül a tervezett új völgyhíd lenne méreténél fogva meghatározó, ennek a beruházásnak készek a tervei, de még a megvalósulás előtt van.

A város belterületi határán az elmúlt években akár a 8-as elkerülő vagy a 82-essel összekötő út már befolyásolja a településképet, bár ezek is korábban épültek. Míg előbbinél az új felüljárók és körforgalmak bírtak környezetalakító szereppel, addig az uszoda körül az új elkerülő mentén induló beruházások lesznek meghatározóak.

A balatonfüredi és balatonalmádi utak közti területen tavaly készült el a Praktiker Áruház, amely a terepadottságok miatt magasabb pontra került, ennek tervét több ízben tárgyalta az Országos Építészeti Tervtanács, melynek véleménye alapján alakult ki a végső állapot.

Általánosságban is igaz, hogy a tájképi szempontból meghatározó beruházások rendezési tervi megfelelőségét bonyolítja csak az Önkormányzat, az építészeti minőségért – a jogszabályban előírt 5000 m² felett – az Országos Tervtanács felel.

Veszprém új Településtervének elkészítése idén megkezdődött, a koncepció készítéshez a vizsgálati anyagok határideje év vége.

Veszprém város teljes területét érintően az adott időszakra vonatkozóan az alábbi ügyszámok voltak a Veszprém Vármegyei Kormányhivatal építési hatóságánál ügyintézésen:

- 64 db ingatlan ügyében indult építési engedélyezési eljárás;
- 3 db ingatlan ügyében bontási engedélyezési eljárás;
- 49 db ingatlan ügyében került benyújtásra egyszerű bejelentés (31 db ingatlan esetében új lakóépület építése, 18 db ingatlan ügyében meglévő lakóépület bővítése);
- 55 db ingatlan ügyében indult használatbavételi engedélyezési eljárás;
- 34 db ingatlan ügyében került benyújtásra hatósági bizonyítvány iránti kérelem (nagy többségében az elbontott épületek igazolása tekintetében).

Ezek az adatok nem minden esetben a lezárt ügyekre vonatkozó darabszámok. A kérelmek nem minden esetben kerültek pozitív elbírálásra.

9. Környezet-egészségügyi adatok

A környezet-egészségügy a közegészségügy része, amely a környezeti tényezők emberi egészségre gyakorolt negatív hatásaival foglalkozik, a környezet egészségkárosító hatásait kutatja, és a megelőzés módszereit vizsgálja. A szakterület felöleli a víz, levegő, talaj, hulladék, zaj, élelmezés és beltéri környezetek (pl. kórházak) egészségügyi szempontjait, és toxikológiai vizsgálatokat is végez vegyi anyagok hatásainak felmérésére.

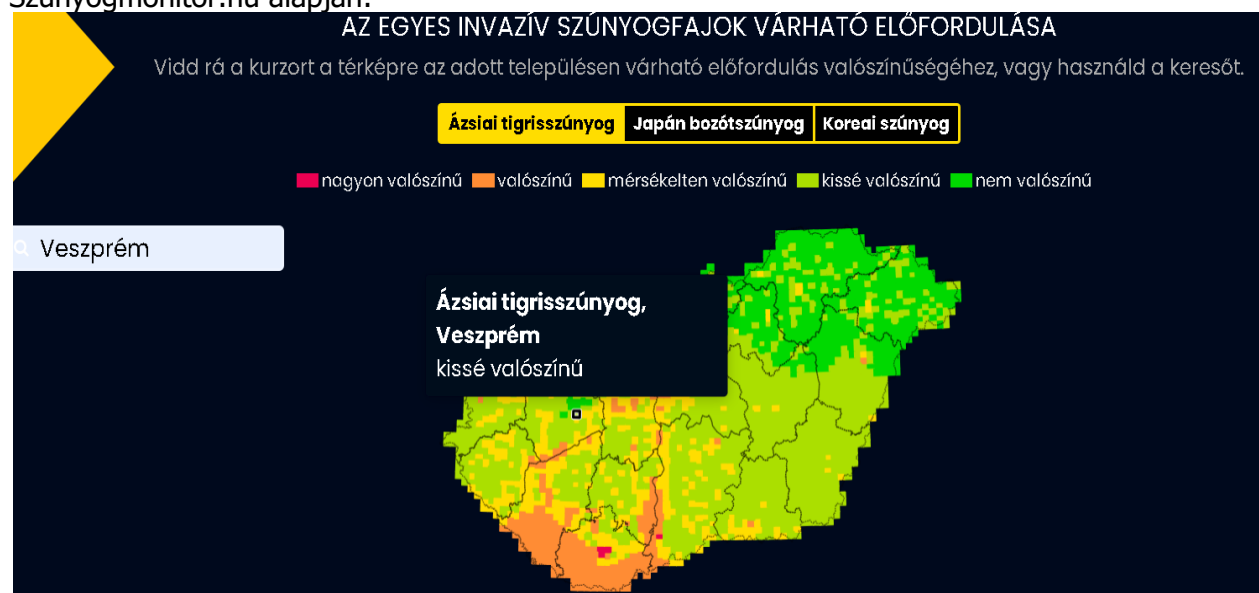
Összefoglaló főbb megállapítások Veszprémre vonatkozóan:

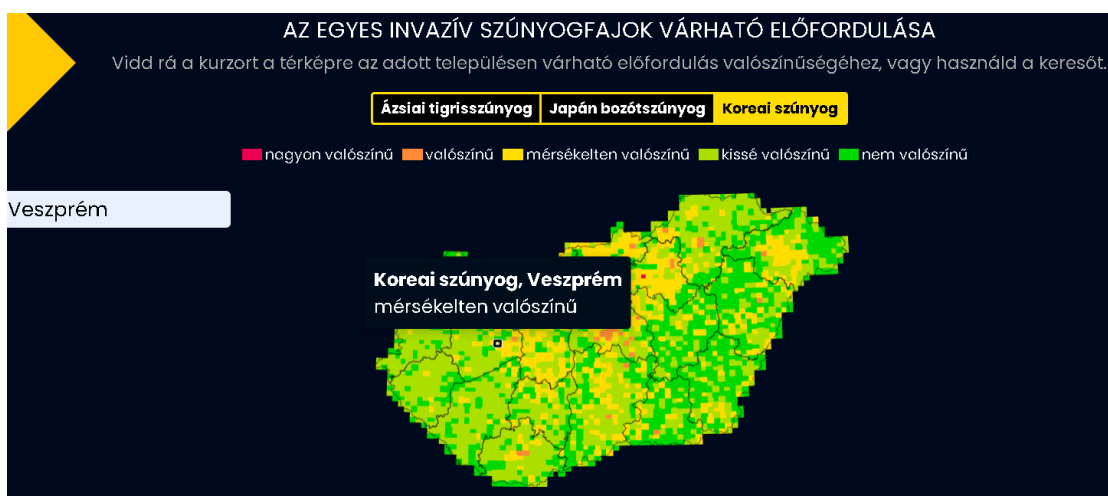
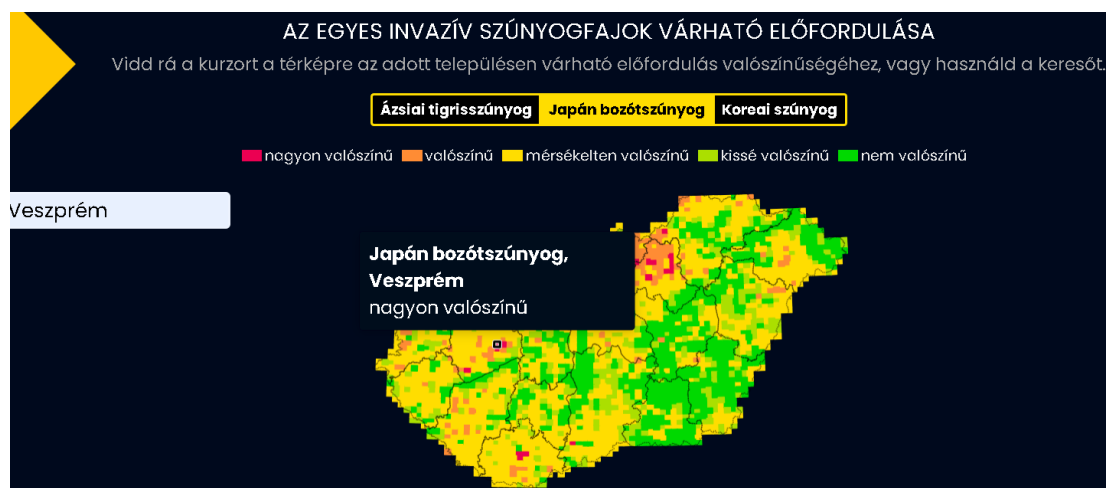
- **Klímaváltozás:** Gyakoribb és erősebb hőhullámok, aszályos periódusok és heves csapadékok egyaránt előfordulnak. A WHO/WMO 2025 iránymutatásai hangsúlyozzák a munkavállalók védelmét és a lakosság felkészítését. A hőstressz növeli az akut (hőguta, kiszáradás) és krónikus (szív- és érrendszeri, vese) megbetegedések kockázatát, különösen az idősek, krónikus betegek, szociálisan hátrányos helyzetű csoportok és a kültéri munkavállalók esetében. Veszprémben a városi hősziget-effektus, zárt völgyek és a belvárosi beépítettség felerősíthetik a hőterhelést. Kockázati szempontból különösen érintettek: 65 év feletti, krónikus betegek, kisgyermek és a kültéri munkát végzők (építőipar, közmunkák). A helyi egészségügyi szolgálat számára javasolt hőriasztási protokollok és fókuszált segítségnyújtás.

- **Levegőminőség:** A városi forgalom, lakossági fűtés és lokális ipari források továbbra is fő terhelők. A korábbi helyi levegőminőség-elemzések és mérések javasolják a folyamatos monitoring fenntartását. A korábbi (légszennyezési) fejezetben látható adatok alapján megállapítható, hogy előfordultak PM₁₀ 24 órás túllépések, NO₂ órás csúcsok, és O₃ 8 órás mozgóátlag túllépéssel érintett napok. Fenn kell tartani a riasztási rendszert a PM és O₃ csúcsokra és az egészségügyi figyelmeztetések rendszerét a veszélyeztetett csoportoknak. A lakosságot a fűtési rendszerek korszerűsítésére (szilárd tüzelés csökkentése) kell ösztönözni. Az iskolai és óvodai expozíció csökkentése megoldható a foglalkozások, a tanórák időpontjainak rugalmasításával.

- **Vektorok és inváziós szúnyogfajok:** Az ázsiai tigrisszúnyog, a japán bozotszúnyog és más inváziós szúnyogok előfordulása Magyarországon és Veszprémben is dokumentált. 2025-ben hazai importált esetek (dengue, malária) is előfordultak, ami növeli a lokális járványkockázatot.

Szúnyogmonitor.hu alapján:

Ezen inváziós fajok megtelepedése esetén nő az autochton fertőzés kialakulásának esélye. A tenyészhelyek fennmaradása, különösen a lakókörnyezetben, növeli a potenciálisan megjelenő egyedek számát. Folytatni kell a monitorozást, és a lakosság tájékoztatása is fontos lehet. Elsősorban a célzott biológiai módszerekkel történő lárvairtást kell megvalósítani szükség esetén. Az egészségügyi ellátórendszer felkészítése szükséges a kórképek felismerésére.

Veszprém városban a 2025. évben kimutatott inváziós csipőszúnyogok száma

- Közvetett hatások: A közvetlen hatásokon túl, mint a levegőminőség hatása a légúti megbetegedésekre, közvetett összefüggéseket is igazolnak a kutatások. A hiperaktivitás kockázata és a zöldfelületekhez való hozzáférhetőség között szoros kapcsolat mutatható ki. Nemcsak a közelség, hanem a zöld környezet minősége is befolyásolja a jóllétünket. Valamint erősebb kötődést alakítunk ki (érzelmi aspektus) és jobban az emlékezetünkbe vésődnek (kognitív aspektus) azok a városi zöldfelületek, amelyek „természetessége” magasabb. Szerencsére Veszprém fejenként több mint 33 m² zöldterülettel rendelkezik, amelyet értékes történelmi növényzet gazdagít, továbbá fejlett, jól összekapcsolt parkhálózat teszi lehetővé a zöldfelület használatot. A város határában több helyen parkerdő található (pl. Gulya-domb).

A Veszprém Vármegyei Kormányhivatal Népegészségügyi Főosztálya tájékoztatása szerint a 2024. 11. hó és 2025. 10. hó közötti időszakban Veszprém Megyei Jogú Város közigazgatási területén a környezet egészségkárosító hatásaival kapcsolatos ügy nem volt.

10. A természeti értékek és a zöldfelületek védelme

10.1. Nemzetközi és országos jelentőségű védett értékek

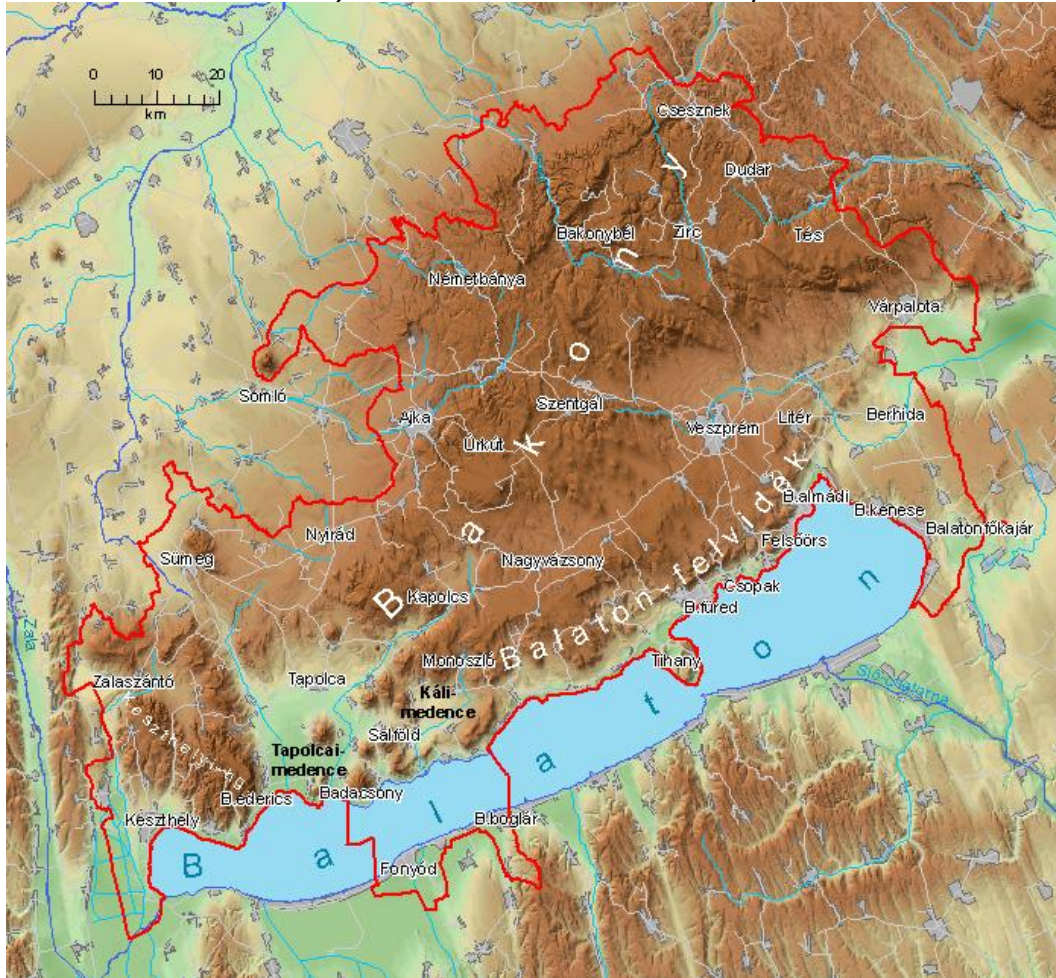
Veszprém különleges természeti adottságokkal rendelkezik. Több, országos jelentőségű, törvény erejénél fogva védett (ex lege) természeti érték, helyi védettséget élvező természeti terület, ezenkívül magasabb rendű országos tervekben védett, illetve nemzetközi jelentőségű természeti terület található a közigazgatási területen belül. Megemlítendő a város tájképi karaktere, amelyet alapvetően a várost tagoló dombok és völgyek természetes adottságaihoz illeszkedő városépítészet határoz meg.

Geopark

A Bakony–Balaton UNESCO Globális Geopark egy 3244 km²-es területen fekvő, 2006-ban alapított geopark. A területe a Balaton mellékén és a Bakony térségében található. A Kis-Balaton tájegység kivételével magában foglalja a Balaton-felvidéki Nemzeti Park területét, valamint a Magas-bakonyi Tájvédelmi Körzetet, a Somló Tájvédelmi Körzetet, illetve Fonyód térségét. Célja a geológiai örökség megőrzése és bemutatása, valamint a geoturizmus elősegítése. Az UNESCO elismerése kiemeli a terület kiemelkedő geológiai jelentőségét és a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság szerepét a geopark fenntartásában.

1888-tól közel fél évszázadon át Veszprémben tanított és dolgozott Laczkó Dezső geológus, múzeumlapító szerzetes. Ő fedezte fel a város kőbányájában a késő-triász kavicsfogú álteknős (*Placochelys placodonta*) koponyáját és páncélmaradványait mint a Geopark egyik ikonikus ősmaradványát.

Bakony–Balaton UNESCO Globális Geopark

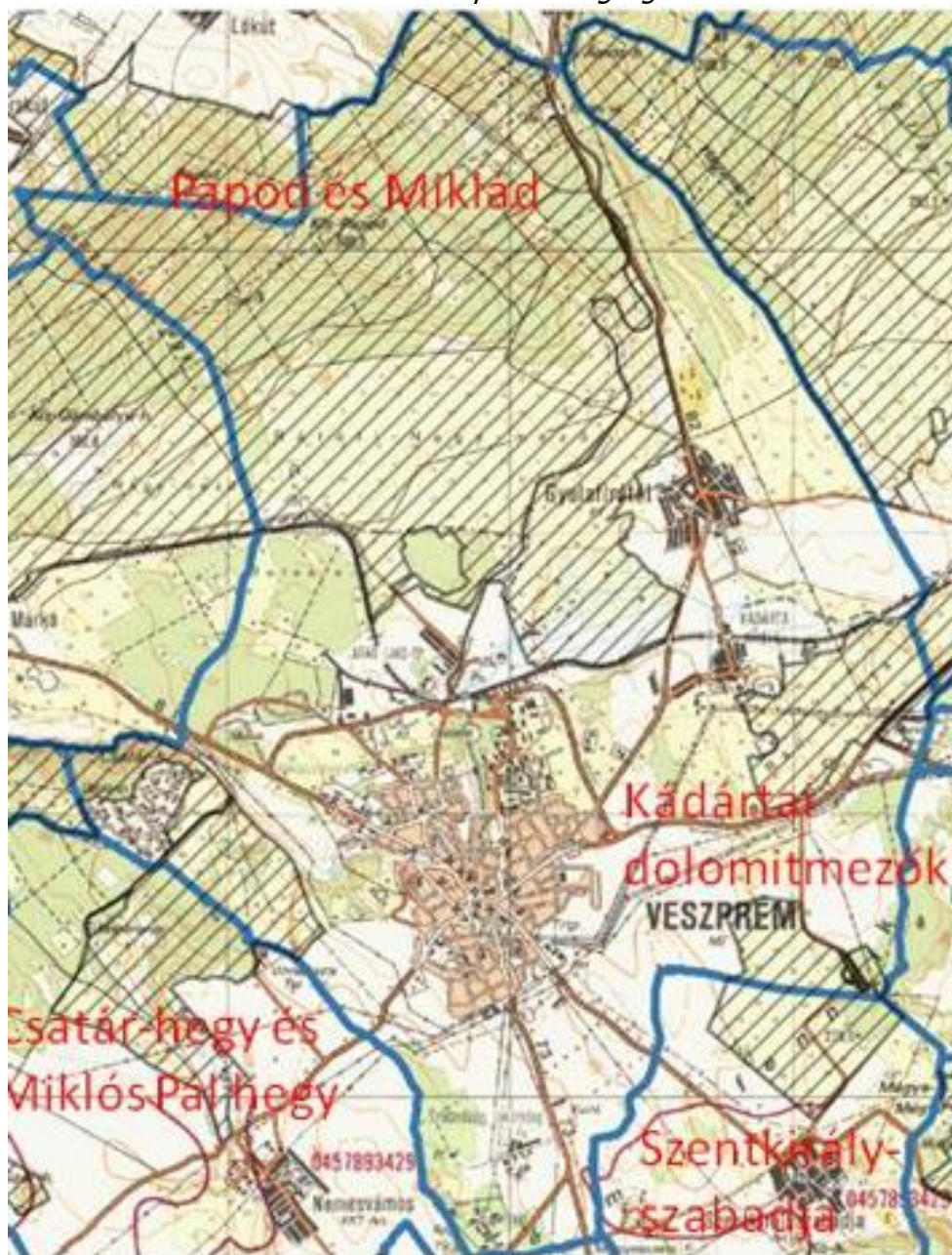

Natura 2000 területek

Az Európai Unió ökológiai hálózatába tartozik négy Natura 2000 terület, amely 5370 hektárral érinti Veszprém közigazgatási területét.

Kód	Név	Teljes terület (ha)	Típus
HUBF20002	Papod és Miklád	5309	Kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület
HUBF20008	Csatár-hegy és Miklós Pál hegy	1595	Kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület
HUBF20017	Kádártai dolomitmezők	814	Kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület
HUBF20031	Szentkirályszabadja	494	Különleges természetmegőrzési terület

Natura 2000 területek Veszprém közigazgatási területén

Országos jelentőségű, „ex lege” védett értékek

A természetvédelmi törvény rendelkezése értelmében „ex lege” védett természeti területnek minősül minden láp, forrás és a barlang.

Országos jelentőségű védett természeti terület, „ex lege” védett láp: Veszprém közigazgatási területén összesen mintegy 310 ha-t tesznek ki a Gyulafirátót és Kádárta térségében elterülő védett lápterületek. A Gyulafirátóton található lápterület szerepel a 8005/2001. (MK 156.) KöM tájékoztató a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény erejénél fogva védett lápok jegyzékében.

Név	Törzskönyv
Veszprém-Miklád	380/EL/14
Veszprém-Kádárta	379/EL/14

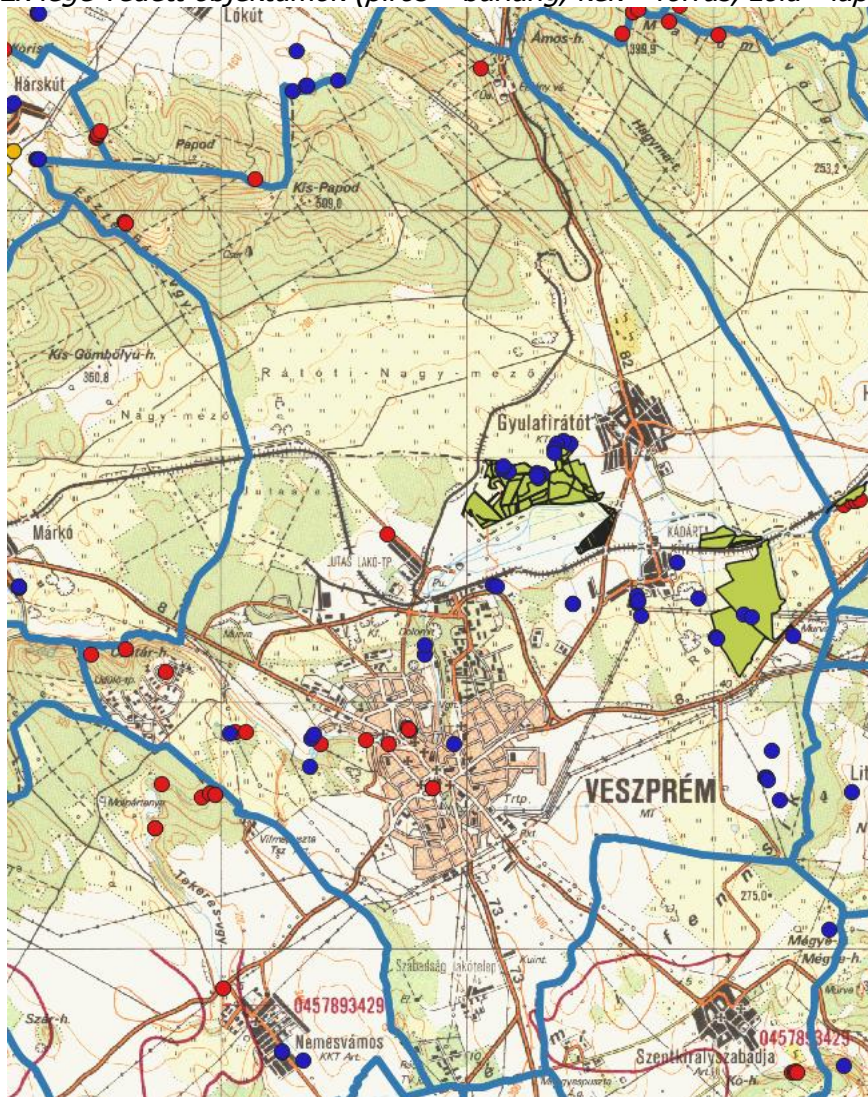
Országos jelentőségű védett természeti emlék, „ex lege” védett barlang: Veszprém közigazgatási területén 18 feltárt barlang található.

Kat_szam	Név		
4411-25	Kis-Somostetői-kőodú	4430-86	Malom-hegy 1.sz. barlangja
4411-26	Kis-Somostetői-barlang	4430-93	Séd-völgyi-hasadékbbarlang
4411-27	Papod-barlang	4430-94	Kiskúti-kőfülke
4411-28	Takó-barlang	4430-96	Török-lik
4430-100	Benedek-hegyi-barlang	4430-97	Jeruzsálem-hegyi-hasadékbbarlang
4430-101	Jutas-pusztai-barlang	4430-98	Benedek-hegyi-sziklaüreg
4430-104	Csatár-hegyi 2.sz. barlang	4430-99	Benedek-hegyi-kőfülke
4430-3	Csatár-hegyi-barlang	4462-28	Kálvária-domb barlangja
4430-4	Tekeres-völgyi-kőfülke	4462-29	Kálvária-domb 2. sz. barlangja

Országos jelentőségű védett természeti emlék, „ex lege” védett forrás: A település területén található több forrás és forráscsoport, a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság nyilvántartásába 36 db szerepel. Ezek közül 7 található a település belterületén (pl. Laczkó-források). A források kataszterezése folyamatban van.

Kat_szam	Név		
F-4400-3206	Kádárta Ny-i forrás	F-4400-1007	Aranyosi-források 2.
F-4400-3207	Kádárta DNY-i forrás	F-4400-1412	Csordáskúti-forrás
F-4400-1166	Községi források 5	F-4400-1190	Esztergáli-kút
F-4400-1164	Községi források 3	F-4400-1413	Nyilasok D-i forrásláp
F-4400-1927	Völgyi-kút	F-4400-1188	Réti-forráscsoport
F-4400-1165	Községi források 4	F-4400-1152	Halastavi források 4
F-4400-1091	Lánci-forráscsoport	F-4400-1302	Aranyosvölgyi-forrás
F-4400-3161	Veszprém ÉK-i forrástó	F-4400-1153	Hamaraszó völgyi-forrás
F-4400-1162	Községi források 1	F-4400-1225	Aranyosi-források 1
F-4400-3162	Kasza-völgyi-forrás	F-4400-1303	Laczkó Dezső-forrás
F-4400-1163	Községi források 2	F-4400-1150	Halastavi források 2.
F-4400-1160	Bányató-forrás	F-4400-1151	Halastavi források 3
F-4400-1159	Hidegkút_Kádárta	F-4400-1148	Tanki-tó forrása
F-4400-3080	Aranyosvölgyi-kútforrás	F-4400-1149	Halastavi források 1
F-4400-1414	Nyilasok É-i forráslápok	F-4400-3219	Ördögrágta-kő forráscsoportja
F-4400-3078	Kiskút Veszprém	F-4400-1476	Radiolarit-forrás
F-4400-1192	Utásházi-forrás	F-4400-1367	Tekeres-források
F-4400-3079	Kiskútcsárda forrása	F-4400-3208	Kádárta K-i forrás

Ex lege védett objektumok (piros – barlang, kék – forrás, zöld - láp)

A Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság Veszprém MJV közigazgatási területére vonatkozóan 2017 óta három helyszínen kezdeményezte ex-lege védett természeti érték hatósági határozattal történő megállapítását a természetvédelmi hatóságnál:

- Lánci-forráscsoport (Veszprém 0400/26, 0399 hrsz.) – határozat száma: VE/30/06736-4/2022
- Utászházi-forrás (Veszprém 0217/3 hrsz.) - határozat száma: VE/30/02590-3/2023
- Réti forráscsoport (Veszprém 0179/88 hrsz.) - áttételre került - - VE/30/06691-3/2023

Országos Ökológiai Hálózat

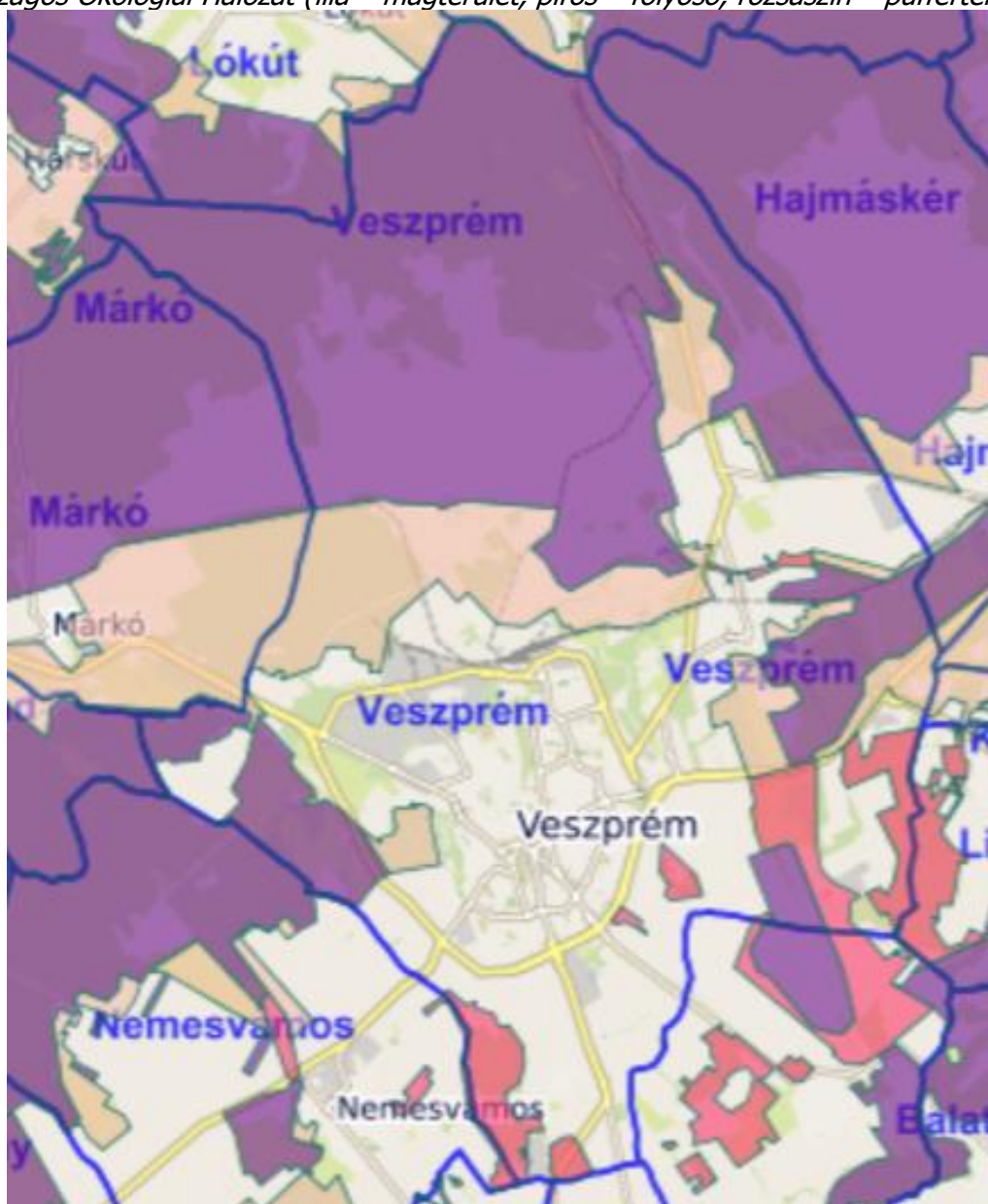
Az ökológiai hálózat három övezetének meghatározását a Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvény tartalmazza:

- Ökológiai hálózat magterületének övezete: az OTrT-ben megállapított, kiemelt térségi és vármegyei területrendezési tervben alkalmazott övezet, amelybe olyan természetes vagy természetközeli élőhelyek tartoznak, amelyek az adott területre jellemző természetes élővilág fennmaradását és életkörülményeit hosszú távon biztosítani képesek, és több védett vagy közösségi jelentőségű fajnak adnak otthont;
- Ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezete: az OTrT-ben megállapított, kiemelt térségi és vármegyei területrendezési tervben alkalmazott övezet, amelybe olyan területek – többnyire lineáris kiterjedésű, folytonos vagy megszakított élőhelyek, élőhelysávok, élőhelymozaikok, élőhelytöredékek, élőhelyláncolatok – tartoznak, amelyek döntő részben természetes eredetűek, és amelyek alkalmasak az ökológiai hálózathoz tartozó egyéb

- élőhelyek – magterületek, pufferterületek – közötti biológiai kapcsolatok biztosítására;
- Ökológiai hálózat pufferterületének övezete: az OTTrT-ben megállapított, kiemelt térségi és vármegyei területrendezési tervben alkalmazott övezet, amelybe olyan rendeltetésű területek tartoznak, amelyek megakadályozzák vagy mérséklék azon tevékenységek negatív hatását, amelyek a magterületek és az ökológiai folyosók állapotát kedvezőtlenül befolyásolhatják vagy rendeltetésükkel ellentétesek.

Veszprém közigazgatási területének jelentős részét (61%) lefedő ökológiai hálózat elemei összesen 7740 ha-t tesznek ki. A vonatkozó jogszabályban rögzítettek szerint országos ökológiai hálózat övezetben csak olyan területfelhasználási kategória jelölhető ki, amely az ökológiai hálózat természetes és természetközeli élőhelyeit és azok kapcsolatait nem veszélyezteti. Az övezetben a közlekedési és energetikai infrastruktúra-hálózatokat, erőműveket és kiserőműveket a tájképi egység megőrzését és a hagyományos tájhasználat fennmaradását nem veszélyeztető műszaki megoldások alkalmazásával kell elhelyezni.

Országos Ökológiai Hálózat (lila – magterület, piros – folyosó, rózsaszín – pufferterület)

10.2. Helyi jelentőségű védett értékek állapota és megvalósult védelmi intézkedések

Helyi jelentőségű védett természeti területek Veszprém Megyei Jogú Város közigazgatási területén

#	Név	Védelmi kategória (természetvédelmi terület - TVT, természeti emlék - TE)	Önkormányzati védetté nyilvánítás és természetvédelmi kezelési terv jogszabály szám	Törzskönyvi szám	Hatályba lépés	Hrsz	Terület (ha)
1.	Tiszafa I. (Taxus baccata L.) (Veszprém Vörösmarty tér 7. 1 pld.)	TE	9/2019. (III.28.) Ör.-rel módosított 33/2018. (IX.27.) Ör.	18/20/TE/76	1976 (2007)	4754	0
2.	Veszprém, Jutaspusztai szikla alakzat	TVT	27/2019. (XI.21.) Ör.-el módosított 7/2011. (II.24.) Ör.	18/88/TT/11	2011	2064/6	0,22
3.	Veszprém, Ördögszikla	TVT	27/2019.(XI.21.) Ör.-el módosított 7/2011. (II.24.) Ör.	18/87/TT/11	2011	079/46 a, b, c, 079/60	8,19
4.	Veszprémi Benedek-hegy	TVT	27/2019. (XI.21.) Ör.-el módosított 7/2011. (II.24.) Ör.	18/64/TT/11	2011	589	1,35
5.	Veszprémi Kálvária-domb és környéke	TVT	27/2019. (XI.21.) Ör.-el módosított 7/2011. (II.24.) Ör.	18/70/TT/11	2011	5043	0,95
6.	Veszprémi Sintér-domb	TVT	27/2019. (XI.21.) Ör.-el módosított 7/2011. (II.24.) Ör.	18/72/TT/11	2011	790/4, 790/5, 791, 793	2,74
7.	Veszprém, Ulmus minor Mill. "Jacqueline Hillier" faegyed (Cserhát 3. épület előtti 1 pld.)	TE	9/2019. (III.28.) Ör.-rel módosított 33/2018. (IX.27.) Ör.	18/125/TE/15	2015	2548/3	0
8.	Veszprém, Ulmus minor Mill. "Jacqueline Hillier" faegyed (Színházkert 1 pld.)	TE	9/2019. (III.28.) Ör.-rel módosított 33/2018. (IX.27.) Ör.	18/124/TE/15	2015	5041	0

#	Név	Védelmi kategória (természetvédelmi terület - TVT, természeti emlék - TE)	Önkormányzati védetté nyilvánítás és természetvédelmi kezelési terv jogszabály szám	Törzskönyvi szám	Hatályba lépés	Hrsz	Terület (ha)
9.	Veszprém, Ulmus minor Mill. "Jacqueline Hillier" faegyedek (Fortuna-udvar 2 pld.)	TE	9/2019. (III.28.) Ör.-rel módosított 33/2018. (IX.27.) Ör.	18/123/TE/15	2015	24/2	0
10.	Veszprém, Ulmus minor Mill. "Jacqueline Hillier" faegyedek (Gizella-udvar 3 pld.)	TE	9/2019. (III.28.) Ör.-rel módosított 33/2018. (IX.27.) Ör.	18/122/TE/15	2015	24/2	0
11.	Veszprémi 1 pld. tiszafa (Taxus baccata L.) faegyed (Dózsa György út 4. ingatlan NY-i szélén a kerítés vonalában)	TE	9/2019. (III.28.) Ör.-rel módosított 33/2018. (IX.27.) Ör.	18/129/TE/18	2018	132	0
12.	Veszprémi 8 fő közönséges borostyán (Kollégium u. 1. magánterület ÉK-i széle)	TE	9/2019. (III.28.) Ör.-rel módosított 33/2018. (IX.27.) Ör.	18/130/TE/19	2019	578, 579	0

A Védett Természeti Területek Törzskönyve tartalmazza a védett természeti területek adatait, melyet a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény felhatalmazása alapján, valamint a védett természeti területek és értékek nyilvántartásáról szóló 13/1997. (V. 28.) KTM rendelet szerint vezet az Agrárminisztérium Természetvédelemért Felelős Helyettes Államtitkársága. A Törzskönyv és a helyi adatok között nincs lényegi eltérés.

Helyi védelemre érdemes természeti objektumok lehetnek:

Faunisztikai érték: nemzetközileg vagy országosan védett vagy az adott környezetben ritka, állatföldrajzi szempontból érdekes állatfaj.

Florisztikai érték: nemzetközileg vagy országosan védett vagy az adott környezetben ritka, növényföldrajzi szempontból érdekes növényfaj.

Geomorfológiai formák fenntartása: a földfelszínre és a felszín alatti térre ható természeti erők által kialakított térformák (hegyek, völgyek, sziklaalakzatok, fennsík, barlangok stb.) a táj képét meghatározó természeti elemek, ezért lehetőség szerinti fenntartásuk fontos.

Növénytakaró szukcessziójának érvényesülése: a földfelszínt borító növényzet természeti erők vagy emberi tevékenység hatására megváltozik, ezt követően egyensúlyi állapotra törekszik (zárt társulás). Ennek elérése több szakaszban történik, ezek egymásra következését (fejlődését) szukcesszióknak nevezzük.

Vegetációs érték: a földfelszínt borító, annak képét meghatározó növénytakarót vegetációnak nevezzük. A vegetáció növénytársulások mozaikjából tevődik össze. A ritkább természetes vagy féltermészetes növénytársulások vegetációs értéket képviselnek.

A védetté nyilvánításnak indoka lehet az adott területen lévő

- földtani,
- víztani,
- vegetációs,
- florisztikai,
- faunisztikai,
- táji és
- kultúrtörténeti

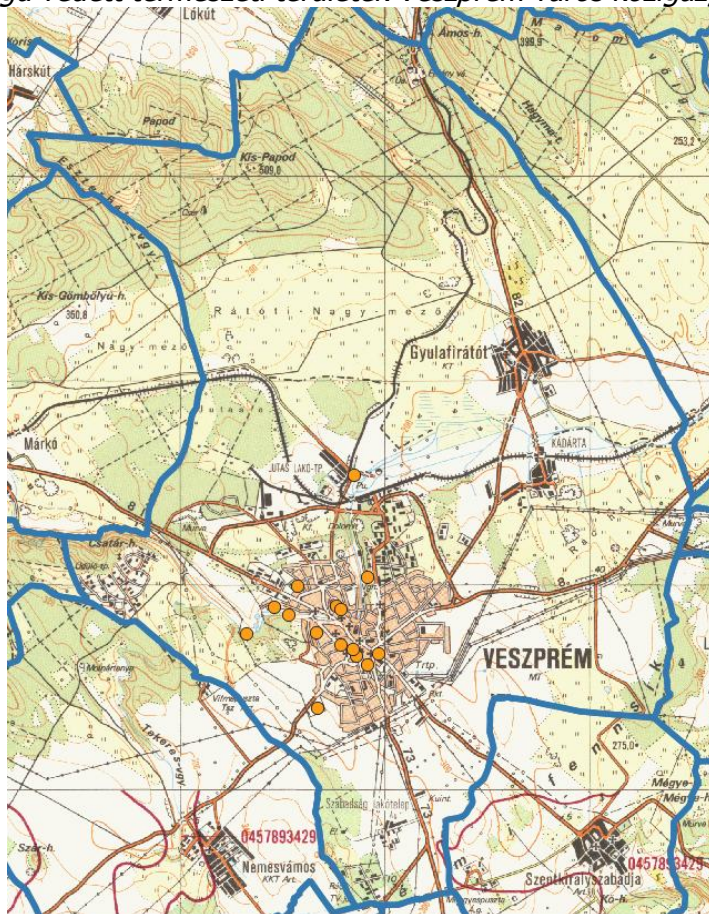
értékek vagy ezek együttes előfordulásának megőrzése.

A védetté nyilvánítás természetvédelmi céljait, a gyakorlati természetvédelmi célkitűzéseket, a védelemhez kapcsolódó természetvédelmi stratégiákat (földtani, felszínalaktani természeti értékek, barlangok védelme; élőhelyek kezelése, fenntartása; fajok védelme; látogatás lehetősége; oktatás és bemutatás elősegítése; kutatás, vizsgálatok lehetősége; terület- és földhasználat; táj- és kultúrtörténeti értékek védelme; természetvédelmi infrastruktúra megléte, tulajdonosi viszonyok, birtokpolitika) és a konkrét kezelési előírásokat az érintett helyi jelentőségű védett érték természetvédelmi kezelési terve tartalmazza.

A természetvédelmi kezelési tervek készítésére, készítőjére és tartalmára vonatkozó szabályokról szóló 3/2008. (II. 5.) KvVM rendelet 7. §-a alapján a természetvédelmi kezelési tervet szükség szerint, de legalább tízévenként felül kell vizsgálni, és – amennyiben indokolt – e rendelet előírásai szerint módosítani kell. Az érintett önkormányzati rendeletek módosítása a 2019. évben történt, ezért ez a feladat nem aktuális, de a védett értékek állapotát folyamatosan nyomon kell követni, és ha szükséges, akkor az indokolt intézkedéseket (pl. természetvédelmi kezelési terv felülvizsgálat) meg kell tenni.

A helyi jelentőségű védett természeti területek természetvédelmi kezelője a „VKSZ” Zrt. Az érintett időszakban a védett objektumokat nem érintette közvetlen kezelés.

Helyi jelentőségű védett természeti területek Veszprém város közigazgatási területén

10.3. A biodiverzitás alakulása

Városi élőhelyek

Veszprém kiegyensúlyozott térszerkezetű település, kompakt város, mely több évszázad alatt kialakult városkaraktert tükröz. A biodiverzitás megőrzését jelentős mértékben szolgálja jelenleg érvényes védelmek fenntartása, azonban célszerű a még védelem alatt nem álló értékes elemekre a védelmet kiterjeszteni.

Veszprém zöldfelület ellátottsága megfelelő, – parkerdő és védőerdő nélkül – egy főre több mint 33 m² zöldfelület jut. A zöldfelületek közel fele közhasználatú zöldfelületként működik, amely a múlt századból megmaradt értékes fás szárú növényállomány miatt különleges, egyedi arculatú. A zöldfelületek viszonylag kedvező sűrűségben tagolják a városszövetet, így 500 méteres rágyaloglással minden lakóterületről elérhető közpark vagy közkert. A zöldterületek kiépítettsége, minősége városrészenként és városrészekben belül is eltérő, amely különbözőség adódik a térbeli elhelyezkedésből, kitettségéből. Az utóbbi évek fejlesztéseinek köszönhetően magas minőségű zöldterületek is találhatóak a város több pontján így a Séd-patak mentén, a belvárosban és a Jutas lakótelepen.

Hangsúlyos, városképileg is meghatározó zöldfelületi elemként jelennek meg a közlekedési területeken lévő zöldfelületek, amelyek zömében fasorok formájában kísérik a járdák, gyalogutak, kerékpárutak nyomvonalait. A városi utak mentén elterülő, közlekedési területen megjelenő 39 ha-os zöldsávokban él a városi faállomány közel fele, több mint 12.000 fa. A fasorok szerepe a települési kondicionáláson túl városképi szempontból is jelentős.

A város belterületén 187 ha közhasználatú zöldfelület található, amelyet a „VKSZ” Zrt. gondoz. A kertészeti körzeteken túl jelentős zöldfelületi elemként tartjuk számon a veszprémi állatkert

területét (30,46 ha) és a városi temetők területét (24 ha), továbbá a lakosság számára megnyitott parkerdők 24 ha-os területét.

Veszprém közigazgatási területén 5000 hektár erdő található. Az Önkormányzat azonban nem jelentős erdőgazdálkodó: Veszprém városa mindössze 27 ha erdőterülettel és 10,7 ha fásítással rendelkezik. A fenti területekből 17,4 hektárt az utóbbi 15 évben telepítettünk. Ezek véderdők és fásítások. A fő erdőalkotó fajok a fekete fenyő, az erdei fenyő, a magas kőris és a csertölgy. A város lakóterületei közé erdősávok ékelődnek. Egyedülálló, hogy a település belterületén nagyterjedésű erdők és természeti területek találhatók, amelyek zöld folyosókat alkotva a városmagba hatolnak, és a település jelentős részét átszövik. Az erdőterületek védett növény- és állatfajok lakhelyeül szolgálnak, és forrásai a városi biodiverzitás fenntartásának. E zöld folyosók összekötik a város belső területeit a környező erdőkkel. Ilyenek a Fenyves-erdő, a Sintér-dombi erdő, a Tüzér-utcai erdő, a Gulyadombi-erdő – az utóbbi kettő magánterület –, továbbá a Séd-völgy zöld folyosója. Az erdők gazdag állat és növényvilága a városi ökoszisztémát gazdagítja.

Inváziós fajok

Napjainkban az élőhelyek eltűnése, területük csökkenése és degradálódása mellett az egyik legnagyobb veszélyt a természetes életközösségekre az idegenhonos inváziós fajok terjedése jelenti. Inváziósnak azokat az idegenhonos, természetes elterjedési területükön kívül előforduló, ott megtelepedni képes és térhódításukkal a természetes életközösségeket veszélyeztető fajokat nevezzük, amelyek természetes módon, de inkább emberi közvetítéssel jutnak el természetes korábbi elterjedési területeiken kívülre. E fajok elsősorban Észak-Amerika és Ázsia mérsékelt övi régióiból származnak hazánkban. Az idegenhonos, inváziós fajok ellenőrizhetetlen mértékű szaporodásukkal a növényzet összetételében, a természetes, valamint települési zöldfelületekben is óriási károkat okoznak, valamint szerteágazó gazdasági és esetenként humán egészségügyi kockázatot jelentenek.

Veszprém és környéke esetében a leggyakrabban jelzett inváziós növények: aranyvessző-fajok (*Solidago spp.*), közönséges selyemkóró (*Asclepias syriaca*), óriáskeserűfű / japánkeserűfű (*Fallopia spp.*), parlagfű (*Ambrosia artemisiifolia*), mirigyes bálványfa (*Ailanthus altissima*), keskenylevelű ezüstfa (*Elaeagnus angustifolia*). Sajnos a konkrét előfordulásokról a város területén nem rendelkezünk pontos adatokkal. A biztos, hogy a keserűfű a Séd partját szinte az egész városi szakaszon ellepte már.

Veszprém és környéke (Bakony–Balaton régió) esetében a leggyakrabban jelzett inváziós ízeltlábúak:

Magyar név	Latin név	Származás	Városi élőhely / hatás	Megjegyzés Veszprémre
Harlekin katica	<i>Harmonia axyridis</i>	Kelet-Ázsia	Parkokban, kertekben, épületekben telel; kiszorítja az őshonos katicákat.	Nagyon gyakori, ősszel házakba húzódik telelni.
Ázsiai márványpoloska	<i>Halyomorpha halys</i>	Kelet-Ázsia	Lakásokba, padlásokra húzódik ősszel; gyümölcs- és zöldségnövényeket károsít.	Tömegesen jelenik meg Veszprémben is a telelési időszakban.

Zöld vándorpoloska	<i>Nezara viridula</i>	Trópusok, szubtrópusok	Zöldségnövényeket támad, hasonló életmódú, mint a márványpoloska.	Elterjedt városi kertekben és üvegházakban.
Ázsiai tigrisszúnyog	<i>Aedes albopictus</i>	Délkelet-Ázsia	Városi vizekben (edények, csatornák) szaporodik; emberközeli vérszívó.	A térségben már kimutatott, potenciális egészségügyi kockázat.
Platán-csipkéspoloska	<i>Corythucha ciliata</i>	Észak-Amerika	Platánfák levelein szívogat, barnulást és korai lombhullást okoz.	Gyakori a város platánfás utcáin, parkjaiban.
Német csótány	<i>Blattella germanica</i>	Afrikából származó kozmopolita faj	Lakásokban, csatornáknál él; közegészségügyi kártevő.	Régi épületekben és vendéglátóhelyeken is megtalálható.

A felsorolt fajok idegenhonos eredetűek, és a városi élőhelyekhez is (parkokhoz, lakóépületekhez, kertekhez) kiválóan alkalmazkodtak. Közös jellemzőjük, hogy az emberi környezetet kihasználva terjednek, és képesek nagy számban megjelenni lakott területeken. A korai felismerés és a lakossági bejelentések segíthetik az inváziós fajok visszaszorítását.

Védett fajok

Bár a városokat sokan „élettelennek” látják, a települési környezetben is számos vadonélő (védett) faj él. A fajok védelme fontos, mert hozzájárul a városi biodiverzitás megőrzéséhez, és segít fenntartani az egészséges, élhető városi ökoszisztémát.

A vadállatok városi környezetben való megjelenésének több, egymással összefüggő oka van. A városok táplálékban, menedékben és biztonságban gazdag, viszonylag stabil élőhelyet biztosítanak, amelyet egyes fajok képesek kihasználni.

- Élelemhez való könnyebb hozzáférés: A városokban bőven található emberi eredetű táplálék: hulladék, szemétkukák, kertek, madáretetők, dísnövények gyümölcsei.
- Biztonságosabb élőhely: Nagyobb a ragadozókkal szembeni biztonság, mivel a városokban kevesebb természetes ragadozó van. A parkok, kertek, vasút menti zöltsávok menedéket adnak.
- Élőhelyvesztés és természetes területek csökkenése: Az erdők, mezők és vizes élőhelyek csökkenésével egyes fajok városi zónákba kényszerülnek, mert ott találják meg a túlélést biztosító feltételeket.
- Megfelelő mikroklima: A városokban a hőmérséklet általában magasabb (hősziget jelenség). Ez különösen a hidegebb hónapokban vonzó lehet pl. a kisemlősöknek és hüllőknek, mivel a teleléshez kedvezőbb feltételeket biztosít.
- Alkalmazkodóképesség és viselkedés: Egyes fajok kiválóan alkalmazkodnak az emberi jelenlét: éjszakai életmód, takarékos energiagazdálkodás, agresszív táplálékszerzés.

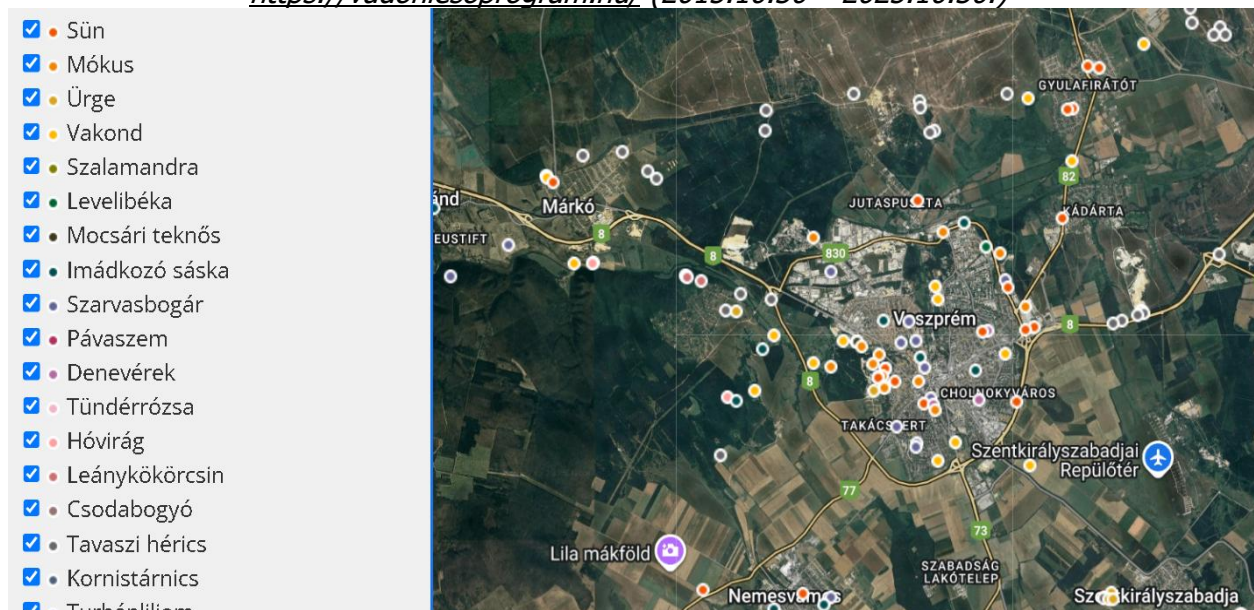
A városok nem pusztán emberi élőhelyek: táplálék, menedék és biztonság kombinációja teszi

lehetővé, hogy egyes vadállatok állandóan (lásd urbanizálódó fajok) vagy átmenetileg a városban éljenek. Ez különösen igaz az általánosan alkalmazkodó, opportunistákra, de a védettek közül is számos faj megjelenik a parkokban és a zöldterületeken, de akár az épületeken is.

A természetvédelmi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 625/2022. (XII. 30.) Korm. rendelet 19. § a) pont aa) alpontja és c) pontja szerint az érintett nemzeti park igazgatóság állami alaptevékenysége keretében ellátja a védett természeti értékek természetvédelmi kezelésével kapcsolatos feladatokat és gondoskodik a természetvédelmi célú nyilvántartások vezetéséhez szükséges elsődleges és másodlagos adatgyűjtésről, valamint működteti a feladatkörével összefüggő területi monitoring és információs rendszert.

Az előbb említett „professzionális” adatgyűjtésen túl a „közösségi tudománynak” aktív terepe lehet a városi élőhelyek sokasága, ami a védett fajok detektálását is lehetővé teszi, pl. Vadonleső Program.

<https://vadonlesoprogram.hu/> (2015.10.30 – 2025.10.30.)

ajkosa
 ajkíkosbor
 alpeli denevér
 alpeli göze
 apró boglárka
 apró nádincim
 aranyos bárárbú
 árnyalt len
 atalantalepke
 babérborostolán
 barátságege
 bama réthéja
 bama szemlelepke
 bama varangy
 bekakonyt
 báboros kosbor
 Bilboros kosbor
 borzas szulák
 borzas vértő
 búbus pacslárta
 búbusbika
 buglyos szegfű
 bunkós hagyma
 buxbauum-sás
 c-béris lepke
 citromlepke
 citromsármány
 csikos busalepke
 csipcsalpfunke
 csőka
 csőrőlepke
 csuszka
 dandzsólym
 denes csenkesz
 díófalcinór
 dolomit-küneslepke
 durvavirókájú törpedenevér
 durvavirókájú/fehérszörű törpedenevér
 édes-sólym
 Eptesicus/Nyctalus/Vespertilio
 erdei béka
 erdei bokornyó
 erdei fűlebegőgy
 erdei pinty
 erdei vöröshangya
 ezüstszöcske
 ezüstös útifű
 farkasgödő szakotvirág
 fecskéfarkú lepke
 fehér madársziszak
 fehér zápsza
 fehérszörű törpedenevér
 fekete gölya
 fekete harkály
 fekete kökörcsin
 fényű boglárka
 fűsöfűcske
 folyami rák
 Formica spp.
 francia lucerna
 rücszárú szobcske
 kőgöcske
 gerbics
 gyapjasmagvó sás
 hamvas kulló
 hámsá-szúkadiszbogár
 havasi cinóber
 házi borkenyő
 házi rozsdafarkú
 hegyi billegő
 hegyi füzusz
 hölő

- Homoki halaszögő
- homoki nőszirom
- homokpusztai szócseke
- hóvirág
- ibolyás tűzlepek
- imádkozó sáska
- Janka-sallangvirág
- jégmadár
- kabcsórcim
- kardos madársisak
- kardoslepkék
- kanalvíz
- kocsisbika
- kék cinke
- keleti rőtölpilé
- keleti szén
- keletvédi sarkvirág
- kis aprófű
- kis fakopáncs
- kis farkdenevér
- kis szarvasbogár
- kis tarkalepke
- kisdenevér faj
- kisfészki hangyabogáncs
- kisvirágú humor
- kormorán
- kőríslevélű nagyzerjőfű
- kőzép fakopáncs
- közönséges kőseledenevér
- közönséges törpenevér
- közönséges hegyesornú denévr
- lőcsetengyik
- lőpi tarkalepke
- laposornú ormányos
- leánykőncsin
- légybangó
- lisztes kankalin
- Luminitzer-szegőfű
- Luminitzer-szegőfű (bárán király-szegőfű is)
- magyar békaköcsög
- magyar pecsénye
- magyar tarsza
- málna-gyógyhúzelék
- magyarvágó
- mező pacsirta
- macsári csorbóka
- macsári nősőfű
- macsári tekinő
- mákos
- molyhos madárbró
- Myotis sp.
- nádi sármány
- nagy fakopáncs
- nagy gyógyhúzelék
- nagy hőscincér
- Nagy kőcsag
- nagy őrgöbics
- nagy szarvasbogár
- nagyfűű denévr
- nagyszemes boglárka
- nappeli pávaszem
- nőstutó faj
- Nyctalus sp.
- nyugati piszdenévr
- Orchis sp.
- örök töltődarázs
- örök-töltődarázs
- öröszarvabogár
- örösi próca
- őzrapó
- ősi csillagvirág
- pásztós nőszirm

- pettyes gőbe
- pézsmahagyma
- piroc pocdór
- pokolú cselepek
- pompás virágbogár
- pusztai meténg
- pusztai árválányhaj
- pusztai meténg
- recés tarkalepke
- rezes virágbogár
- rozsdaszínű gyöngyházlepke
- rút koroldenevér
- sárga kövirózsa
- sárgaringó
- selymes bogárka
- selymes peremizs
- smaragdászó virágbogár
- szedő
- sömörös lisztesor
- székelt hangyabogárka
- szulyoktarka
- szuglatán: rezeda
- szűrtán: tarkakín
- szarvasbogár
- széles-evelű nőszőfű
- szemés bogárka
- szénegye
- Szent István-szegűfű
- Szent István-szegűfű
- szerecsenbogárka
- szerezcsenleke
- székelti fehérlepke
- szilvafa-csúcskislépké
- szirti madárkiró
- szoprán borsdenevér
- sócskákú: koroldenevér
- sztyeppei fehérleke
- szürke gém
- szürkés hangyabogárka
- tarka kincsa
- tarka kosbor
- tarka lednek
- tarka nőszőfű
- tarka pettyeskosbor
- tarka szemeslepké
- tavaszi gyapjasszövő
- távolzói hémizs
- tavi béka komplex
- törzse szedőse
- törpe buszalepke
- töviszűrő gőbics
- turbánlilom
- tükörs buszalepke
- tüzelefű királyka
- úrgye
- vadgerle
- vándorsólyom
- vészelt varjú
- Vidrafű
- víztörővirág
- vízi denevér
- vészleke
- vízköpi denéce
- város gém
- város véncse
- városbogyó
- zöld gyök
- zöld kálka
- zöldes gyöngyházlepke

10.4. Zöldfelület gazdálkodás

A 2025. évi parkgondozási tevékenység

A „VKSZ” Zrt. 2016. évtől közszolgáltatási keretmegállapodás keretében látja el Veszprém város parkfenntartási, köztisztasági és egyéb városüzemeltetési feladatait. Az ellátandó feladatokat a Városüzemeltetési Feladatok Kézikönyve részletezi. A tevékenység zömét saját dolgozói létszámmal, saját erő- és munkagép, továbbá eszközállománnyal látják el. Az alvállalkozók bevonására csak speciális munkák (idős, veszélyes fák kivágása, ágazása, vadgesztenyefák növényvédelmi permetezése, földmunka végzés) esetén kerül sor. A Zrt. alvállalkozók bevonásával végzi Kádárta, Gyulafirátót és egyes veszprémi lakótelepek fűnyírását.

A parkfelügyelői csoport feladata a meghatározott zöldterületek ellenőrzése, bejárása, rongálások bejelentése, rendkívüli esetben kézi hulladékgyűjtés és esetenkénti gyommentesítés. A téli időszakban besegítenek a Zrt. hó eltakarítási és síkosság-mentesítési feladatainak ellátásában is. Jelentős segítséget nyújtanak az intézmények zöldfelületeinek fenntartásában.

A parkgondozási csoport rendszeres zöldterület-takarításán túl a köztisztasági csoport dolgozói foglalkoznak a zöldfelületeken éppen fellelhető szemét összegyűjtésével, folyamatosan járva a várost, hogy megakadályozzák a hulladék esetleges felhalmozódását.

A város közterületein mintegy 31.442 fa található.

A fenntartó a fák, facsoportok, fasorok szakmai, balesetveszély-elhárítási, illetve lakossági bejelentést követő metszését végezte a kora tavaszi és a késő őszi időszakban. A fasori munkák részét képezik a korona alakító és érintésvédelmi metszések, a száraz gallyazások, valamint a koros fák alakító és ifjító metszése. Ezek a munkák a nyugalmi időszakban végezhetők.

A szerződéses feladatok keretében a Városüzemeltetési Iroda és a lakosság által az év során jelzett 249 bejelentés feladatait is elvégezte a fenntartó.

A vegetációs időszak negatív ökológiai hatásai elhúzódva jelentkeztek a faállományban. A gyenge élőhelyeken lévő, egyébként is rossz állapotú fák egy része 2025 nyarán halt el. A faállomány mennyiségi és minőségi fenntartása érdekében fontos az ütemezett fapótlások elvégzése.

Vezeték rekonstrukciókat, hibaelhárításokat követően a „VKSZ” Zrt. 13 helyszínen végzett zöldkár helyreállításokat. 2026. évben várhatóan további 20 helyszínen lesz szükség helyreállításokra.

Jelenleg az egynyári virágfelület 452 m². Az évelő felületek könnyebben fenntarthatók, kevesebb gondozást igényelnek, és a szárazságot is jobban tolerálják, mint a hagyományos egynyári felületek. Az elmúlt években a Zrt. összesen 1334 m² új évelő felületet létesített. Az elmúlt években további jelentős évelő felületek létesültek a Haszkovó futókör mentén (904 m²), a Táborállás parkban (250 m²), és a Zöld Város területén (2500 m²). Az egynyári és évelő felület együttesen 7085 m².

Az ágyásokba és virágtartó edényekbe az idei évben felhasznált, illetve kiültetett virágok száma:

Kiültetett virágok száma 2025.

egynyári növény	8300 db
kétnyári növény	10.000 db
őszi hagymás	7.000 db

Fa- és cserjeültetések, kertészeti felújítások

Az utóbbi években a hóhullámok mértéke, időtartama növekszik, miközben az éves hóingás mértéke is nő: télen hidegebb van és nyáron nagyobb a forróság. Eközben a vegetációs időszakban csökken a csapadék mennyisége. A csapadék hiánya és a növekvő forróság egymás kedvezőtlen hatását felerősíti. Ezeket a kedvezőtlen irányban változó időjárási körülményeket figyelembe kell vennünk a növénytelepítéseinknél és a fenntartás megszervezésénél is. A fás szárú növények állományának megőrzése, folyamatos megújítása alapvető fontosságú a városi hőszigetek csökkentése, a levegőminőség megőrzése, a városkép javítása és a városi biodiverzitás biztosítása szempontjából.

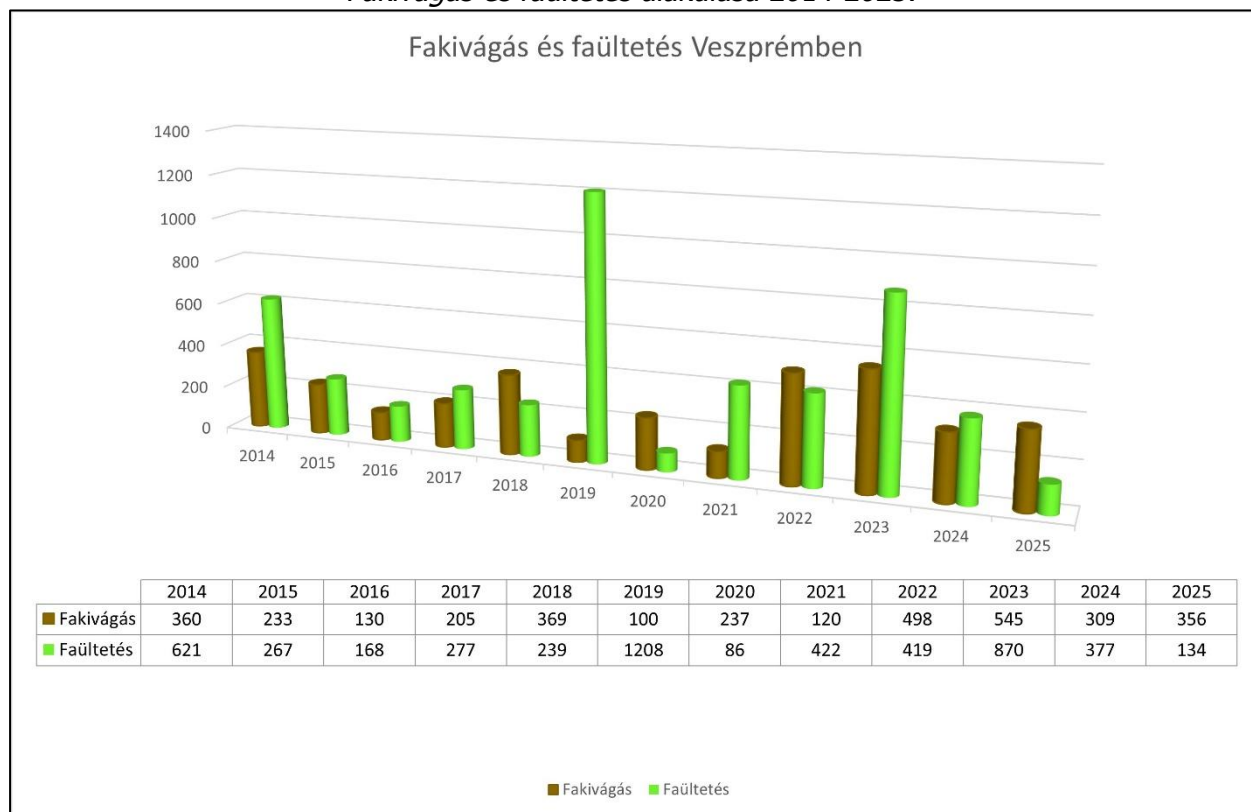
A 2025. tavaszi és a júniusi csapadék mennyisége elmaradt a sokéves átlagtól, amely megviselte a zöldfelületeket. Júliusban némi korrekció következett be a csapadék mennyiségében, azonban ez sem tudta pótolni az előző időszakban keletkezett csapadékhiányt.

A vegetációs időszak csapadékhiánya és a forróság egymás kedvezőtlen hatását felerősítve a fák tömeges elhalását váltja ki. A kedvezőtlen időjárási körülményeket figyelembe kell vennünk a növénytelepítéseinknél és a fenntartás megszervezésénél egyaránt.

A Kiskőrösi utca kivitelezése során 918 m², a Török Ignác utcai parkoló kivitelezésekor 480 m² terület gyepesítése valósult meg.

A 2025. év folyamán városszerte 176 helyszínen összesen 356 fa kivágása vált szükségessé közhasználatú területeken. Beruházások keretében a Gátfő utcában 3 fát, a Kemecse u. gyalogátkelő mellett 12 cserjét, a Török Ignác u. parkoló mentén 9 fát, a Kiskőrösi utcában 38 fát és 154 cserjét ültettek el. Községi ültetés keretében 3 fát, 51 cserjét és 99 évelőt ültettek a Harmat u. - Dózsa Gy. út csomópont környezetében. A „VKSZ” Zrt. a Cseri utcában 20 fát, a Mikszáth Kálmán utcában 12 fát, a Táborállás parkban 5 fát ültetett. A Nemzeti Faültetés Napján 1 emlékfát ültettek a Komakút téren. Fa örökbefogadás keretében 3 gömbakácot ültettek az Akácfa utcában. 40 fát ültettek a Veszprém Aréna parkolójában. Az év során összesen 134 fát ültettek el.

Fakivágás és faültetés alakulása 2014-2025.

Összhangban az Európai Zöld Megállapodással és az EU 2030-ig szóló Biológiai Sokféleség Stratégiájával megszületett az EU természet-helyreállítási rendelete (Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/1991. számú rendelete a természet helyreállításáról, valamint az (EU) 2022/869. rendelet módosításáról), amely végleges formájában 2024. augusztus 18-án lépett hatályba. A természet-helyreállítási rendelet alapján EU tagállamként célzott helyreállító intézkedések megvalósításáról kell gondoskodnunk, igazodva a rendeletben meghatározott célkitűzésekhez és határidőkhöz.

A Rendelet 8. cikke foglalkozik az urbánus területek ökoszisztémáinak helyreállításával. A városi ökoszisztémák helyreállítása érdekében az arra kijelölt úgynevezett „városi ökoszisztéma területeken” olyan intézkedéseket kell megvalósítani, amelyek eredményeként a városi zöldterületek nagysága, illetve a lombkorona borítása 2030-ig nem csökken, majd 2030 után mindaddig növekszik, amíg az előre meghatározott nemzeti célértéket el nem érjük. A hazai városi ökoszisztéma területek európai uniós módszertan szerinti lehatárolása alapján a célkitűzés 355 települést, köztük Veszprémet is érinti.

Erdőgondozási feladatok

Veszprém városa 37,8 ha erdőterülettel (véderdők, parkerdők) és fásítással rendelkezik. Ezekből 18,7 hektár erdő és fásítás az utóbbi években létesült. Az állományokat erősen megviselte a nyári aszály, és több parcellában jelentkezik a vadkár. A lágyszárúak előretörése fenyegeti a területeken lévő csemetéket, ezért fontos a tavaszi-kora nyári ápolások elvégzése. Az állományok folyamatos gondozása jelenleg nem megoldott. 2025-ben a Verga Zrt.-t vontuk be a legszükségesebb feladatok ellátására.

Az alábbi táblázatban zöld színnel jelöltük a jó állapotú telepítéseket, barna színnel jelöltük azokat a közepes állapotú állományokat, amelyeknél a pénzügyi lehetőségek függvényében mielőbbi erdészeti beavatkozás szükséges; piros színnel jelöltük a legrosszabb állapotú állományokat.

2010 utáni önkormányzati erdőtelepítések részletezése

Elhelyezkedés	Hrsz.	Teljes terület (ha)	azonosító	Erdőtervi terület (ha)
Veszprémvölgyi út	6533	2,2073	107A, 107NY1, 107NY2, 107NY3	1,94 0,1 0,11 0,06
Jutaspuszt	2063/1	0,4654	f7	0,46
Volán telep	6520/6	1,1410	f11	1,14
Méhes utca	2260/9	0,0701	f8	0,07
Méhes utca	2258	0,2467	f9	0,25
Fenyves utca	2369	0,3677	f10	0,35
Varga utca-Kalmár tér	4894/32	4,7606	f14 f15 f16	0,12 0,22 0,65
Kádárta, temető mellett	2778	0,06	f6	K-E
Csimorka utca mellett	2958	0,35	f5	FF-EL
Kisréti u. (vasút mentén)	0137/1	1,174	106A	CS-MOT
Csatárhegy	055/3	1,18	109A	elegyes-kőrises
Csatárhegy	075/1	5,27	110A	erdeifenyves-cseres
Kenderföld u.	6681	0,48	f4	FF-EL
Gyulafirátót, Alsóharaszt utca	9130	1	f1	CS-FF

A külterületi erdők állapota a következő:

1. Csatárhegy 075/1 hrsz. /Veszprém 110A/ 5,27 ha területű erdőtelepítés. Az elmúlt években elmaradt ápolások visszavetik az erdő növekedését, nehezítik a pótlást, és a magas aljnövényzet élőhelyet biztosít a károsító nagyvad számára. A vadkár folyamatos, és mértéke jelentős. A csemeték töszáma az egész területre nézve elégséges, de vannak üres foltok, ezekbe pótolni kell. A csemeték növekedése a gyomkonkurencia és a vadkár miatt vontatott, életben maradásuk nem biztosított. A Verga Zrt. a késő őszi időszakban 7000 erdészeti csemetével végez pótlásokat a területen.
2. Csatárhegy 055/3 hrsz. /Veszprém 109A/ 1,18 ha területű erdőtelepítés. Az erdészeti hatóság a VE/32/03386-3/2025 számú határozatával felnyíló erdőnek minősítette. Befejezési határidő 2035. Az erdővédelmi kerítésnek köszönhetően vadkár nincs. A telepítés fejlődése lassú, de biztosított. Az őszi folyamán a Verga Zrt. 1500 erdészeti csemetével végez pótlásokat a területen. A lágyszárú konkurencia nem jelentős, ápolás már nem szükséges.
3. Jutaspuszt 0137/1 hrsz. /Veszprém 106A/ 1,17 ha területű erdőtelepítés. Az új vadvédelmi kerítés miatt a területen a vadkár megszűnt, az évek óta visszarágott még élő csemeték látványosan hajtottak. Az egy évvel ezelőttihez képest biztató képet mutat. Az üres foltokban pótlás szükséges, amit az őszi folyamán 6000 db csemetével elvégeznek. Az erdészeti hatóság a VE/32/03386-3/2025 számú határozatával felnyíló erdőnek minősítette. Befejezési határidő 2028. Ápolás a gyenge lágyszárú konkurencia miatt nem szükséges.

A belterületi erdők állapota a következő:

1. Cholnoky lakótelep, Veszprém 4086/66 hrsz., erdőrészlet jel 62A1, 62B, 56A1. Az erdőrészletekben főként a fenyő fafajokon továbbra is száradás figyelhető meg. A 62A1 és B részletekben, a foltokban száradó erdeifenyők miatt egészségügyi fahasználatot javasolt végezni. A 56A1 erdőrészletben a kerékpárpálya helyén, késő ősszel a Verga Zrt. végez pótlásokat 3500

erdészeti csemetével.

2. Fenyves utca, Veszprém 2370/1 hrsz., erdőrésztlet jel 63A. A kijelölt száradékok kitermelése tavasszal nagyrészt megtörtént, ugyanakkor a nyár folyamán sok fenyő kiszáradt, jobbára a terület belsejében. A fenyők pusztulása folyamatosan jelentkezni fog azok magas kora és a szélsőséges időjárási viszonyok miatt. A biztonság érdekében az utak mentén számolni kell a folyamatos fakitermeléssel.

3. Dózsa Gy. út (Viadukt), Veszprém 793 hrsz., erdőrésztlet jel 72A. A száradó foltok cseremakkal történő alátelépítését érdemes folytatni, ezzel nagyban csökkenthető a felújítás költsége. A közlekedésbiztonságot veszélyeztető száradó faegyedek kitermelése szükséges lehet a továbbiakban is.

4. 8-as főközlekedési út és hadiúti felüljáró kereszteződés, Veszprém 096 hrsz., erdőrésztlet jel 87A. A terület egészségi állapota stabil, erdészeti munkavégzés itt nem szükséges, az elhelyezett szemét elszállítása szükséges.

5. Veszprémvölgyi út, Veszprém 6533 hrsz. 107 A, NY1, NY2, NY3 erdőrésztletek. A közlekedésbiztonságot esetlegesen veszélyeztető faegyedek időnkénti kitermelésén és a szemét összegyűjtésén kívül más munkát jelenleg nem igényel.

Általánosan elmondható a bekerített területek kivételével, hogy a szemét mennyisége minden területen sok, összeszedésükről gondoskodni kell.

A fásítások állapota a következő:

1. Alsóharaszt utca, 9130 hrsz. 1,14 ha területű fásítás. Dinamikusan fejlődő telepítés, a csemeték mérete és tőszáma korának megfelelő. Pótlás és ápolás egyelőre nem szükséges.

2. Kenderföld u., 2958 hrsz. 0,35 ha és Kenderföld u., 6681 hrsz. 0,48ha területű fásítások. A fásítás záródása lassú, de folyamatos. A feketefenyők szépen nőnek. A fásszárú növényborítás 35 százalék körül lehet. A 82-es számú út felőli oldalon a gázpáasztát kizúzták.

3. Jutaspuszta, 2063/1 hrsz. 0,46 ha területű fásítás. A magasabb fekvésű gyenge részekben a csemeték elpusztultak, de a mélyebb fekvésű részekben a faállomány záródik. További pótlás a törmelék talaj és az előző évek sok sikertelen ültetése alapján nem javasolt.

4. Volán telep, 6520/6 hrsz. 1,14 ha területű fásítás. A terület házak felőli oldalát kiskertként használják. Növekedés és záródás lassú, de folyamatos. Gondozás nem szükséges.

5. Tószeg utca, 2778 hrsz. 0,06 ha területű fásítás. A temető felőli oldalon egy foltban pusztulás figyelhető meg, egy gyomos tisztás keletkezett. Érdemes lenne pótolni.

6. Fenyves utca, 2369 hrsz. 0,35 ha területű fásítás. Tisztás jellegű erdővel körülvett terület, a kedvező mikroklima következtében a fásítás sikeresnek mondható. Mind a feketefenyő, mind a virágos kőris jól fejlődik benne. Ápolás és pótlás nem szükséges.

Az EU természet-helyreállítási rendelet 13. cikke alapján a többi tagállamhoz hasonlóan Magyarország részéről is aktívan hozzá kell járulni a 2030-ig 3 milliárd új fa ültetésére irányuló közös európai uniós célkitűzéshez. A faültetéseket az ökológiai alapelvek figyelembevételével kell megvalósítani, vagyis úgy, hogy azok valóban segítsék a természet helyreállítását, és fokozzák a meglévő ökoszisztémák természetességét.

Közterületi bútorok, padok

Az üzemeltetés szempontjából előtérbe helyezzük a rongálásnak és az időjárásnak jobban ellenálló, teljesen fémből készült porszórt típusokat.

A fém padok várostűrőek, ellentétben a régi falécezésű padokkal. Ez utóbbiak könnyen rongálhatók, és gyakori javításuk szükséges. 2025 folyamán a folyamatos felderítés keretében 15 helyszínen 25 falécezésű pad felújítását végezte el a „VKSZ” Zrt.

Játszóterek, labdapályák

A „VKSZ” Zrt. feladata a szerződés szerint az új építésű játszótereken a szemrevételezéses, operatív és éves főellenőrzések, valamint a kötelező szabványossági ellenőrzések elvégzése,

dokumentálása, továbbá az ütéscsillapító felületek lazítása, szemétszedés, balesetveszély elhárítása, sérült játszóeszközök javítása az üzemeltetési keret által megszabott összeg erejéig.

2025-ben 60 játszótér, valamint 20 labdapálya és 10 fitness-park folyamatos üzemeltetését és javítását végezte a „VKSZ” Zrt. Ezek a javítások biztosítják a létesítmények folyamatos és biztonságos üzemeltetését.

A játszóterek folyamatos fejlesztése, megújítása hozzájárul ahhoz, hogy a lakosság és az évente idelátogató sok ezer vendég a szabadidejét színvonalasan, biztonságosan, magas minőségű környezetben tölthesse el.

A labdapályák és fitness eszközök karbantartása, üzemeltetése folyamatos. A fitness eszközöket 2020 decemberétől minőségi tanúsítvánnyal kell ellátni, melyek 3 évig érvényesek. A szabványossági ellenőrzéseket 3 évente meg kell ismételni.

A közterületi ivó- és szökőkutak üzemeltetése, karbantartása folyamatos. A fenntartó 36 ivókutat/közkifolyót és 6 db csobogót üzemeltet. A vízminőség vizsgálatokat az előírtaknak megfelelően évente három alkalommal végzik.

A Zöldfelületi Stratégiával összefüggésben megtett intézkedések

2019-ben a hazai városok sorában elsőként Veszprém önkormányzata megalkotta a saját Zöldfelületi Stratégiáját. A Zöldfelületi Stratégia felülvizsgált, frissített, átdolgozott anyagát VMJV Önkormányzatának Közgyűlése 2025. januári ülésén fogadta el 27/2025. (I.30.) határozatával. A stratégiát áthatja az ökológiai szemléletű zöldfelület gazdálkodás és zöldfelület fejlesztés. A stratégia olyan kulcsfogalmak köré épül fel, mint a fenntarthatóság, a biodiverzitás megőrzése, a botanikai ritkaságok megőrzése, a vízviasszatartás, az ökoszisztéma szolgáltatások fejlesztése, a kék- és zöldinfrastruktúra összekapcsolása, a zöldfelületek jogszabályi védelme, közösségi kertek létesítése, a lakossági bevonás és a zöldfelületi védnökségek. A Stratégia fontos elemei képezik a városi biodiverzitás megőrzését szolgáló programok és intézkedések.

a/ A „10 millió fa - Veszprém” és Nemzeti Faültetés Napja

Veszprém 2019-ben csatlakozott a 10 millió fa mozgalomhoz, amelynek keretében 2019 őszén a 100-nál több önkéntes és a város együttműködésében 15 helyszínen több mint 120 fát ültetettek el.

A 10 millió fa mozgalom az első országos civil faültető szervezet, amelynek tagjai magánszemélyek, szakemberek, cégek, civil szervezetek és önkormányzatok. A mozgalom célja évről-évre sokezer fa elültetése az ország több száz pontján. Sok helyen, sokféle módon ültetnek fákat: telepítenek fasorokat, facsoportokat, erdőket, Miyawaki-erdőket (mikro-erdőket) egyaránt, a helyi sajátosságoknak megfelelően.

A 10 millió fa mozgalom 2024 őszén határozta el, hogy ezentúl minden év március 1-én lesz a Nemzeti Faültetés Napja, amikor országszerte a mozgalom keretében sokezer fát ültetnek el. 2025 tavaszán a Nemzeti faültetés Napján 1 emlékfát ültettünk el a Komakút téren.

b/ Az érintésvédelmi metszések szakmai színvonalának javítása

Az érintésvédelmi metszéseket az E.On által megbízott alvállalkozó végzi, amellyel az Önkormányzat nem áll szerződéses kapcsolatban. A levágott nyesedék elszállítása néha hosszabb időt vesz igénybe, és a fák metszésének szakmaisága sem mindig megfelelő. A felmerülő problémák intézése összességében gördülékenynek mondható, a Hivatal és az alvállalkozó közötti munkakapcsolat megfelelő. A feladatok egyeztetése, megfelelő koordinálása érdekében 2025. augusztus 11-én négyoldalú egyeztetést tartottunk az E.On Zrt., a Bakony Fakitermelő Bt., a „VKSZ” Zrt. és a Városüzemeltetési Iroda részvételével. Az egyeztetésen megvizsgáltuk a

jogszabályi háttérrel, feltártuk a felmerülő problémákat, és közösen javaslatokat tettünk ezek elhárítására. Több területen sikerült előrelépni, azonban továbbra is problémát jelent a keletkezett nyesedék elszállítása.

c/ Zöldfelület védnöki programok indítása, favédnökség

2023-ban az Önkormányzat elindította „fa örökbefogadási programját”. A fák hasznos társaink, díszítik utcáinkat és tereinket, élhetővé teszik a városképet. Lombjuk árnyat ad a nyári hőségben, koronájuk megköti a port. Több száz élőlénynek adnak otthont, ezzel a biodiverzitás forrásai és a városi ökoszisztéma meghatározó elemei. Fontos szerepük van a városi zajhatások csökkentésében is. A fák levelei oxigént állítanak elő, amely nélkül az ember létezni sem tudna. Fájukból használati tárgy, bútor és tűzifa készül, minden részük hasznos számunkra. Magánszemélyek, iskolák, civil szervezetek, vállalkozások fogadhatnak örökbe városi facsemetéket, amelyek gondozását vállalják. Tevékenységükért emléklapot kapnak. 2025-ig 464 fát fogadtak örökbe, a program folytatódik.

Fa örökbefogadás emléklapja

d/ „Vadvirágos Veszprém” program

A „VKSZ” Zrt. tovább folytatja a programot a lakóterületeken, együttműködve a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetemmel. A virágzó lágyszárú vegetáció többcélú: díszíti a zöldfelületeket, csökkenti a fenntartási költségeket, és hozzájárul a biológiai diverzitás fenntartásához. A vadvirágos gyepek lehetőséget adnak a diákság környezeti nevelésbe történő bevonására is. Fokozatosan újabb felületeket vonnak be az extenzív gyepek programjába. Ilyen területek többek között a Kelet-Nyugati tengely és a Görgey utca további szakaszai. 2023-2024-ben a „Suvi” és „Gaia” virágos magkeverékek kísérleti alkalmazását végeztük a Cholnoky út mentén. A keverékek közül a „Suvi” kedvezőbbnek tűnik az adott talaj és éghajlati viszonyok mellett.

Vadvirágos gyepeket és vizsgálati kvadrátokat alakítottak ki az alábbi területeken

Extenzív gyepek 2025	
helyszín	felület
Kálvin János park	1100 m ²
Barátság park	3100 m ²
Haszkovó út mentén	5000 m ²
Cholnoky út mentén	900 m ²
Varga u. 8. mellett	2000 m ²

Kelet-Nyugati tengely mentén	4500 m ²
Mintaterületek (kvadrátok)	
Füredi úti záportározó	4 m ²
Erzsébet sétány	4 m ²
Módszertani bölcsőde melletti rézsú	4 m ²
Kálvin János park	4 m ²
Séd-völgy nyugati szakasz	4 m ²

Vadvirágos gyep

Az EU természet-helyreállítási rendelet 10. cikke foglalkozik a beporzó rovarok állományainak helyreállításával. A vadon élő és termesztett növények beporzását végző, így a szárazföldi ökoszisztémák működéséhez és az élelmiszertermeléshez nélkülözhetetlen beporzó rovarok (méhek, lepkék és zengőlegyek) megőrzése érdekében 2030-ig olyan intézkedéseket kell megvalósítani, amelyekkel megállítható fajgazdagságuk és egyedszámuk csökkenése. Ezt követően, további intézkedésekkel gondoskodni kell a beporzó rovarfajok sokféleségének és állományméretének országos szintű növekedéséről, mindaddig, amíg egy előzetesen meghatározott célértéket el nem érünk. Az elért eredmények nyomán követése érdekében 2027-től célzott tagállami monitorozó rendszert kell felállítani és működtetni, egy európai uniós szinten egységes módszertant követve.

e/ Községi kertek kialakítása

Lakossági kezdeményezésre 2022-ben községi kert létesült a Mester utca déli szakaszán a játszótér közelében. A községi kert kiemelt ágyásait 1-1 család veszi művelésbe. A községi kertek friss terményeket biztosítanak a családoknak, egyúttal segítenek összekovácsolni a helyi közösséget. A természettel való közvetlenebb és ezáltal egészségesebb kapcsolatot is erősítik, és hozzájárulnak a résztvevők kedvező fizikai és mentális állapotának megőrzésében.

Közösségi kert a Mester utcában (2025. október)

A Csalán Egyesület aktív közreműködésével további közösségi kertek kialakítása történt a Paál László utcai garázstelep menti kiskerteknél, az Aradi garázssor menti kiskerteknél és a Csillag úti óvoda melletti területen (Vilonyai út 4-6. melletti köterületen.) Az utóbbi két közösségi kert TOP pályázati támogatással valósult meg. Ezeket a közösségi kerteket a mélymulcsos művelés módszerével alakították ki, dr. Gyulai Iván ökológus kutatásait és szakmai iránymutatásait követve. A mélymulcsos kertművelés ember- és környezetkímélő termesztési eljárás, amelynek lényege a talajforgatás és ásás nélküli talajművelés, és a mulcsozás. Ezzel a módszerrel zöldségféléket, gyógy- és dísznövényeket, valamint gyümölcsféléket is lehet termesztani környezetkímélő módon. A Csalán Egyesület által koordinált közösségi kertek gondozásában 60 személy vesz részt. Közösségi kert létesült a Csikász u. 2. mellett.

f/ Hadjárat az elhalt és balesetveszélyes fák ellen

A 2025. év során 310 fát kellett kivágni, ezek túlnyomó részét kiszáradás és balesetveszély miatt. A beteg fák felderítése folyamatos.

g/ Zöldfelületek rongálása miatti rendőrségi bejelentések

2025 folyamán nem került sor zöldterület-rongálás miatt rendőrségi bejelentésre.

h/ Az URBACT BiodiverCity Projekt és Munkacsoport tevékenysége

A biológiai sokféleség és az ökoszisztéma-szolgáltatások sikeres kezelésének több léptékű, több ágazatot érintő és több érdekelt fél bevonásán kell alapulnia. A „European Green Deal” (európai zöld megállapodás) részeként az EU 2030-ig szóló biológiai sokféleséggel kapcsolatos stratégiája a biológiai sokféleséget a helyreállítás útjára kívánja terelni. A stratégia konkrét kötelezettségvállalásokat és intézkedéseket tartalmaz a természet védelmére és az ökoszisztémák degradációjának visszafordítására, a meglévő természetvédelmi jogszabályokra építve, és többek között a városi ökoszisztémák védelmét és helyreállítását is célul tűzi ki. Cél a városi zöldfelületek csökkenésének megakadályozása 2030-ig, valamint a városi zöldfelületekkel borított teljes terület növelése lehetőség szerint.

Az URBACT BiodiverCity munkacsoport akciótervet fogalmazott meg, amely beemelhető a Zöldfelületi Stratégiába az alábbiak szerint:

- 2030-ra Veszprém – természeti és épített örökségének megőrzése mellett – jelentősen növeli vízviszatarító képességét, és tovább javítja a zöldfelületek minőségét és funkcióit, bevonva a városi közösségeket a tervezésbe, megvalósításba és fenntartásba, hogy javítsa a városlakók életminőségét.
- Veszprém elkészítette ökológikus problématerképét, amelyben a feltárt problémák, konfliktusok rendszerezése és priorizálása megtörtént. Megfogalmazásra kerültek azok a szerviz szolgáltatások, amelyeket a város területéhez tartozó közhasználatú zöldfelületek el kell, hogy lássanak. Ilyenek többek között: temperáló hatás, vízmegtartás, árnyékolás, városi életmód emberekre gyakorolt hatásainak mérséklése (terápiás hatások).

A BiodiverCity munkacsoport további célkitűzései:

- A Zöldfelületi Stratégiával összhangban Veszprém zöld értékeivel továbbra is tudatosan és fenntartható módon gazdálkodik, ezért zöldfelületei magas színvonalúak és változatos ökoszisztéma szolgáltatást nyújtanak.
- Veszprém város az éghajlatváltozás hatásait figyelembe véve hosszú távra tervez, a működő és fenntartható ökológiai rendszerünk feltérképezését összehangolt adatgyűjtés, az adatok strukturált elemzése és a térinformatikai rendszerek összehangolása előzi meg.
- Keretrendszerként lehetőség szerint az Agenda 2030 – az ENSZ Fenntarthatósági Céljait alkalmazza.
- Amikor városi biodiverzitásról beszélünk, elsősorban a város reziliens (rugalmasan ellenálló, alkalmazkodó) működésére törekszünk.
- 2030-ra a zöldfelületek egységes hálózatot alkotnak, jelentősen növelve az itt lakók életminőségét, az alkalmazott technológiák növelik a biodiverzitást.
- A tervszerű kezelés, fejlesztés a közösség széles körű bevonásával, a magán-, intézményi, nonprofit és üzleti szektor részvételével zajlik mind a stratégiaalkotásban, mind a megvalósításban.

Stratégiai célok:

- Integrált települési vízgazdálkodási terv kidolgozása Veszprém Vármegye Fejlesztési Tervére tekintettel, azzal összhangban, a vízgazdálkodási kérdések rendszer szintű kezelése és megvalósítása érdekében Szakmai Fórum működtetése
- Fenntartható vízfelhasználás hatékonyságának növelése a városon belül rendelkezésre álló természetes vízforrások megtartására és hasznosítására irányuló gyakorlatok kidolgozásával, ideértve a városi terek locsolására alkalmas záportározók létesítését és a lakossági esővízgyűjtést is

- Tovább növelni a veszprémi zöldterületek biológiai sokféleségét, alkalmassá tenni, hogy a méhek és egyéb beporzók számára táplálékul szolgáljanak és lehetővé tegyék a városi méhészet működését
- Az éghajlatváltozással szemben ellenálló zöldterületek bővítése a város központi és perifériális területein egyaránt
- Városi fásítás növelése klímaadaptív fás szárú növények telepítése és a mikroerdők koncepciójának bevezetése révén
- Közösségi tervezés elterjesztése a város kék-zöld infrastruktúrája tekintetében tudatosítva az SDG-eket és azt, hogyan lehet azokat összekapcsolni a helyi prioritásokkal
- Veszprém gondoskodik arról, hogy minden településrészen legyen legalább egy egészséges, biztonságos, befogadó, könnyen hozzáférhető zöld- és közterület, ahol a rendszeres és alkalmi szabadtéri tevékenységek végezhetőek
- Megszületik és kihirdetésre kerül a Veszprém Urban Nature Pact, a berlini paktum mintájára
- Kísérleti jelleggel közösségi fenntartású zöldfelületek kijelölése, működtetése

Tervezett akciók a stratégiai célok elérése érdekében

- Bidoverzitáshoz köthető felmérések tervezése
- Ehető erdő (lehetséges helyszín a Vilonyai 9-es játszótértől északra lévő füves területen)
- Gyárkert kísérleti terület (talajvizsgálattal kezdve, először évelők ültetésével, hogy megmutassuk, hogyan lehet a terméketlen talajból újra zöldet csinálni)
- Terápia-kert létesítés és menedzsment (együttműködés a múzeummal, etno-botanikus kert a ligetben és népi kert a Bakonyház mellett)
- Helyi bioblitz - a már megfigyelt területek „újbolí felmérése” (annak vizsgálata, hogyan egészíthetik ki/segíthetik a tudományos eredményeket és a városi parkok kezelését a lakossági felmérések során gyűjtött adatok)
- „Városi piknik saját mézzel” - városi méhészkedés kísérleti projekt
- „Nem adjuk a vizünket!” – záportározók a városi zöldfelületek esővízzel történő locsolásához
- „Város az erdőben – Veszprém 2030-ban” – a klímaváltozáshoz alkalmazkodó fák telepítése városszerte
- Klímaadaptív gyepgazdálkodás bővítése
- Integrált vízgazdálkodási stratégia
- A fenntartható vízfelhasználás hatékonyságának növelése
- Közösségi tervezés
- Garantált programok a zöldben
- Gondoskodó város
- Extenzív gyepgazdálkodás, virágos gyepek – figyelemfelkeltő kampány
- A parkokból származó zöldhulladék aprítás után mulcsként visszakerül a zöldfelületekre, így tápanyag-újrahasznosítást és élőhelyet biztosítunk a rovarpopulációk számára, növelve a biológiai sokféleséget
- Az éghajlatváltozás miatt a hirtelen áradások jelentős növekedése várható, az erózióra hajlamos területeken regeneráljuk a növényzetet, és növeljük a növényzet fajgazdagságát, hogy az ellenállóbbá váljon a lezúduló vízzel szemben
- Inváziós fajok - figyelemfelkeltő kampány a lakosság részére, alternatívák felmutatása
- A városban élő inváziós fajok (pl. japán keserűfű) visszaszorítása, és a városban belüli élőhelyek helyreállítása
- Az iskolaudvarok, gyárudvarok zöldítése - az intézményi és ipari területek egyes részeinek újragondolásával növelhetnénk a zöldterületeket a városban
- Edukáció a családi házas övezetben lévő zöldterületek biológiai sokféleségének növelése érdekében (pl. ültetés, öntözés, esővízgyűjtés, esőkertek vagy szárazkertek kialakítása)
- A kezelési tervek betartatását fokozni kell
- Kísérleti esőkert létesítése Veszprémben

10.5. A városi zöldfelületet érintő hatósági ügyek

Illegális parkolás zöldfelületen

Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének a közterületek használatáról szóló 8/2022. (III.24.) önkormányzati rendelete 49. §-a szerint:

- Zöldfelületet – a VMJV Önkormányzata által zöldfelület fenntartással, parkfenntartással megbízott szolgáltató szervezet kivételével – kizárólag a gyalogos közlekedés vagy szabadidős tevékenység céljából lehet használni. A közúti közlekedésre vonatkozó szabályok területi hatálya alá tartozó útfelületeken történő megállás, várakozás, valamint közúti közlekedésben való részvétel kivételével zöldfelületen gépjárművel közlekedni, megállni, várakozni tilos.
- A zöldfelület (2) bekezdéstől eltérő más célú használata esetén közigazgatási bírság megállapításának van helye.
- Aki a kötelezettséget megszegi, a jogsértéssel arányban megállapított közigazgatási bírsággal sújtható.

A rendelet célja Veszprém zöldfelületi karakterének, zöldfelületi rendszerének védelme, fejlesztése, megóvása. Közös célkitűzésünk a zöldfelület és az emberek, valamint az épített környezet harmonikus kapcsolatának kialakítása.

2025. október végéig a közterület-felügyelet közel 600 db közigazgatási bírságot szabott ki zöldfelületen való parkolásért.

Üzemképtelen gépjármű hátrahagyása zöldfelületen, közterületen

A közterület-felügyelők folyamatosan végzik az üzemképtelen gépjárművek felderítését Veszprém város közigazgatási területén. Teszik ezt lakossági, körzeti megbízotti, polgárőri jelzésekre egyaránt. Nagy számban találhatók a város parkolóiban olyan járművek, melyek műszaki állapotuknál fogva nem vehetnek részt a közúti forgalomban. Cél, hogy a város megtisztuljon a roncs gépjárművektől, amelynek következtében parkolóhelyek szabadulhatnak fel az autósok számára.

Azt a hatósági jelzéssel nem rendelkező járművet, amely a közúti forgalomban csak ilyen jelzéssel vehet részt, főútvonalon tilos tárolni, mellékútvonalon pedig közterület-használati engedély nélkül legfeljebb 10 napig tartható. Nemcsak azok az autók számítanak üzemképtelennek, amelyekről hiányzik a rendszám, hanem azok is, amelyeknek lejárt a műszaki vizsgájuk, olyan súlyos sérülésük van, hogy nem tudnak részt venni a forgalomban, vagy a közbiztonságra, közlekedésbiztonságra veszélyt jelentenek.

Közterületről történő üzemképtelen jármű elszállítása mindig egy hosszadalmas folyamat, hiszen a vonatkozó jogszabályokat és határidőket mindig be kell tartani. Amennyiben a tulajdonos személye nem állapítható meg, vagy a felszólítás ellenére sem jelentkezik, akkor a jármű hat hónap tárolást követően árveréssel értékesíthető vagy bontásra kerülhet.

Ez évi hatósági ügyek:

- 2025. október végéig 14 db üzemképtelen jármű került elszállításra.
- 129 db roncs jármű tulajdonost szólítottak fel, amelyből 82 esetben reagáltak a felszólításra, és az üzemképtelen járművet eltüntették.

2025. május 18-án elszállított jármű

Fás szárú növények kivágása, károsítók elleni védekezés, állatvédelmi hatósági ügyek

A tárgyi időszakban a 282/2024. (IX. 30.) Korm. rendelet hatálya alá tartozó fás szárú növények kivágásának ügyei:

• Hatósági ügyek száma:	56 db
• Kiadott engedélyek száma:	47 db
• Engedéllyel kivágott fák száma:	372 db
• Kérelem visszautasítás:	7 db
• Tudomásul vétel balesetveszély, vagyoni kár megelőzése miatt kivágott fákról:	1 db
• Balesetveszélyes, vagyoni kár megelőzése miatt kivágott fák száma:	3 db

A 28/2021. (VI. 24.) önkormányzati rendelet hatálya alá tartozó fás szárú növények kivágásának ügyei:

• Hatósági ügyek száma:	54 db
• Kiadott engedélyek száma:	28 db
• Engedéllyel kivágott fák száma:	215 db
• Tudomásul vétel balesetveszély, vagyoni kár megelőzése miatt kivágott fákról:	16 db
• Balesetveszélyes, vagyoni kár megelőzése miatt kivágott fák száma:	28 db
• Kivágásra/pótlásra kötelezés:	4 db
• Kérelem visszautasítás:	2 db
• Kérelem visszavonása:	2 db
• Megszüntetés:	4 db
• Megszüntetés:	1 db

Parlagfű és egyéb allergén károsítók elleni védekezési kötelezettség betartásának ellenőrzése és közérdekű védekezés elrendelése:

• Hatósági ügyek száma:	13 db
• Közérdekű védekezés elrendelése:	7 db
• Hatósági ellenőrzések száma:	33 db

Állatvédelmi hatósági ügyek:

• Hatósági ügyek száma:	10 db
• Ellenőrzések száma:	16 db
• Kötelezés:	3 db
• Eb elkobzás:	2 db
• Ebtartás megtiltása:	1 db
• Állatvédelmi bírság:	1 db

Állatvédelmi bírság összege: 150.000,- Ft

11. A környezeti állapotra kedvező hatású önkormányzati fejlesztések, projektek

11.1. Megvalósult fejlesztések és beruházások

Biodiverzitást támogató akciók a közterület-fenntartásban

A Zöldfelületi Stratégia felfrissítése során különös hangsúlyt kaptak a városi biodiverzitás megőrzését szolgáló tevékenységek. Fokozott figyelmet fordítunk ezek alkalmazására mind a fenntartásban, mind a beruházásokat előkészítő tervezési folyamat során. A jól működő városi ökoszisztémák fenntartása jelentősen javíthatja az emberi egészséget és jólétet, és hozzájárul az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az ahhoz való alkalmazkodáshoz. A biodiverzitás elősegítésére irányuló tevékenységek nemcsak a városi zöldfelületek minőségét növelik, hanem hozzájárulnak a veszprémi ökoszisztéma szolgáltatások megőrzéséhez, fejlesztéséhez, ezáltal az általános társadalmi jólét biztosításához.

Vadvirágos Veszprém

A „VKSZ” Zrt. a Szent István Egyetemmel közösen végzett fenntartható gyepgazdálkodás témájú kutatása is azt igyekszik elősegíteni, hogy megtalálják azokat a lehetőségeket, amelyek által más fenntartási technológiák bevezetésével növelni tudják a munkavégzésük hatékonyságát és optimalizálni tudjuk a költségeket. Cél az is, hogy a parkfenntartási tevékenység jobban illeszkedjen a változó klímához, és növekedjen a városi zöldfelületeken a sokféleség. A „Vadvirágos Veszprém” projekt keretén belül eltérő adottságú zöldfelületeken ún. kvadrátokat határoltunk el, melyekben ökológus vizsgálja a biodiverzitást. A mintaterületekből hármat teszterületté bővítettek: ezeken a helyszíneken szakítottunk a hagyományos, intenzív városi zöldfelület-fenntartással. A kaszálások számának csökkentése már az első évben látványos vizuális élményt okozott a vadvirágos rét hatású felületek megjelenésével. Az itt megjelenő fajok magbankként is szolgálnak a későbbiekben, de ugyanakkor mesterségesen beültetett fajokkal is növelhető a fajkészlet. A magasan tartott és változatos flórában növekszik a bűvőhelyek, táplálékforrást kereső rovarok, majd madarak száma. Az új technológia várakozásaink szerint 3-5 éven belül biodiverzitás növekedést eredményez és csökkenti a fenntartási költségeket. A megszokottól eltérő fenntartási intenzitás elfogadtatása nem könnyű, és megfelelő kommunikáció nélkül lehetetlen. Ennek érdekében a projekt elsődleges célja a környezeti nevelés és a széleskörű lakossági tájékoztatás.

A „*Klímaadaptív gyepgazdálkodás a városban*” szakmai kiadvány 2021-ben jelent meg a „VKSZ” Zrt. és a Szent István Egyetem gondozásában.

A nagy összefüggő felületek nyírásánál a „VKSZ” Zrt. egyre nagyobb felületen használja mulcsozós traktorait, melyek a fűnyírás során a kaszálékot felaprítva, maguk mögött terítik el a talajon. A kaszálás gyakorisága ugyan nem csökken, de ezzel a módszerrel nem keletkezik hulladék, nincs rakodási, szállítási és lerakási költség, és nem utolsó sorban a keletkezett szerves anyag is helyben marad, ami ökológiai szempontból is kívánatos.

Holtfa program

A lábon álló, de elpusztult vagy már kidőlt fa a gazdátlanság, rendezetlenség érzetét kelti. Ezek a fa maradékok számos élőlénynek jelentenek élőhelyet és táplálék forrást. A földön elfektetett holtfák környezetükre nem veszélyesek. Ma már egyre gyakoribb a holtfák jelenléte az erdőkben, és újabban a városi közterületeken is, mivel az élővilág részére fontos élőhelyként szolgálnak. A kéreg alatt lárvák fejlődnek, faanyagukat rovarok rágják. A hasadékokban és odvakban menedékre lelhetnek mókusok, madarak, a faanyagot gombák dolgozzák fel. Az elpusztult faanyag lassan lebomlásnak indul, ez a folyamat felszabadítja az értékes tápanyagokat, amelyek fontosak a talaj termékenységének fenntartásában és a növények növekedésében.

A holtfa esztétikai szempontból is formálja a városi tereket, és megjelenésével hozzájárul a

természetes környezet kialakításához. Az erdőkben természetesen végbemenő folyamatoknak a megismertetése, közelebbről való megvizsgálhatósága, bemutatása az egyik célunk. Jelenleg a Damjanich János u. 1-3. épületek mellett és az ActiCity mellett található holtfa, rendezett környezetben. További holtfák elhelyezését tervezzük, megfelelő tájékoztató táblákkal ellátva.

ActiCity melletti holtfa, rendezett környezetben

Ehető erdő létesítése

Az „Ehető erdő” a természetben előforduló gyümölcstermő növényekből kialakított, fajgazdag növénytelepítés, amely egyszerre szolgál ökológiai, oktatási és városképi célokat. Kialakítása a mikroerdőhöz hasonló lehet, de gyümölcstermő fajokkal. Kialakítása során fontos a megfelelő gyalogos megközelíthetőség, a körbejárhatóság biztosítása. A Déli-Bakony és a Balaton-Felvidék őshonos flórájában számos gyümölcstermő faj található. Ilyenek többek között a kőkeny, galagonya, vadrózsa, vadkörte, vadmalina, vadmeggy, cseresznye, vadkörte, vadmalina, erdei szamóca, vadszeder, berkenye fajok stb. Az ehető erdő elősegíti a biodiverzitás fenntartását, otthont nyújtva az őshonos madaraknak és rovaroknak. Növényvédelmet nem igényel. Esztétikai élményt nyújt, a virágzás időszakában méhlegelőként szolgál. A városi emberhez elérhető közelségbe hozza a természet kincseit, és edukációs céloknak is megfelel. Közreműködik a városi hőszigetek felszámolásában. 2024-ben a Vilonyai úti parkrészben létesült ehető erdőt.

Mikroerdők létesítése

A mikroerdők kis méretű, sűrűn ültetett növénycsoportok, a természetes erdők miniatűr változatai. A mikroerdők létesítése fokozza a biodiverzitást, hozzájárul a természetvédelem céljaihoz és a klímaváltozás elleni küzdelemhez. A mikroerdőket őshonos növényekből kell kialakítani. A mikroerdő minimális mérete 100 m², és kizárólag őshonos fajokból állhat. Legalább 25 fajból kell állnia, de az optimális ökológiai körülmények min. 50 növényfaj és min. 500 m² terület esetén érvényesülnek. A mikro-erdők koncepcióját Akira Miyawaki japán botanikus fejlesztette ki, aki a természetes erdők öfenntartó működését alapul véve dolgozott ki egy ültetési módszert, amely lehetővé teszi, hogy kis területeken is sűrűn ültetett, fajgazdag, gyorsan növekvő, biodiverz növényi közösségek alakuljanak ki.

A mikroerdők nemcsak a levegő minőségét javítják és segítenek a szén-dioxid megkötésében, hanem menedéket nyújtanak számos helyi növény- és állatfaj számára is. Javítják a talajminőséget, csökkentik a zajszennyezést és árnyékot biztosítanak, ezáltal mérsékelve a városi hőszigetek hatását.

A mikro-erdők sokféle növényt tartalmaznak, amelyek segítenek visszaállítani a természetes

élővilágot a városi környezetben is. Az őshonos növények ültetése különösen fontos, mivel ezek vonzzák a helyi állatokat, madarakat és rovarokat, így hozzájárulva a biodiverzitás megőrzéséhez. A Dózsavárosi Fiókkönyvtár zöldfelületén 2024 tavaszán létesült az első mikroerdő. Továbbiak létrehozását tervezzük az arra alkalmas területeken.

Mikroerdő a Dózsavárosi Fiókkönyvtár udvarán

Városi Méhészkedés

A városi méhészkedés egyre népszerűbbé válik világszerte, és Veszprém városa is nagyszerű lehetőségeket kínál ezen a területen. Az urbanizáció növekedésével párhuzamosan nő az igény a környezettudatos megoldások iránt, valamint felértékelődik a városban élő állatok védelme is, amelyek közé a városi méhészkedés is tartozik. Veszprém biodiverz megoldásokkal kezelt gyepfelületei, parkjai és kertjei kiváló életteret biztosítanak a méhek számára. A város különböző részein található növények és virágok változatos és gazdag táplálékforrást nyújtanak, így lehetőség nyílik a program elindítására. 2025 májusában a Kálvin János park déli szegélyében létesült az első városi méhészet.

Esőkertek kialakítása

Az esőkert mesterségesen kialakított és növényzettel beültetett mélyebben fekvő felület a talajban, amelynek célja az esővíz felfogása, ideiglenes tárolása és szűrése.

Az esőkertek haszna abban áll, hogy nagy mennyiségű vizet tartanak vissza, azt megszűrik és késleltetve, egyenletesen adják le. Az esőkert vízzel átmenetileg borított terület, amelyet vízkedvelő növényekkel ültetnek be. Az esőkert szűri az esővizet, vizet juttat a talajba, csökkenti a villámárvizek mértékét. Az esőkert növeli a biodiverzitást, és csökkenti a városi hőszigetek hatását. 2025. október-november folyamán az Erzsébet sétány déli szakaszán létesül esőkert a BiodiverCity munkacsoport szervezésében.

Csapadékcatorna fejlesztések

A Szent István utca útrekonstrukciójával összefüggő csapadékvíz elvezető rendszer vízjogi üzemeltetési engedélyezési eljárás lefolytatása megtörtént.

A Veszprémvölgyi utca felújításához kapcsolódó csapadékvíz elvezető rendszer vízjogi üzemeltetési engedélyezési eljárás lefolytatása megtörtént.

A Kiskőrösi utca útrekonstrukciójának kivitelezése során megvalósult csapadékvíz elvezető rendszer esetében a vízjogi üzemeltetési engedélyezési eljárás folyamatban van.

- 242 fm DN 500 KG csapadékcatorna
- 185,4 fm DN 400 KG csapadékcatorna
- 385,8 fm DN 300; KG csapadékcatorna
- 144,2 fm DN 200; KG víznyelő bekötő csatorna
- 59,6 fm DN 250; KG víznyelő bekötő csatorna
- 182,7 fm DN 125; KG folyóka bekötő csatorna
- 43 db beton tisztító akna (amelyből 1 db bukóakna)
- 44 db víznyelő akna
- 130,7 fm folyóka

A Török Ignác utcai parkoló kivitelezése során megvalósult csapadékvíz elvezető rendszer kapcsán a vízjogi üzemeltetési engedélyezési eljárás lefolytatása nem szükséges.

- 57 fm 315 KG-PVC csapadékcatorna bekötő vezeték
- 3 db víznyelő akna
- 1 db beton tisztító akna

A Méhes utca – Szán utca csapadékcatorna kiviteli tervet készítettünk és megkaptuk a vízjogi létesítési engedélyt, a kivitelezés még ebben az évben elkezdődik.

Energetikai beruházások

Veszprém, Wartha Vince u. 2. szám alatti Stadion - munkacsarnok felújításának II. üteme (öltöző-vizesblokk felújítás és nyílászáró csere) a Magyar Kézilabda Szövetség finanszírozásával.

Elvégzett fejlesztés:

• Acéllemez lapradiátor	27 db
• Műanyag kültéri hőszigetelt nyílászáró	24 db
• Hőszigetelt kültéri ajtó	3 db
• Padló hőszigetelés	36 m ²
• LED lámpatest	70 db

A témához kapcsolódó, folyamatban lévő projektek

Veszprém város fenntartható városfejlesztési stratégiái

A projekt azonosító száma: TOP_PLUSZ-1.3.1-21-VE1-2022-00002

A projektzárás időpontja: 2029. április 30.

A 2021–27-es Uniós ciklus fenntartható városfejlesztési forrásainak felhasználásához elvárás integrált területi, városi stratégiák készítése. Új Fenntartható Városfejlesztési Stratégia, illetve TOP Plusz Városfejlesztési Programterv kerül elkészítésre. Veszprém város teljes közigazgatási területére vonatkozó légifotók, georeferált digitális térképek, a zöld és digitális átálláshoz szükséges felmérések komoly részét alkotják, illetve a városi zöld menetrend készítéséhez is alapul szolgálhatnak.

SUMODO – Fenntartható városi mobilitás fejlesztése a külvárosokban

Pályázati azonosító: 2023-1.2.2-HE_PARTNERSÉG-2023-00003

Projekt vége: 2026.12.31.

Egyre több város ismeri fel, hogy az aktív és fenntartható közlekedési módok előtérbe helyezése szükséges fenntartható városnegyedek létrehozása érdekében. Ennek elérése érdekében számos intézkedést hajtanak végre (zöldfelületek kialakítása, gyalogos és kerékpáros infrastruktúra létesítése a személygépkocsik által használt terület csökkentésével). Ugyanakkor bármilyen, a városlakók közlekedési szokásaiba történő beavatkozás a városlakók ellenállásába ütközhet. Ezen átalakulási folyamatokat így alaposan meg kell tervezni a közlekedési káosz elkerülése és városlakók támogatásának elnyerése érdekében.

PROXIMITIES - Hozzáférhető szolgáltatások, élhető terek és fenntartható kapcsolatok előmozdítása a periférikus városi területeken

Pályázati azonosító: INTERREG

A projekt vége: 2028. június 30.

Egyik fő célkitűzés a közterületek minőségének és élhetőségének javítása az ellenállóképesség és a természeti környezet hangsúlyozásával a városi tervezésben. A projekt során kötelező egy meglévő szakpolitikai dokumentum felülvizsgálata, kiegészítése a közelség-gazdaság és kapcsolódó tényezők mentén, amely Veszprémben a Fenntartható Városfejlesztési Stratégia lesz.

URBACT IV BiodiverCity - Közösségi alapú megoldások a városi biológiai sokféleség megőrzésére és növelésére

Pályázati azonosító: INTERREG

A projekt vége: 2025. december 31.

A projektben résztvevő városok – URBACT helyi munkacsoportok segítségével – a közösség bevonásán alapuló módszereket dolgoznak ki a városi biológiai sokféleség és a kapcsolódó ökoszisztéma-szolgáltatások értékelésére, mérésére és nyomon követésére, ezzel elősegítve a városi biodiverzitás megőrzését és növelését. A projekt egyik fő kimenete Veszprémben egy városi szintű, Integrált Cselekvési Terv lesz, amelynek kialakításában a helyi URBACT munkacsoport aktív részvétele, a projekt során megismerendő nemzetközi jó gyakorlatok és konzultációk fontos szerepet játszanak. Veszprém célja továbbá, hogy a Cselekvési Terv a Fenntartható Fejlesztési Célok figyelembevételével, lokalizálásával valósuljon meg, felhasználva a „Globális Célok a Városokért” című URBACT III projekt tapasztalatait.

11.2. Tervezett fejlesztések és beruházások

A biodiverzitás fennmaradását elősegítő akciók

Szárazkertek létesítése

A szárazkert egy olyan kertművelés irányzat, amely Észak-Amerikából ered, az ottani sivatagos-félsivatagos vidékek lakói fejlesztették ki. A szárazkert növényei elviselik és túlélnek a hosszabb aszályos időszakokat is, ekkor is fejlődnek, virágoznak, díszértékkel bírnak. A szárazkerti növények vízigénye 50-75 százalékkal alacsonyabb, mint a térségünkben elterjedt növényeké.

Régióinkban is egyre jobban megmutatkoznak a klímaváltozás jelei. Évről évre egyre szárazabbak és forróbbak a nyaraink. 2024 nyarán közel 2 hónapig tartó szárazsággal és meleggel kellett megbirkóznia a növényzetnek. Veszprém változatos domborzati és vízrajzi viszonyai következtében egyszerre vannak jelen az időszakosan vízzel borított területek, valamint a szinte folyamatosan száraz, nehezen növényesíthető, arid kopárságok. A szárazkert (xerogarden) ezekre a területekre nyújthat megoldást. A szárazkert növényei jól bírják a rendkívül hosszú szárazságot, forróságot, de a hideg teleket is, és jellemzően csekély vízigénnyel bírnak. Szárazkert kialakítását tervezzük azokon a területeken, amelyek egyéb módszerekkel nem növényesíthetők.

„Madárbarát város” program

A madarak a biodiverzitás jól érzékelhető, szemmel látható indikátorai. Ugyanakkor a rovarok elleni biológiai védekezésben is kulcsszerepet töltenek be. A program – a teljesség igénye nélkül – az alábbi madarak élőhelyének biztosítására fókuszál: széncinege, kékcinege, barátcinege, ökörszem, őszapó, erdei pinty, vörösbegy, szürke légykapó, barázdabillegető, házi és mezei veréb, tengelic, házi rozsdafarkú, zöldike, csuszka, fakúsz, fekete rigó, sárgarigó, seregély, fakopáncs. A „Madárbarát Város” program a mesterséges madárodúk, madáritatók és madáretetőik kihelyezésén túl számos – a település által korábban megkezdett – „zöld” programhoz csatlakozik, azokat folytatja és kiterjeszti, így a különböző szakmai programok közötti szinergiák – egymást erősítő hatások – érvényesülhetnek. A program az alábbi, már futó programokhoz kapcsolódik: „Vadvirágos Veszprém” program folytatása új területek bevonásával (klímaadaptív gyepgazdálkodás); „Holtfa” program kiterjesztése; esőkertek létrehozása; a helyi védelem alatt álló természeti területek madárbarát kezelése; mikro-erdők és tanösvények létrehozása. A madárbarát program gondot fordít az idős faegyedek megtartására, új telepítéseknél, pótlásoknál az őshonos, madárbarát növények kiválasztására, tekintettel a klímaváltozásra. A madárbarát program lehetőséget lát az extenzív területekben, kezeletlen cserjefoltokat alakít ki, és függőleges partfalakat hoz létre egyes fajok fészkelésének elősegítésére, valamint felülvizsgálja a vegyszer használatot a közterület-fenntartásban. A tevékenység kiemelt eleme a folyamatos szemléletformálás, kommunikáció. Pályázati forrás bevonásával tervezzük a megvalósítását.

„10 millió fa - Veszprém” és Nemzeti Faültetés Napja

A „10 millió fa” mozgalom keretében 2026-ban tervezünk közösségi faültetéseket.

„P.A.R.K.S.” projekt

A „P.A.R.K.S.” projekt célja az ökoszisztéma ellenálló képességének, az éghajlati alkalmazkodásnak és a biológiai sokféleségnek a javítása a városi zöldterületek átfogó kezelése révén. Az URBACT transzferhálózat lehetővé teszi az URBACT bevált gyakorlatok átadását, amelyeket a vezető partner már bevezetett a partnerség többi városának. A hálózatok 2025. november 1-jén kezdik meg működésüket, és 2028. április 30-án fejezik be az átadási folyamatot. A vezető partner, Perugia (Olaszország) 8 732 401 m² köz-zöldterülettel rendelkezik, beleértve a történelmi kerteket, városi parkokat, környékbeli zöldterületeket, sportpályákat, iskolai kerteket és erdős területeket. E jelentős természeti örökség hatékony kezelése érdekében a város új városi zöldterület-stratégiát dolgozott ki. Ez a stratégia a városi zöldterületek és természeti területek tervezőinek és polgárainak közös tervezésén és kezelésén alapul. A négy azonosított célcsoport – városi tervezők, polgárok, a fiatalabb generáció és az üzleti érdekelt felek – bevonásával a modell célja a városi ökoszisztéma ellenálló képességének javítása, a zöldterületek éghajlatváltozás mérséklési potenciáljának maximalizálása, valamint a biológiai sokféleség és a természetvédelem előnyeinek biztosítása, hogy végső soron javuljon a közbiztonság, az egészség és a jólét.

A transzferhálózat keretében az átvenni és adaptálni tervezett URBACT jó gyakorlat eddigi eredményei az ökoszisztéma-szolgáltatás felmérése megközelítéssel kidolgozott városi erdő stratégia, amely

- javította a városi ökoszisztémák alkalmazkodóképességét a klímaváltozáshoz,
- maximalizálta a városi zöld erőforrások éghajlatváltozás mérséklési lehetőségeit,
- előnyöket biztosított a biológiai sokféleség és a természetvédelem számára, javítva az emberek biztonságát, egészségét és jólétét.

A stratégia elősegíti a városi tervezők és a helyi érdekelt felek közötti közös döntéshozatali tervezést. Bevonja a polgárokat a városi zöldterületek jólétet, egészséget és biztonságot javító szerepére, valamint a zöldterületek előnyeinek maximalizálására szolgáló legjobb rendelkezésre álló technikákra vonatkozó tudatosságnövelő tevékenységekbe.

A projekt célja Veszprémben is a fenti jó gyakorlat részletes megismerése, adaptálhatóságának felmérése, helyi tevékenységek szervezése a jó gyakorlat alapján, tanulmányutak alkalmával más partnerek gyakorlatának megismerése és Veszprém fenntarthatósággal és a városi biodiverzitással kapcsolatos eddigi tapasztalatainak megosztása.

A P.A.R.K.S. partnerség összetétele: Vezető partner: Perugia Önkormányzata. Partnerek: Veszprém, Szófia (Bulgária), Arteixo (Spanyolország), Monaghan County (Írország), Valongo (Portugália), Chernivsti (Ukrajna).

Fejlesztési tervek zöld-kék infrastruktúra érintettséggel

- Batthyány utca parkoló esőkerttel (esőkert 84,0 m²), faültetéssel (6 db fa)
- Solyi utca parkoló tervezése faültetéssel (13 db fa)
- Ady Endre utca parkoló tervezése faültetéssel (6 db fa)
- Gyulafirátót, északi lakóterület úthálózat fejlesztés tervezés keretein belül az úton keletkező csapadékvíz elvezetése nyílt árokban.
- TOP_PLUSZ-1.3.1-21-VE1-2022-00002: Veszprém város fenntartható városfejlesztési stratégiái - Megvalósítás folyamatban
- TOP_PLUSZ-1.3.2-23-VP1-2025-00004: Kék infrastruktúra megújítása, korszerű csapadékvíz-gazdálkodás, az elvezetés javítása - Megvalósítás folyamatban (ÉKM konzorciumi partner)

12. A környezeti állapotra vonatkozó adatok és szakmai anyagok forrása

Adatközlők:

- BAKONYKARSZT Zrt.
- Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság
- Depónia Hulladékkezelő és Településtisztasági Kft.
- Észak-Balaton-i Hulladékgazdálkodási Nonprofit Kft.
- Fejér Vármegyei Kormányhivatal Vízügyi és Vízvédelmi Osztály
- Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság
- Veszprém Vármegyei Kormányhivatal Építésügyi Osztály 4.
- Veszprém Vármegyei Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztály
- Veszprém Vármegyei Kormányhivatal Népegészségügyi Főosztály
- Veszprém Vármegyei Kormányhivatal Növény- és Talajvédelmi Osztály
- „VKSZ” Zrt.

Veszprém Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala részéről adatszolgáltatók:

- Főépítési Önálló Csoport
- Közigazgatási Iroda
- Stratégiai Iroda
- Városfejlesztési Iroda
- Városüzemeltetési Iroda
- Veszprémi Önkormányzati Rendészet Önálló Csoport

Egyéb adatforrások:

<http://www.invaziosfajok.hu/hu>

<https://legszenyezettseg.met.hu/>

<https://www.met.hu/>

<https://mmaa.hu/>

<https://szunyoqmonitor.hu/>

<https://termeszetvedelem.hu/>
<https://vadonlesoprogram.hu/>
<https://veszprem.hu/>
<https://vmeteo.hu/>